KRŠĆANSKI NAUK

ZA RIMOKATOLIČKU MLADEŽ
OSNOVNIH ŠKOLA

CIJENA 10 DINARA

KRŠĆANSKI NAUK

ZA RIMOKATOLIČKU MLADEŽ OSNOVNIH ŠKOLA

PRVI DIO

SASTAVILI
FERDO HEFFLER, EUGEN KORNFEIND I STJEPAN KRAMAR
KATEHETI

Odobrilo Pretsjedništvo biskupskih konferencija u Zagrebu

Odobrilo Ministarstvo prosvjete rješenjem od 23 maja 1932 ON br. 33259

NAKLADA PRETSJEDNIŠTVA BISKUPSKIH KONFERENCIJA. – TISAK NADBISKUPSKE TISKARE U ZAGREBU **1932** GOD.

Pretsjedništvo Biskupskih Konferencija
Ordinariatus Archidioecesis Zagrebiensis
Nr. 124 Pr.

NIHIL OBSTAT

M. Glažar, dr A. Wagner, M. Jelenčić,
dr U. Krisomali, dr C. Čelik
censores m. p.

IMPRIMATUR

Datum Zagrebiae die 16 Augusti 1929
L. S. *† Antonius*
archiepiscopus m. p.

Ordinariatus Archidioecesis Zagrebiensis
Nr. 3983

NIHIL OBSTAT

Dr Carolus Hren, m. p
censor

IMPRIMATUR

Datum Zagrebiae die 21 junii 1932
L. S. *† Antonius, m. p.*
archiepiscopus

NAPOMENA ZA ŠKOLSKU UPOTREBU.

Ova je knjiga sastavljena za učenje nauka vjere u trećem razredu osnovnih škola u cijeloj državi. Učenici ne uče sve gradivo koje se u knjizi nalazi. Oni treba da uče naizust samo molitve i katekizamske odgovore. Te su molitve i odgovori jasno označeni i štampani u knjizi krupnim slovima.

Sve ostalo gradivo u knjizi tako biblijsko i katekizamsko kao što i pjesme i pobude za čestito kršćansko življenje, služiće učenicima samo za čitanje i lakše razumijevanje kršćanskoga nauka.

Ako učitelj vjere ne bi mogao svršiti cijelo gradivo u jednoj školskoj godini, neka obradi svakako barem one kateheze koje su označene krupnom zvijezdom ✳ U tom je sadržano i gradivo za prvopričesnike.

U IME OCA I SINA I DUHA SVETOGA. AMEN.

†

Oče naš, koji jesi na nebesima, | sveti se ime tvoje. | Dodi kraljevstvo tvoje. | Budi volja tvoja, kako na nebu, tako i na zemlji. | Kruh naš svagdanji daj nam danas. | I otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim. | I ne uvedi nas u napast, | nego izbavi nas od zla. Amen.

Zdravo Marijo, milosti puna, | Gospodin s tobom; | blagoslovena ti među ženama, | i blagosloven plod utrobe tvoje, Isus. | Sveta Marijo, Majko Božja, | moli za nas grešnike | sada i na čas smrti naše. Amen.

Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu. | Kako bijaše na početku, tako i sada, i vazda i u vijeke vjekova. Amen.

Vjerujem u Boga, Oca svemogućega, | Stvoritelja neba i zemlje | I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega, | koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice, | mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan; | sašao nad pakao; treći dan uskrsnuo od mrtvih; | uzašao na

nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; | odonud će doći suditi žive i mrtve. | Vjerujem u Duha Svetoga, | svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih, | oproštenje grijeha, | uskrsnuće tijela, | život vječni. Amen.

DESET ZAPOVIJEDI BOŽJIH

1. Ja sam Gospodin Bog tvoj; nemaj drugih bogova uz mene. | Ne uzmi imena Gospodina Boga svoga isprazno. | 3. Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji. | 4. Poštuj oca i mater da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji. | 5. Ne ubij. | 6. Ne sagriješi bludno. | 7. Ne ukradi. | 8. Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga. | 9. Ne poželi žene bližnjega svoga. | 10. Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.

PET ZAPOVIJEDI CRKVENIH

1. Svetkuj zapovjedne blagdane. | 2. Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapovjedne blagdane. | 3. Posti zapovjedne poste, i u određene dane ne mrsi. | 4. Svake se godine najmanje jedanput ispovijedi, i o Uskrsu pričesti. | 5. Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrijeme.

SEDAM SVETIH SAKRAMENATA

1. Krst. | 2. Potvrda. | 3. Presveti Oltarski Sakramenat. | 4. Pokora. | 5. Posljednje pomazanje. | 6. Sveti red. | 7. Ženidba.

PET POGLAVITIH ISTINA KRŠĆANSKIH

1. Samo je jedan Bog. | 2. Tri su božanske osobe. | 3. Bog je sve stvorio, sve uzdržava i upravlja. | 4. Sin Božji je čovjekom postao i smrću nas svojom na križu otkupio. | 5. Bog dobro vijekom nagrađuje, a zlo vijekom kazni.

DUŽNOSTI KRŠĆANSKE

Prva: Kloni se zla duhovnoga ili grijeha.
Druga: Čini dobro, ili: drži zapovijedi Božje i živi kreposno.

TRI BOGOSLOVSKE KREPOSTI

1. Vjera. | 2. Uzanje. | 3. Ljubav.

DJELO VJERE

Vjerujem u te, Bože moj, | da si jedan jedini božanstvom, a troj osobama, | Otac, Sin i Duh Sveti. | Vjerujem da je druga osoba, Sin Božji, krepošću Duha Svetoga, čovjekom postao, | rodio se i sve nas otkupio; | i da će doći suditi žive i mrtve; | da će dobre naplatiti slavom nebeskom, | a grešnike kazniti mukama paklenim. | Vjerujem nadalje sve ono što vjeruje i vjerovati uči sveta Mati Crkva rimokatolička.

| A sve to vjerujem zato, | što si to navijestio ti, Bože, | koji si neizmjerna mudrost i vjekovita istina | koji ne možeš prevariti niti prevaren biti, jer sve znaš i vidiš. | O Bože, umnoži vjeru moju!

DJELO UFANJA

Ufam se u te, o premilostivi Bože moj, | da ćeš mi po zaslugama muke i smrti Isusove, | i po mojim dobrim djelima, s pomoću tvojom učinjenim, | oprostiti sve grijehe i dati slavu nebesku. | A to se ufam zato, | što ti, Bože svemogući, dati možeš što si obećao, | i u obećanju si svojem stalan i vjeran. | O Bože, učvrsti ufanje moje!

DJELO LJUBAVI

Ljubim te, o Bože moj, svim srcem i dušom svojom nada sve, | i više nego samoga(u) sebe; | jer si ti sâm po sebi svake ljubavi dostojan, | i zaradi tebe ljubim bližnjega svoga kao samoga(u) sebe. | O Bože, užezi ognjem ljubavi svoje srce moje | ter iz ove goruće prema tebi ljubavi jako se kajem, | što sam ikada uvrijedio(la) tebe neizmjerno dobro. | Mrzim na sve grijehe života svoga, | i to većma nego na ikoje drugo zlo. | O da te nisam nikada uvrijedio(la)! Tvrdo odlučujem da ću se čuvati svakoga grijeha | te volim umrijeti nego ikojim grijehom, | osobito smrtnim uvrijediti tebe najveće dobro. | A sve ću počinjene grijehe, po milosti tvojoj iskreno ispovjediti | i dostojnu za njih pokoru učiniti. | Smiluj mi se dakle, o svemogući Isuse, | i budite mi na pomoć, milostiva Marijo i sveti Josipe! Amen.

ČETIRI POSLJEDNJE STVARI ČOVJEKA

Smrt, sud, pakao i kraljevstvo nebesko. | — »U svim djelima svojim spomeni se posljednjih stvari, | pa nećeš nikada sagriješiti«.

* 1. BOG JE STVORIO NEBO I ZEMLJU

Vidljivi svijet

Prvi članak vjere — Božja svojstva

U početku stvori Bog nebo i zemlju. A zemlja je bila pusta i prazna. Tama je bila posvuda, i Duh Božji je lebdio nad vodama.

Tada reče Bog: »Neka bude svjetlost.« I bila je svjetlost. A Bog razdijeli svjetlost od tame i prozva svjetlost d a n, a tamu n o ć. To je bio prvi dan.

Drugi dan reče Bog: »Neka bude svod usred voda.« I bilo je tako. Bog nazva svod n e b o m.

Treći dan reče Bog: »Neka se voda sabere na jedno mjesto i neka se pokaže suho.« I nazva Bog suho k o p n o m, a skupljenu vodu m o r e m. I reče: »Neka iz zemlje nikne t r a v a, b i l j e i d r v o r o d n o.« I bilo je tako.

Četvrti dan reče Bog: »Neka budu svjetlila na svodu nebeskom da dijele dan i noć i budu znaci vremenima, danima i godinama.« I zasja sunce po danu, a mjesec i zvijezde po noći.

Peti dan reče Bog: »Neka budu ribe u vodi i ptice pod svodom nebeskim.« I bile su.

Šesti dan reče Bog: »Neka budu svakojake životinje na zemlji.« I bile su. Najposlije stvori Bog čovjeka na svoju sliku i priliku. A sve što je stvoreno bilo je vrlo dobro. Tako je Bog svršio i ukrasio nebo i zemlju.

Sedmi dan počinu Bog od svega stvaranja. I blagoslovi taj dan i posveti ga za počinak.

*

1. Ko je stvorio nebo i zemlju?

Nebo i zemlju stvorio je Gospodin Bog.

Bog je stvorio nebo i zemlju od ničega.

2. Kako je Bog stvorio nebo i zemlju?

Bog je samo htio da bude pa je odmah postalo nebo i zemlja.

3. Što može Bog učiniti?

Bog može učiniti sve što god hoće. Bog je svemoguć.

Boga zovemo Stvoriteljem neba i zemlje, jer je on stvorio nebo i zemlju.

Bog je gospodar neba i zemlje. Sveto Pismo veli: »Hvalite Gospodina... On određuje broj zvijezdama i sve ih zove imenom. Velik je Gospodin naš i velika je krepost njegova i mudrosti njegovoj nema mjere...« »Njegovo je more, i On ga je stvorio, njegove su ruke kopno sazdale.«

Od Boga nam je sve dobro. Bog od početka neprestano uzdržava i upravlja svijet. On se skrbi za sve, a osobito za nas ljude, svoju djecu.

4. Ko je Bog?

Bog je gospodar neba i zemlje od koga nam je sve dobro.

Bog je pun ljubavi, zato nama i svima stvorovima daje nebrojena dobra. Bog je dobrostiv.

Moja hrana i oprava
Blagodat je Božja prava.
Bog sve ljubi pa sve dari,
Potrebne nam daje stvari.
Božja ruka dala,
Na daru joj hvala!

Sveto Pismo veli: »Bog je duh.« »Duh Božji napunja krug zemaljski.« Bog je svuda; na nebu, na zemlji i na svakom mjestu. Bog je svudašnji. »On jedini ima besmrtnost i prebiva u svijetlu kojemu se ne može pristupiti.«

5. *Zašto ne možemo Boga vidjeti?*

Boga ne možemo vidjeti zato, jer je Bog duh i nema tijela.

6. *Otkada je Bog i dokada će on biti?*

Bog je oduvijek i biće zauvijek. Bog je vječan.

7. *Je li više nego jedan Bog?*

Samo je jedan Bog, a u Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

*

PAMTI! Lijepa je ova zemlja na kojoj stanujemo; lijepo je more; lijepa su jezera, rijeke i potoci. Lijepi su bregovi i doline; lijepa su rodna polja, livade i vinogradi. Još su ljepše nebrojene zvijezde koje gledamo na nebeskom svodu. — Sve je to stvorio Gospodin Bog sebi na slavu, a nama ljudima na korist. Kad promatraš to sve, ponovi često prvi članak »Vjerovanja apostolskoga«: »Vjerujem u Boga Oca, svemogućega Stvoritelja neba i zemlje.«

Potraži u molitveniku i moli svaki dan Jutarnje i Večernje molitve.

Pjesma.

Bože velji, koji vladaš svijetom,
Kom' nebeski sav se klanja dvor;
I naš slabi glas ti pjeva slavu:
Slavan da si na visinam gor!
Okom brižnim kojim stvore paziš,
Ko što djecu otac pazi blag,

Nagledaj nas, milošću nas krijepi,
Da naš život vijek ti bude drag.

Uvijek stazom kreposti nas vodi,
Pa kad žiću našem dođe kraj,
Svoju djecu, blagi Oče, primi
Tamo gore u nebeski raj.

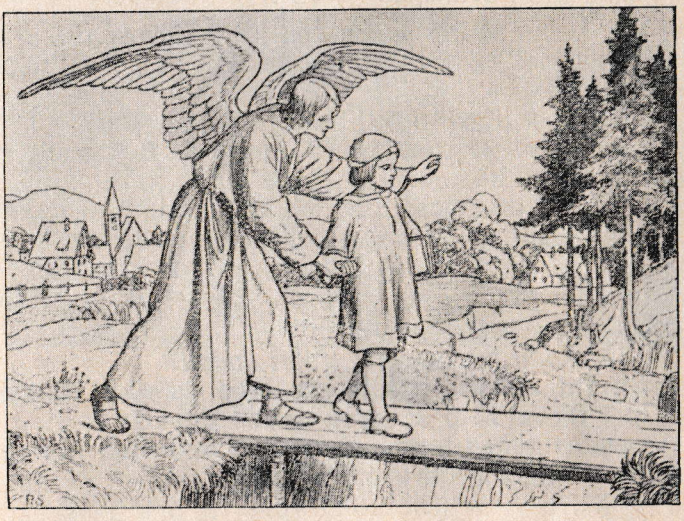

* 2. BOG JE STVORIO ANĐELE

Nevidljivi svijet — O anđelima

Bog je stvorio na nebu nebrojeno mnogo anđela. To je nevidljivi svijet. Anđeli imaju samo dušu, a nemaju tijela. U početku su svi anđeli bili dobri i sretni. Bili su i sveti, jer su imali milost posvećujuću. No mnogi su se anđeli odmetnuli od Boga, jer su željeli njemu biti jednaki. U nebu nastane velika borba. Arkanđeo Mihailo i drugi dobri anđeli borili su se protiv zlih anđela koje je vodio Lucifer. Zli su anđeli nadvladani i bačeni u pakao da se muče. Oni se zovu đ a v o l i ili z l i d u s i. Anđeli koji su ostali Bogu vjerni, zovu se d o b r i a n đ e l i. Njih je Bog

nagradio vječnim blaženstvom i oni uvijek gledaju Boga. Dobri anđeli koji čuvaju ljude, zovu se anđeli čuvari. Zli pak duhovi napastuju ljude i zavode ih na zlo.

*

8. *Koga je Bog stvorio na nebu?*

Na nebu je Bog stvorio nebrojeno mnogo anđela. Anđeli su dusi i nemaju tijela.

9. *Kakvi su bili anđeli kad ih je Bog stvorio?*

Kad je Bog stvorio anđele, bili su svi dobri i sretni.

10. *Jesu li svi anđeli ostali dobri i sretni?*

Nisu: mnogi su sagriješili, pa ih je Bog bacio u pakao. Ti se zovu đavoli ili zli dusi.

Zli dusi nas mrze i navode na grijeh da dođemo k njima u pakao. Od napasti zlih duhova obranićemo se, ako se molimo Bogu i ako napasti od sebe postojano odbijamo. Teško griješi ko zove duhove pa ih ispituje da sazna tajne stvari.

11. *Kako nas pomažu dobri anđeli?*

Dobri anđeli pomažu nas tako da nam čuvaju dušu i tijelo. Zato se zovu anđeli čuvari.

Dobri anđeli imaju nas rado i opominju nas na dobro da dođemo k njima u nebo.

*

PAMTI! Bog daje svakomu čovjeku anđela čuvara. Dao ga je i tebi. Štuj anđela čuvara i zazivaj ga u pomoć svaki dan, osobito ujutru i uveče.

MOLITVA ANĐELU ČUVARU

Anđele čuvaru mili!
Svojom snagom me zakrili.
Prema Božjem obećanju
Čuvaj mene noću, danju.
Osobito pak me brani
Da mi dušu grijeh ne rani.
A kad s ovog svijeta pođem,
Sretno da u nebo dođem,
Da se ondje s tobom mogu
Vijekom klanjat dragom Bogu.

* 3. BOG JE STVORIO PRVE LJUDE

Stvorenje čovjeka

Šesti dan je rekao Bog: »Načinimo čovjeka na svoju sliku i priliku!« I načini Gospodin Bog tijelo od zemlje i udahnu mu besmrtnu dušu. Tako je postao čovjek živ. To je bio prvi čovjek. Bog mu je dao ime Adam, to jest čovjek od zemlje.

Bog je zasadio za čovjeka lijep vrt koji se zvao zemaljski raj. Ondje je bilo svakojakih drveta, punih lijepoga roda. U taj je vrt metnuo Bog čovjeka da ga obrađuje i čuva.

Adam je bio na zemlji sam. I pusti Bog san na Adama, pa mu uzme jedno rebro i stvori od njega ženu. Kad se Adam probudi, dovede mu Bog ženu, a Adam joj dade ime Eva. Bog je dao Adamu i Evi u dušu posvećujuću milost. Njih je dvoje živjelo sretno i zadovoljno u zemaljskom raju.

Bog je blagoslovio Adama i Evu i naredio im da budu praroditelji svima ljudima.

*

12. *Kako je Bog stvorio prvoga čovjeka?*

Bog je načinio od zemlje tijelo i udahnuo mu dušu. Tako je postao prvi čovjek.

Čovjek ima dušu i tijelo.

13. *Umre li duša kad tijelo umre?*

Ne, duša ne umre nikada. Duša je b e s m r t n a.

14. *Kako se zovu prvi ljudi koje je Bog stvorio?*

Prvi ljudi koje je Bog stvorio, zovu se Adam i Eva.

15. *Jesu li prvi ljudi isprva bili dobri?*

Prvi ljudi bili su isprva dobri i sveti.

16. *Kako su živjeli prvi ljudi u zemaljskom raju?*

U zemaljskom raju živjeli su prvi ljudi veoma sretno, pa ne bi bili nikada umrli.

17. *Koji je najljepši dar što ga je Bog dao prvim ljudima?*

Najljepši dar što ga je Bog dao prvim ljudima, jest posvećujuća milost.

Po posvećujućoj milosti bili su prvi ljudi Božja djeca i kao takvi mogli su doći u nebo k Bogu, svomu Ocu nebeskomu.

Svi ljudi potječu od Adama i Eve; zato su Adam i Eva naši praroditelji.

*

PAMTI! Bog je naš nebeski Otac, a mi smo njegova djeca. Rado treba da misliš na svoga nebeskoga Oca. Pobožno izgovaraj riječi: »O č e n a š, k o j i j e s i n a n e b e s i m a. S v e t i s e i m e t v o j e«. Imaj na pameti da te je Bog stvorio da ga spoznaš, ljubiš, da mu služiš i tako u nebo dođeš.

* 4. GRIJEH PRVIH LJUDI

O prvim ljudima

Bog je rekao Adamu: »Sa svakoga drveta u vrtu slobodno jedi. Ali s drveta u sredini raja ne jedi, jer ako budeš jeo, moraćeš umrijeti.«

Prvi ljudi nisu ostali dugo sretni. Đavlu je bilo žao, što su oni djeca Božja, pa je unišao u zmiju da ih nagovori na zlo.

Jednom je Eva došla k onom drvetu u sredini raja. I reče joj zmija: »Zašto vam je Bog zapovjedio da ne jedete od svakoga drveta?« Eva je odgovorila: »Da možda ne umremo.« A zmija joj reče: »Nećete nikako umrijeti, nego ćete biti kao Bog, ako budete jeli.«

Žena je vidjela na drvetu lijepo voće. Uzela ga je i jela. Potom je dala od toga voća i svojemu mužu, pa je jeo i on.

Tako su prvi ljudi prestupili Božju zapovijed i učinili grijeh.

*

18. *Što je Bog zapovjedio prvim ljudima?*
Bog je zapovjedio prvim ljudima da ne jedu voće s drveta u sredini raja.

19. *Jesu li prvi ljudi držali Božju zapovijed?*
Prvi ljudi nisu držali Božju zapovijed, nego su jeli zabranjeno voće i tako su sagriješili.

20. *Što Bog ljubi, a što mrzi?*
Bog ljubi dobro, a mrzi zlo. Bog je s v e t.

*

PAMTI! Bog je najveće i najmilije dobro, pa ga ne smijemo grijehom uvrijediti. Ne slušaj onoga koji bi te zavodio na zlo, jer bi i ti lako mogao izgubiti posvećujuću milost. U napasti reci Bogu pobožno: »I n e u v e d i n a s u n a p a s t.«

*BOG KAZNI GRIJEH I OBEĆAVA SPASITELJA

O istočnom grijehu

Kad su prvi ljudi sagriješili, izgubili su posvećujuću milost i nisu više bili Božja djeca. Uto su čuli Božji glas, pa su se od straha sakrili među drveta u raju. A Bog zovne Adama: »Adame, gdje si?« On se odazva: »Čuo sam tvoj glas, pa sam se uplašio i sakrio se.« Bog mu reče: »Da nisi jeo s onoga drveta, s kojega sam ti zapovjedio da ne jedeš.« Adam odgovori: »Žena koju si mi dao za družicu, dala mi je jesti s drveta, pa sam jeo.« Onda Bog upita ženu: »Zašto si to učinila?« Eva odgovori: »Zmija me je prevarila, pa sam jela.«

Tada reče Gospodin Bog zmiji da će doći jedna sveta Žena koja će biti Majka Spasiteljeva. Ona će zmiji satrti glavu. Evi je Bog rekao: »Ti ćeš se mnogo mučiti sa svojom djecom.« A Adamu je rekao: »Trnje će ti rasti na zemlji i zemlju ćeš teško obrađivati; a napokon ćeš umrijeti.«

Potom je načinio Bog Adamu i Evi haljine od kože i potjerao ih iz raja. A pred rajem je postavio anđele s plamenim mačem da čuvaju put u raj.

*

21. *Što zna Bog?*

Bog zna i vidi sve pa i ono što mislimo. Bog je s v e z n a j u ć.

Božje oko uvijek gleda,
Sakrit mu se ništa ne da!

22. *Kako je Bog kaznio prve ljude?*

Bog je prve ljude istjerao iz zemaljskoga raja. Morali su se mnogo mučiti i napokon umrijeti.

23. *Da li je prvi grijeh naškodio samo Adamu i Evi?*

Prvi grijeh nije naškodio samo Adamu i Evi nego i svima ljudima.

Prvi grijeh i s t i č e od Adama i Eve i prelazi na sve ljude zajedno s kaznom; zato se svi ljudi rađaju u tom grijehu.

24. *Kako se zove grijeh u kojemu se svi ljudi rađaju?*

Grijeh, u kojem se svi ljudi rađaju, zove se istočni grijeh.

Prvi ljudi su izgubili radi grijeha posvećujuću milost i više nisu bili Božja djeca.

Jedinu je blaženu Djevicu Mariju Bog očuvao od istočnoga grijeha.. Blagdan Bezgrešnoga začeća blažene Djevice Marije slavimo 8 prosinca.

25. *Da li bi mogao ikoji čovjek s istočnim grijehom doći u nebo?*

S istočnim grijehom ne bi nikoji čovjek mogao doći u nebo, da se nije Bog smilovao na ljude.

26. *Kako se Bog smilovao na ljude?*

Bog se smilovao na ljude tako da im je obećao Spasitelja.

Radi grijeha prvih ljudi Bog je zatvorio nebo. Zato nisu ni najsvetiji ljudi mogli poslije smrti doći u nebo. Nisu došli ni u pakao, nego nad pakao, gdje su čekali Spasitelja. *

PAMTI! Bog nam je oprostio istočni grijeh na svetom krstu. Tamo smo dobili posvećujuću milost i postali smo Božja djeca. Pazi da teškim grijehom ne izgubiš posvećujuću milost koju si dobio(la) na krstu.

Pjesma.

Zdravo budi, Marijo!
Prejasna zornice,
Istočnog bez grijeha
Začeta Djevice!
Jer tebe vječni Bog
Odabra od vijeka
Za radost puka svog.

Začeće bezgrešno,
Tvoje mi štujemo,
Budući da utješno
Od Crkve čujemo:
Da si ti jedina
Od sveg svijeta ljudi
Začeta nevina.

6. KAIN U SRDITOSTI UBIJA BRATA ABELA

Glavni grijesi

Adam i Eva su imali mnogo djece. Najstariji njihovi sinovi zvali su se Kain i Abel. Abel je bio pastir, a Kain ratar. Jednom su obojica prinijeli Bogu žrtvu: Kain od roda zemaljskoga, a Abel od svoga stada. Bogu je bila Abelova žrtva mila, a Kainova ne. Zato se Kain jako rasrdi i lice mu se promijeni. Gospodin Bog ga opomenu i reče mu: »Što si se rasrdio? I zašto ti se lice promijenilo?« Ali Kain nije htio Boga slušati.

Poslije toga reče Kain Abelu neka ide s njim u polje. A kad su bili u polju, skoči Kain na Abela i ubije ga. Tada reče Bog Kainu: »Gdje ti je brat Abel?« A on odgovori: »Ne znam! Zar sam ja čuvar svoga brata?« Ali mu Gospodin reče: »Što si učinio! Krv tvojega brata viče sa zemlje k meni. Zato da si nesretan na zemlji! Potukač i bjegunac bićeš na zemlji.«

Kain se nije pokajao za svoj grijeh, jer je mislio da mu je grijeh tako velik da mu se ne može oprostiti, pa je očajao. Zato se bojao da će ga ubiti svatko ko ga sastane. No Bog načini Kainu znak da ga neće nitko pogubiti. Nato je Kain otišao po svijetu, a mjesto Abela dade Bog prvim ljudima drugoga sina kojemu su nadjenuli ime Set.

*

Abel je bio dobar i pobožno je prikazao Bogu svoju žrtvu. Zato je bila njegova žrtva Bogu mila. To je Kainu bilo krivo i žao pa se radi toga rasrdio na brata. On mu je bio z a v i d a n. Kain je bio i o h o l, pa se ćutio povrijeđen i nesretan. Bio je i s r d i t pa je razmišljao kako će se bratu osvetiti. Oholost, zavist i srditost dovele su ga do najvećih grijeha.

Oholost, zavist i srditost bile su izvor drugim grijesima. Zato se i zovu g l a v n i g r i j e s i. Tih ima sedam.

27. *Nabroj sedam glavnih grijeha!*

1. Oholost, 2. Škrtost, 3. Bludnost, 4. Zavist, 5. Neumjerenost u jedenju i pijenju, 6. Srditost, 7. Lijenost.

28. *Zašto se ti grijesi zovu glavni?*

Ti se grijesi zovu glavni, jer su glavni izvor drugim grijesima.

Bog je opominjao Kaina neka ne zavidi bratu i neka se na nj ne srdi da ne dođe do većega zla; Bog je dao Kainu svoju m i l o s t i djelovao na njega da upozna dobro i zlo i da se može čuvati zla.

T a s e m i l o s t z o v e d j e l u j u ć a. Milost djelujuća prosvjetljuje nam razum i potiče volju na dobro.

Ali Kain nije Boga slušao; nije htio da radi s milošću Božjom. Ako hoćemo da nam milost djelujuća bude na spasenje, ne smijemo joj se protiviti, nego treba da s njom zajedno radimo.

*

PAMTI! Oholost, zavist i srditost jesu kao iskra od vatre. Ako je ne utrneš odmah, zahvata dalje oko

sebe i prouzroči najveće požare. Otstrani odmah iz srca svaku zavist i srditost. Naprotiv, veseli se, ako je dragi Bog druge obdario više nego tebe i reci: »Hvala Bogu!« Ako si s kim u zavadnji pa se na nj srdiš, izmiri se što prije. Isto tako nastoj koliko možeš da izmiriš i druge koji su zavađeni. Sveto Pismo veli: »Sunce neka ne zađe nad srdžbom vašom«, tj. pomirite se još isti dan.

Brižno pazi da poslušaš glas milosti Božje kao i glas svojih roditelja i učitelja koji te pute na dobro i odvraćaju od zla. Sveto Pismo nas opominje: »Danas, ako čujete glas njegov (tj. glas Božji), nemojte da otvrdnu srca vaša.« U »očenašu« molimo Boga: »Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim.«

7. BOG KAŽNJAVA LJUDE POTOPOM

Božja svojstva

Nekoliko stotina godina po smrti naših praroditelja izopačili su potomci Kainovi gotovo sve ljude. Zato odluči Bog da ih zatre. Ali im ipak dade još 120 godina vremena da se poprave i k Bogu obrate. Samo je pravedni Noa našao milost pred Gospodinom. Njemu reče Bog: »Načini sebi kovčeg (brod) od drveta, omaži ga izvana i iznutra smolom i sagradi u njemu mnogo pregradaka na spratove. Kovčeg neka bude 300 lakata dug (oko 150 metara), 30 lakata visok, a 50 širok. Jer ću pustiti potop na zemlju i zatrti sve što na njoj živi. Ali s tobom ću učiniti zavjet. Unići ćeš u kovčeg sa svojima i od svih vrsta životinja uzmi sa sobom po dvoje i više da ostanu u životu; k tomu uzmi mnogo hrane za sebe i životinje.«

Noa učini kako mu Bog zapovjedi. Ali ljudi nisu htjeli slušati dok ih je Noa opominjao. Pošto je minulo 120 godina, izvrši Bog što je obećao i zaprijetio. I reče Noi: »Uđi u kovčeg. Još sedam dana pa ću pustiti dažd na zemlju da pada 40 dana i 40 noći i zatrem sve što živi na zemlji.« I uniđe u kovčeg Noa i žena njegova i tri sina Sem, Ham i Jafet sa svojim ženama; tako i životinje kako je to Bog zapovjedio.

Kad je Noa unišao u kovčeg, bilo mu je 600 godina. I udari dažd na zemlju za 40 dana i noći. A voda navali i digne kovčeg koji stane ploviti nad vodom. I najviše je planine pokrila voda. I pogine sve što se miče na zemlji: ptice i stoka i zvijeri i svi ljudi. Samo je Noa ostao i što je s njim bilo u kovčegu.

Voda je stajala povrh zemlje 150 dana. Tada Bog pošalje vjetar, i voda stade opadati, a kovčeg se zaustavi na brdu imenom Ararat. Poslije 40 dana otvori Noa prozor na kovčegu i ispusti gavrana koji se ne vrati. Onda pusti golubicu, a ta doleti natrag, jer je voda još pokrivala zemlju. Poslije sedam dana opet pusti golubicu, a ona se vrati pred večer i donese u kljunu zelenu maslinovu grančicu. Tako je spoznao Noa da je voda opala sa zemlje. Nakon sedam dana opet ispusti golubicu, ali ta se više ne vrati. Tada reče Bog Noi neka izađe iz kovčega sa svojima. I izađe Noa i sve što je bilo s njim.

A Noa načini žrtvenik i prinese mnoge žrtve da zahvali Bogu za sva dobročinstva. Bogu su se svidjele žrtve pravednoga Noe, pa je obećao da neće više potopom zatrti zemlju. Dok bude ljudi na zemlji,

premda su njihove misli sklone na zlo, neće prestati sjetva i žetva, studen i vrućina, ljeto i zima, dan i noć. I duga u oblacima biće dovijeka spomen na to Božje obećanje.

*

Bog je opominjao grešnike da se obrate i zaprijetio im da će ih kazniti, i Noi je unaprijed objavio što će učiniti. Kako je Gospodin navijestio, tako se sve ispunilo. Bog objavljuje samo istinu.

29. *Što objavljuje Bog?*

Bog objavljuje samo istinu, jer ne može pogriješiti ni lagati. Bog je i s t i n i t.

Bog je dao ljudima još 120 godina da se poprave. Pravedni Noa je kao Božji glasnik opominjao ljude i nagovarao ih da se obrate na dobro. Ali ljudi nisu slušali.

30. *Da li kažnjava Bog grešnika odmah čim sagriješi?*

Bog kažnjava grešnika kadikad odmah čim sagriješi, a višeput ga dugo trpi da se obrati. Bog je d u g o t r p a n.

Bog je izvršio što je obećao Noi, ali je također izvršio ono čim je zaprijetio okorjelim grešnicima.

31. *Da li izvrši Bog ono što obeća?*

Bog izvrši ono što obeća ili čim zaprijeti. Bog je v j e r a n.

Pravednoga je Nou Bog spasio od potopa, a okorjele je grešnike kaznio na ovom i na drugom svijetu.

32. *Što naplaćuje Bog, a što kazni?*

Bog naplaćuje dobro, a kazni zlo kako je ko zaslužio; ako ne uvijek na ovom svijetu, a ono svakako na drugom. Bog je p r a v e d a n.

*

PAMTI! Koliko bi grešnika propalo, kad ne bi Bog bio dugotrpan! Gospodin Bog kaže: »Neću smrti grešnika, nego da se vrati bezbožnik sa svoga puta i bude živ«. Bog čeka da se grešnici poprave i obrate. Budimo Bogu zahvalni za tu dugotrpnost njegovu. Ali ne budimo obijesni niti odgađajmo pokore, nego slušajmo svoje duhovne pastire kad nas

kao Božji namjesnici opominju da se obratimo i popravimo.

Bog je dugotrpan, ali je i pravedan. pa će napokon i kazniti one koji se ne poprave. A pravedni neka se raduju što su slušali glas Božji i glas svojih duhovnih pastira, jer će ih Bog sigurno proslaviti i nagraditi.

8. ABRAHAMOVA ŽRTVA

Svojstva vjere

Od Noe i njegove porodice postali su mnogi narodi na zemlji. Ali su ljudi pomalo opet zaboravili na pravoga Boga i počeli su mjesto njega štovati sunce, zvijezde, ljude, životinje, pa i različite kipove od kamena, drva i zlata. Tako su ljudi postali neznabošci.

Usred pokvarenih ljudi živio je pravedan čovjek po imenu Abraham. On je vjerovao u pravoga Boga. Njega je Bog odabrao da se po njemu sačuva i raširi

prava vjera i nadanje u Spasitelja. Bog mu je obećao da će od njega učiniti velik narod i od toga će se naroda roditi Spasitelj svijeta. Abraham je sve vjerovao što mu je Bog objavio. Kad je Abrahamu bilo sto godina a njegovoj ženi Sari devedeset, dobio je sina Isaka kojega je vrlo ljubio.

Kad je Isak odrastao, zapovjedi Bog Abrahamu da mu jedinca sina Isaka spali za žrtvu na gori koju će mu pokazati. Sutradan rano pođe Abraham sa sinom Isakom i slugama na određeno mjesto. Kad su bili pod gorom, reče Abraham slugama da čekaju ondje. Onda natovari drva Isaku na leđa, a sam uzme u ruke ognja i nož, i otiđu njih dvojica na goru. Putem reče Isak: »Oče! Evo ognja i drva, a gdje nam je žrtva da je spalimo?« Abraham odgovori: »Sinko! Bog će se pobrinuti za žrtvu.« Kad su došli na goru, načini Abraham žrtvenik i metne drva na nj. Tad sveže Isaka, metne ga na žrtvenik, pa zamahne nožem da zakolje svojega sina. Uto mu vikne anđeo Gospodnji s neba: »Abrahame, Abrahame! Ne pružaj ruke svoje na sina niti mu što učini. Jer sad znam da se bojiš Boga i da ti nije bilo žao žrtvovati svojega sina radi mene.« I opazi Abraham u guštari ovna gdje se zapleo rogovima pa spali njega za žrtvu mjesto sina. Nato zazva anđeo Gospodnji Abrahama po drugi put i javi mu ponovo da će ga Bog blagosloviti i da će se od njegovih potomaka roditi obećani Spasitelj svijeta.

*

Ljudi među kojima je živio Abraham sve su manje vjerovali. Napokon su izgubili vjeru u pravoga Boga i postali su neznabošci. Nasuprot je Abraham sve vjerovao što mu je Bog objavio. Njegova je vjera bila potpuna, cijela ili c j e l o v i t a.

33. Kad nam je vjera cjelovita?

Vjera nam je cjelovita kad vjerujemo sve što je Bog objavio.

Bog je obećao Abrahamu da će se od njegovih potomaka roditi Spasitelj. Već mu je bilo blizu sto godina, a još nije imao sina. On ipak ništa ne sumnja

o tom što mu Bog javlja. I poslije kad je Bog tražio od njega da mu spali jedinca sina za žrtvu, ipak je tvrdo vjerovao da će od njegovih potomaka doći Spasitelj svijeta. Njegova je vjera bila t v r d a.

34. *Kad nam je vjera tvrda?*

Vjera nam je tvrda kad ništa ne sumnjamo o onom što je Bog objavio.

*

PAMTI! Što je Bog objavio, to nas uči katolička Crkva. Ona čuva i tumači nauku Božju. Ona budno pazi da se objava Božja ne iskvari i ne okrnji. Ne druži se s onima koji ne vjeruju, niti ih slušaj, nego se druži s ljudima koji vjeruju. Rado polazi kršćanski nauk i čitaj knjige što ih katolička Crkva odobrava i preporučuje. Nipošto pak ne uzimaj u ruke knjige niti novine koje pišu protiv katoličke vjere. Osim toga pobožno moli Boga da sačuvaš vjeru katoličku do smrti. Nauči napamet i moli često »Vjerovanje apostolsko« i »Djelo vjere«.

9. STRPLJIVI JOB

Kako nam se vladati u nevolji

U nekoj zemlji živio je čovjek po imenu Job. Bio je bogobojazan i uklanjao se od zla. Imao je sedam sinova i tri kćeri, na stotine i tisuće ovaca, deva, volova, magaraca i veliko mnoštvo služinčadi. A dopusti Bog sotoni da iskuša Joba svakojakim nevoljama.

Jedan dan, kad su se sinovi njegovi i kćeri gostili u kući najstarijega brata svojega, dođe glasnik Jobu i reče: »Neprijatelji su oteli tvoje volove i magarce i pobili momke; samo sam ja utekao da ti to javim.« Dok je taj još govorio došao je drugi i rekao: »Strijela je udarila i ubila tvoje ovce i momke; samo sam ja pobjegao da ti javim.« Uto dođe treći glasnik i reče: »Razbojnici su oteli tvoje deve i pobili momke samo sam ja ostao da ti javim.« Još taj nije svršio dođe i četvrti i reče: »Jak vjetar je srušio kuću gdje su ti djeca bila skupljena i svi su poginuli; samo sam

ja izmaknuo da ti javim.« Job na te riječi padne ničice na zemlju, pokloni se Bogu i reče: »Gospodin je dao, Gospodin je uzeo. Kako se Gospodinu svidjelo, tako se dogodilo. Hvala i slava imenu Gospodnjemu.«

Joba stignu još i teže nevolje. Bog dopusti sotoni da udari Joba gubom po cijelom tijelu. I Job je trpio silne bolove. A i žena mu se rugala govoreći: »Zar si još pobožan? Najbolje bi bilo da umreš.« Ali Job joj reče: »Ludo govoriš. Kad smo dobro primali iz ruke Božje, zar da zla ne primamo?« I Job je dalje ostao vjeran Bogu i ništa grešno nije rekao protiv njega.

Potom dođu tri prijatelja k Jobu da ga tješe. Ali su ga oni još više ražalostili time što su rekli: »Zacijelo si velik grešnik kad te snalaze tolike nevolje.« Job je priznao da nema čovjeka bez grijeha i da Bog ima dovoljno razloga da svakoga kazni. Ali brani svoju nevinost i razlaže da Bog ima mudre nakane kad šalje nevolje na pravednika. Bog će te svoje nakane objaviti na sudnji dan kad budu svi mrtvi ustali u svojim tijelima da prime zasluženu plaću.

Nato je ustao i četvrti prijatelj Jobov i dokazivao da se nevoljama ovoga svijeta pravednici čuvaju od zla i čiste od pogrešaka; a nepravednici da se po zaslugama kazne.

Napokon progovori Jobu sam Bog i objavi kolika je mudrost Božje providnosti i kako su čovjeku nedosežni putovi Božji. Bog je prekorio tri prijatelja Jobova što nisu o njemu pravo govorili kao Job. Još im zapovjedi neka prinesu žrtve i mole Joba da se za njih pomoli. I oni su učinili kako im je Bog zapovjedio.

A Gospodin se smiluje na Joba, povrati mu zdravlje i dade mu još dva puta toliko blaga koliko je prije imao. Bog mu je opet dao sedam sinova i tri kćeri i živio je Job sretno još 140 godina. I umre star i sit života.

*

35. *Hoće li Bog zlo što je na svijetu?*

Bog neće zla; ali ga ipak dopušta, jer zna zlo obratiti na dobro.

36. *Kad Bog neće zla, zašto ima nevolja na svijetu?*

Nevolja ima na svijetu zato da se grešnici obrate, a pravednici da pribave sebi više zasluga za nebo.

Bog daje kadikad sreću i zlim ljudima da ih nagradi za ono malo dobra što ga čine, jer ih zbog njihove neskrušenosti neće moći nagraditi na drugom svijetu.

37. *Kako treba da se vladamo u nevolji?*

U nevolji treba da se vladamo kao bogobojazni Job, to jest da budemo strpljivi, Bogu odani i u molitvi ustrajni.

Kad te stigne nesreća, reci: »Gospodin je dao, Gospodin je uzeo. Kako se Gospodinu svidjelo, tako se i dogodilo. Hvala i slava imenu Gospodnjemu.« »Kad smo dobro primali iz ruke Božje, zar da zla ne primamo?«

Ljubezna briga kojom se Bog skrbi za cijeli svijet i sve obraća na dobro čovjeka, zove se promisao Božji ili providnost Božja.

*

PAMTI! U našem životu se ništa ne zbiva bez Božjega znanja i dopuštenja. A sve što Bog određuje

i dopušta, čini to kao mudri i dobri otac na naše dobro. Zato od srca zahvaljuj Bogu za sve što te stigne, bilo dobro bilo zlo. Pouzdaj se u Boga i posve se predaj Božjoj providnosti da se u svemu proslavi Bog i ispuni njegova sveta volja. Svaki dan srdačno moli Boga da nas i ubuduće uzdrži, hrani, odijeva, štiti i da nas sačuva od svakog zla. Sveto Pismo veli: »Svu brigu bacite na Njega, jer se On brine za vas.«

* 10. BOG DAJE DESET ZAPOVIJEDI

Od potomaka Abrahamovih postao je narod izrailjski koji je vjerovao u pravoga Boga i čuvao nadu u obećanoga Spasitelja.

Kad je izrailjski narod boravio pod gorom Sinaj javio se Bog Mojsiju, vođi naroda, i rekao mu: »Budite pripravni za treći dan, jer će Bog saći pred svim narodom na goru Sinaj.« I pripravljali su se Izrailjci tri dana: prali su svoje haljine i čuvali se grijeha.

Treći dan zagrme gromovi i munje zasijevaju i zatrubi trublja vrlo jako. Gora Sinaj sva se dimila i tresla se. I Gospodin Bog proglasi ove zapovijedi:

1. **Ja sam Gospodin Bog tvoj, nemaj drugih bogova uz mene.**
2. **Ne uzmi imena Gospodina Boga svoga isprazno.**
3. **Spomeni se da svetkuješ dan Gospodnji.**
4. **Poštuj oca i mater da dugo živiš i dobro ti bude na zemlji.**
5. **Ne ubij.**
6. **Ne sagriješi bludno.**
7. **Ne ukradi.**
8. **Ne reci lažna svjedočanstva na bližnjega svoga.**
9. **Ne poželi žene bližnjega svoga.**
10. **Ne poželi nikakve stvari bližnjega svoga.**

Kad su Izrailjci čuli glas Božji, i gromove i trublje i vidjeli munje gdje sijevaju, vrlo su se uplašili i rekli su: »Činićemo sve što je kazao Gospodin.«

I Mojsije primi od Boga dvije kamene ploče na kojima je bilo napisano deset zapovijedi Božjih.

*

38. *Ko nam je dao deset zapovijedi Božjih?*

Deset zapovijedi Božjih dao nam je sam Gospodin Bog na gori Sinaju.

39. *Na što je Bog napisao deset zapovijedi?*

Bog je napisao deset zapovijedi na dvije kamene ploče.

40. *Čemu nam je Bog dao deset zapovijedi?*

Bog nam je dao deset zapovijedi da ih držimo i tako dođemo u nebo.

*

PAMTI! Deset zapovijedi Božjih nauči napamet pa ih često ponavljaj. Pazi na kratko tumačenje pojedinih Božjih zapovijedi da što bolje upoznaš svoje grijehe i svoje dužnosti. Pobožni ljudi razmišljaju svako veče prije spavanja redom prema zapovijedima Božjim što su onaj dan sagriješili. Potom se skrušeno pokaju za svoje grijehe. Čini i ti tako, jer ne znaš ni

dana ni časa kad će te Bog pozvati s ovoga svijeta. Na to te potsjećaju »Večernje molitve« u molitveniku. Ako budeš tako činio svaki dan, najljepše ćeš se pripraviti za sv. ispovijed.

Ispitivanje savjesti i pokajanje

Duše Sveti, prosvijetli me da mogu spoznati svoje grijehe koje sam danas učinio(la) i da se za njih skrušeno od srca pokajem.

1. Molitve?
2. Kletva (psovka)?...
3. Sveta misa?...
4. Roditelji?
5. Svađa? Srditost?
6. Besramno?...
7. Krađa?...
8. Laž?
9. Ružne misli?...
10. Želja za tuđim stvarima?

Petak i posni dani...?

Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio(la) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem da ću se popraviti i da neću više griješiti.

11. IZRAILJCI U SUŽANJSTVU

Prestupak zapovijedi

Izrailjski je narod često kršio Božje zapovijedi, a mnogi su i otpali od Boga i propali zauvijek. Bog je narodu slao proroke da ga uče, opominju, i karaju i sjećaju na obećanoga Spasitelja. Ali izrailjski narod često nije slušao svojih proroka. Napokon dopusti Bog da navale na njega neznabožački Asirci i Babilonci. Oni su mu oplijenili zemlju, popalili i razvalili glavni grad Jerusalim, a narod su odveli u sužanjstvo. Na razvalinama svetoga grada Jerusalima gorko je plakao prorok Jeremija radi grijeha svoga naroda i pozivao ga da se obrati ka Gospodinu Bogu svojemu.

U sužanjstvu je izrailjski narod trpio mnoge nevolje. Stoga se obraćao k Bogu i molio da mu se smiluje i pošalje Spasitelja. A Bog izbavi narod od nevolja i on se vrati u svoju domovinu iza pretrpljenih mnogih kazna za svoje grijehe.

*

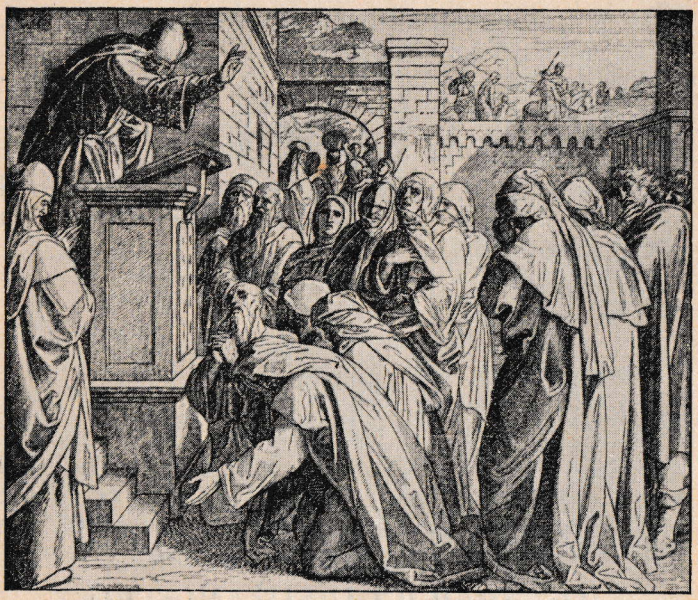

Izrailjski narod nije mario za opomene svojih svetih proroka, već je svojevoljno i hotimice prestupao Božje zapovijedi.

41. *Što učini ko hotimice prestupi koju Božju zapovijed?*

Ko hotimice prestupi koju Božju zapovijed, učini grijeh.

42. *Kako može čovjek sagriješiti?*

Čovjek može sagriješiti, ako zlo misli, govori, čini, ili ako ne izvrši ono što mu je dužnost.

43. *Jesu li svi grijesi jednaki?*

Svi grijesi nisu jednaki: ima velikih i malih grijeha.

44. *Kako se zovu veliki grijesi, a kako mali?*

Veliki grijesi se zovu teški ili smrtni, a mali se zovu laki grijesi.

Veliki grijesi se zovu teški ili smrtni, jer njima teško vrijeđamo Boga, gubimo milost posve-

čujuću i djetinstvo Božje, a pribavljamo sebi vječnu smrt u paklu.

Mali grijesi se zovu laki grijesi, jer se lakše opraštaju pa i izvan ispovijedi.

Smrtni grijeh čini čovjek onda kad jasno spoznaje da je velika stvar koju zabranjuje ili zapovijeda Božja zapovijed, pa ipak svojevoljno i potpuno pristane na to, da tu stvar učini ili zanemari.

Laki grijeh čini ko svojevoljno prestupi zapovijed Božju u maloj stvari, ili u velikoj stvari ali ne posve svojevoljno.

Čuvati se treba svakoga grijeha bio on velik ili malen.

45. *Zašto se treba čuvati svakoga grijeha?*

Treba se čuvati svakoga grijeha, jer svakim grijehom vrijeđamo Boga, a sebi pribavljamo kazne na ovom i na drugom svijetu.

46. *Kakvu kaznu zaslužujemo smrtnim grijehom?*

Smrtnim grijehom zaslužujemo mnoge teške kazne na ovom svijetu i vječnu muku u paklu.

47. *Kakvu kaznu zaslužujemo lakim grijehom?*

Lakim grijehom zaslužujemo vremenite kazne na ovom svijetu i na drugom u čistilištu.

Starac Tobija je ovako opominjao svoga sina u sužanjstvu: »Svega vijeka svojega imaj na umu Boga i čuvaj se da ikada pristaneš na grijeh i zanemariš zapovijedi Gospodina Boga svojega... Ne boj se, sinko moj, ubog život doduše provodimo, ali ćemo imati mnogo dobra, ako se budemo bojali Boga, uklanjali se svakom grijehu i činili dobro.«

*

PAMTI! Da se lakše čuvaš grijeha, drži se ovih pravila:

Ne pouzdaj se odviše u sebe, već u pomoć Božju. »Pomoć je naša u imenu Gospodina koji stvori nebo i zemlju.«

Kloni se osoba, mjesta, društva, igara, zabava koje bi te mogle navesti na grijeh.

Odvrati pogled od svega što te navodi na grijeh. Ne slušaj grešnih razgovora. Ne govori kletve (psovke), besramnosti i laži. Ne kradi, ne varaj bližnjega i vrati tuđe.

Često sklapaj ruke na molitvu, osobito u napasti.

Promisli da Bog sve vidi, čuje i zna. »Božje oko uvijek gleda, sakrit mu se ništa ne da.«

Pomisli da ćeš umrijeti i doći na sud Božji.

Svaki dan odluči iznova da nećeš više vrijeđati Boga; a ako po svojoj čovječjoj slaboći ipak sagriješiš, skrušeno se pokaj i pođi češće k svetoj ispovijedi i pričesti.

Zazivaj Božje milosrđe ovako: »Smiluj mi se, Bože, po velikom milosrđu svojem. I po velikoj dobroti svojoj uništi krivicu moju. Posve me operi od krivice moje i od grijeha mojega očisti me... Odvrati lice svoje od grijeha mojih i sve krivice moje uništi. Srce čisto stvori mi, Bože, i duh pravi obnovi u meni. Ne odbaci me od sebe i Svetoga Duha svojega ne uzmi od mene...« (Iz Psalma 50.)

Pjesma.

Za čim hlepiš, srce moje,
Kakvo ti je žiće sve?
Čemu tražiš blago koje
Što svijet dati ne može.
Ah, promisli, dušo moja,
Rad čega si stvorena,
Otadžbina da je tvoja
Nad zemljom uzvišena.

Poštuj Boga, žrtvuj njemu
Svoj vremenit' život vas,
Vjerno služit Svevišnjemu
Nastoj žića svaki čas.
Drži zakon Svevišnjega,
Dok ti traje žića tijek,
Grijehom nemoj vrijeđat njega,
Jer na grijeh Bog mrzi vijek.

Dok je časa, oj čovječe,
Stupaj putem kreposti,
Da te naglo ne zateče
Poziv pred sud vječnosti.
O Isuse, slavo moja,
Nadari me milosti,
Da zemaljskog poslije boja
Nađem mir u vječnosti.

12. BRAĆA MAKABEJSKA

Svojstva vjere

Kad su se Izrailjci vratili iz sužanjstva, došli su pod vlast sirskih kraljeva. Neko su vrijeme mogli mirno služiti Boga. Ali kad je kralj Antioh zavladao, počeli su ih neprijatelji odvraćati od vjere i siliti da postanu neznabošci. Mnogi su otpali, ali je bilo i takovih koji su rado za svoju vjeru trpjeli i umrli. Među tima se osobito istakla jedna majka sa sedam sinova koje zovemo braća Makabejska. Kad dovedu braću pred Antioha, on im zapovjedi da jedu jelo koje je Izrailjcima bilo zabranjeno. Ali najstariji između njih reče: »Volimo umrijeti negoli prekršiti zakon Božji.« Nato se Antioh razgnjevi i zapovjedi da užare kotlove i tave, da mu izrežu jezik i živa prže na tavi. Kad je prvi umro, dovedu drugoga, i oderu mu kožu s glave. Umirući reče ovaj: »Ti nas, bezbožniče, ubijaš, ali će nas kralj svijeta ovoga uskrisiti na

vječni život, jer umiremo za njegov zakon.« Jednako su hrabro poginuli i svi ostali. Još je najmlađi ostao na životu. Antioh mu se zakune da će ga učiniti bogata i sretna, ako se odmetne od zakona. No kad ga ni ovako nije mogao skloniti, pozove majku i počne je nagovarati neka se postara za sina da ne gubi života. Ona pak odgovori: »Sinko, pogledaj na nebo i na zemlju i na sve što je na njima i znaj da je to Bog od ničega učinio. Ne boj se toga krvnika, nego poput braće svoje primi smrt da te u vječnom životu s tvojom braćom opet nađem.« Nato reče mladić svojim mučiteljima: »Što čekate? Neću da otstupim od zakona Božjega. A ti, zlotvore, nećeš izmaći ruci Božjoj.« Tada se Antioh još jače razbjesni i zapovjedi da ga ubiju. Napokon bude i majka pogubljena.

*

48. *Kad nam je vjera s t a l n a?*

Vjera nam je stalna kad volimo sve izgubiti pa i isti život nego otstupiti od vjere.

49. *Kad nam je vjera ž i v a?*

Vjera nam je živa kad živimo po vjeri, to jest čuvamo se zla, a činimo dobro kako nas vjera uči.

50. *Je li dosta samo srcem vjerovati?*

Nije dosta samo srcem vjerovati, nego treba vjeru i izvanjim načinom pokazati.

*

PAMTI! Kršćanski su mučenici pretrpjeli muke i smrt radije nego da nešto učine što zabranjuje sveta vjera. Pa ipak neki nestalni kršćani ne žive kako ih vjera uči, na pr. ne svetkuju nedjelje ni zapovjednih blagdana; ne poste, ne mole Boga, mrze na drugoga itd. Najpogubnije je za dušu kad se ko odmetne od rimokatoličke vjere. Ti pak vrši rado sve što ti zapovijeda vjera katolička. Živi po propisima svoje vjere. Budi pripravan(na) i ti trpjeti za vjeru, ako ustreba. Ni za kakvo blago ovoga svijeta ne mijenjaj svoje katoličke vjere. Imaj uvijek na pameti da je posljednji cilj tvoga života da dođeš u nebo gdje te čeka trajna sreća i vječno blaženstvo. Nauči naizust i moli češće »D j e l o v j e r e«.

Pjesma.

Do nebesa nek se ori
Naših grudi gromki glas;
Neka jeknu rajski dvori,
Nek nas čuje Isus Spas!
Isukrste, Srcu tvom
S nama naš se kune dom:
Dušom, tijelom, vijek sam tvoj,
Za krst časni bijuć boj!

13. LJUDI SU ČEKALI SPASITELJA

Advent

Dugo nije bilo Spasitelja kojega je Bog obećao ljudima. Za to su se vrijeme svi narodi pokvarili i nisu držali Božjih zapovijedi. — Jedini je izrailjski narod ipak sačuvao vjeru u pravoga Boga i ufanje u Spasitelja, jer je Izrailjce Bog čuvao.

Bog je višeput unaprijed kazao nekim svetim ljudima da će Spasitelj doći iz kraljevskog roda Davidova; da će se roditi u Betlehemu od svete Djevice i spasiti ljude.

Dobri su ljudi rado mislili na Spasitelja i molili Boga da ga što prije pošalje.

*

51. *Da li je Bog odmah poslao Spasitelja?*

Bog nije odmah poslao Spasitelja. Ljudi su ga dugo čekali.

Vrijeme prije Božića zove se Advent ili Došašće. Ono nas sjeća, kako su ljudi čekali Spasitelja.

52. *Što je Bog unaprijed kazao o Spasitelju?*

Bog je unaprijed kazao o Spasitelju da će se roditi od presvete Djevice u Betlehemu i da će spasiti ljude.

Što je Bog učinio za naše spasenje prije dolaska Isusova, zove se Stari Zavjet, a što je učinio po Isusu zove se Novi Zavjet.

*

PAMTI! Ima na zemlji mnogo naroda koji još nisu kršćani. Nekoji od njih još i danas čekaju Spasitelja i ne znaju za Njegovu nauku. Moli se često da Bog tim narodima pošalje misionare ili vjerovjesnike i pomogne ih da upoznaju Spasitelja svijeta. A ti, kršćanine, rado slušaj i uči kršćanski nauk!

Pjesma.

O Marijo, ti sjajna zornice,
Na nebu modrom zlatna zvjezdice!
Ti svijetliš nam ko alem kâm
I kažeš put u raj nebeski nam!

O Marijo, ti vrata nebeska,
O danice ti među zvjezdama,
O Djevice svih djevica,
Ti prva od sviju si stvorova.

O Marijo, ti morska zvjezdice,
Što ploviš morem slave nebeske!
Kroz život cio ti nam sjaj,
Pokazuj ti nam put u lijepi raj.

* 14. ANĐEO NAVIJESTA ISUSOVO ROĐENJE

Drugi članak vjere

Kad je došlo vrijeme da dođe Spasitelj, poslao je Bog anđela Gabrijela u grad N a z a r e t. Tu je živjela sveta Djevica koja se zvala M a r i j a. Ona je bila zaručena za pravednoga muža po imenu Josipa. Marija i Josip bili su od roda kralja Davida.

Anđeo dođe k Mariji i pozdravi je ovako: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovena ti među ženama.« Kad je Marija čula te riječi, uplašila se. Anđeo joj reče: »Ne boj se, Marijo, našla si milost u Boga. Rodićeš sina i nadjeni mu ime Isus. On će biti velik, i nazvaće se Sin Svevišnjega, i daće mu

Gospodin Bog prijestolje Davida, oca njegova, i kraljevstvu njegovu neće biti kraja.« A Marija upita anđela: »Kako će to biti?« Anđeo joj odgovori: »To će biti po Duhu Svetom.« Tada reče Marija: »Evo službenice Gospodnje, neka mi bude po riječi tvojoj.« I otiđe anđeo od nje.

Poslije toga pohodi blažena Djevica Marija svoju rođakinju Elizabetu, majku Ivana Krstitelja. Kad je Marija pozdravila Elizabetu, ova se napunila Duha Svetoga i rekla: »Blagoslovena ti među ženama, i blagosloven plod utrobe tvoje. Blago tebi što si vjerovala, jer će se izvršiti što ti je kazao Gospodin.« I Marija zapjeva pjesmu zahvalnicu: »Veliča duša moja Gospodina i obradova se duh moj u Bogu Spasitelju mojemu...« I ostane kod Elizabete tri mjeseca; a potom se vrati kući svojoj u Nazaret.

Tada objavi Bog i Josipu što se Mariji dogodilo. U snu mu se javi anđeo Gospodnji i reče: »Josipe, sine Davidov, nemoj se bojati uzeti Mariju; jer ono

što se u njoj začelo, od Duha je Svetoga; pa će ona roditi Sina i nadjeni mu ime Isus, jer će on izbaviti narod svoj od grijeha.«

*

53. *Kako je anđeo Gabrijel pozdravio blaženu Djevicu Mariju?*

Anđeo Gabrijel je pozdravio blaženu Djevicu Mariju ovako: »Zdravo, milosti puna, Gospodin s tobom, blagoslovena ti među ženama.«

54. *Što je anđeo navijestio blaženoj Djevici Mariji?*

Anđeo je navijestio blaženoj Djevici Mariji da će ona biti majka Isusa Krista, Sina Božjega.

Sin Božji je postao čovjekom po Duhu Svetom. Tomu ima već blizu dvije tisuće godina. Toga se sjećamo na Blagovijest (25 ožujka).

55. *Ko je Isus Krist?*

Isus Krist je druga božanska osoba, jedinorođeni Sin Božji koji je sašao za nas s neba na zemlju i postao čovjekom.

Isus Krist je pravi Sin Božji po naravi, a mi smo djeca Božja samo po milosti.

Ime »Isus« znači Spasitelj ili Otkupitelj. Ime »Krist« znači Pomazanik ili Mesija.

Da je Isus Krist obećani Spasitelj, znamo odatle, jer se na njemu ispunilo sve što su proroci prorekli o Spasitelju. Da je Isus Krist Sin Božji, to je izjavio Bog Otac, i sam Isus je to navješćivao i dokazao čudesima i proroštvima.

*

PAMTI! U drugom članku »Vjerovanja« kažemo: »(Vjerujem)... I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega«.

Kad ujutru, o podne i uveče zvoni na molitvu, izmoli »Pozdravljenje« ili »Anđeo Gospodnji«. Dok to moliš, sjećaj se kako je Sin Božji došao na ovaj svijet da nas otkupi od grijeha i da nam opet pribavi izgubljenu milost.

Anđeo Gospodnji navijestio Mariji, — I ona začela po Duhu Svetom. Zdravo, Marijo... Evo službenice Gospodnje — Neka mi bude po riječi tvojoj. Zdravo, Marijo... I Riječ je tijelom postala — I prebivala među nama. Zdravo, Marijo...

Moli za nas, sveta Bogorodice,
Da dostojni postanemo obećanja Kristovih.

P o m o l i m o s e. Milost svoju molimo te, Gospodine, ulij u duše naše da mi koji smo po anđelovu navještenju spoznali utjelovljenje Krista, Sina Tvoga, po muci njegovoj i križu k slavi uskrsnuća privedeni budemo. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

P j e s m a.

Poslan bi anđel Gabrijel — Kad Mariji on doteče
Od Boga u grad Nazaret, — Ponizno joj ovo reče:
K jednoj poniznoj Djevici, — Oj zdravo, puna milosti,
Pravoj Božjoj Službenici. — Djevice, kruno svetosti.

* 15. ISUS KRIST SE RODIO

Treći članak vjere — Božić

Rimski car August izdao je zapovijed da prebroje sve ljude u njegovoj zemlji. I pošli su ljudi da se prijave, svaki onamo gdje su mu živjeli djedovi. Josip i Marija bili su od kraljevskoga roda Davidova. Zato su otišli iz Nazareta u Betlehem, grad Davidov, da se ondje prijave.

Kad su došli u Betlehem, nisu mogli nigdje naći stana. Onda otidu izvan grada, nađu kraj Betlehema štalicu i uđu u nju. Onu svetu noć se rodio u štalici S p a s i t e l j svijeta, I s u s K r i s t. Marija, Majka njegova, povila ga je i položila u jaslice.

•

56. *Kako je Sin Božji postao čovjekom?*

Sin Božji je postao čovjekom tako da je uzeo dušu i tijelo kako i mi ljudi imamo.

Isus Krist je, dakle, pravi Bog i pravi čovjek. Ovo otajstvo naše vjere, što je Sin Božji postao čovjekom, zove se Utjelovljenje Sina Božjega.

57. *Gdje se Isus Krist rodio?*

Isus Krist se rodio u Betlehemu u štalici.

Spomen na Isusovo rođenje slavimo na Božić (25 prosinca). Dan prije Božića zove se Badnjak.

58. *Ko je majka Isusa Krista?*

Majka Isusa Krista je blažena Djevica Marija.

Blažena Djevica Marija zove se i Majka Božja ili Bogorodica, jer se od nje rodio Isus Krist, Sin Božji. Sveti Josip bio je Isusu samo hranitelj. Gospodina Isusa Krista s Djevicom Marijom i svetim Josipom zajedno nazivamo Sveta Obitelj. Svaka kršćanska obitelj treba da se posveti Svetoj Obitelji.

Osmi dan poslije rođenja nadjenuli su božanskomu Djetetu ime Isus. Toga se sjećamo na Novu Godinu (1 siječnja).

59. *Zašto je Sin Božji postao čovjekom?*

Sin Božji je postao čovjekom da može za nas trpjeti i umrijeti, jer kano Bog nije mogao ni trpjeti ni umrijeti.

*

PAMTI! U trećem članku »Vjerovanja« velimo: (Vjerujem da je Isus Krist)... »Rođen od Marije Djevice.« Božić je najmiliji kršćanski blagdan. Na uspomenu Isusova rođenja kitimo na Bad-

njak božićno drvo i postavljamo jaslice. Isus Krist, Sin Božji, došao je na zemlju i rodio se u jaslicama kao siromašno djetešce. U štalici nije imao ni onoga što imaju najsiromašnija djeca. Ležao je na tvrdoj slami u jaslicama, a mogao je imati sve. Tako je Isus pokazao kako su siromasi mili Bogu, samo ako su dobri. Darovi pod božićnim drvcem sjećaju nas na velike darove koje nam je Isus Krist donio s neba. Dobri se kršćani sjećaju o Božiću siromaha, pa ih daruju da i oni veselije provedu taj sveti blagdan.

I. Pjesma.

Narodi nam se kralj nebeski
Od Marije čiste Djevice.

1 *Pripjev:* Na tom mladom ljetu veselimo se,
Mladoga kralja mi molimo.
2 *Pripjev:* Božiću se stoga veselimo svi,
I slavimo Boga koj' na zemlji bi.

Hvaljeno budi sveto Trojstvo,
Hvalu svi dajmo Gospodu Bogu...
Daj nam Bog zdravlje, k tomu veselje,
Na tom mladom ljetu svega obilja!

II. Pjesma.

U se vrijeme godišta
Mir se svijetu naviješta,
Porođenje Djetića
Od Djevice Marije.

Od prečiste Djevice,
I nebeske Kraljice,
Anđeoske Cesarice,
Svete Djeve Marije.

Djeva Sina porodi,
Đavlu silu svu slomi,
A kršćane oslobodi
Sveta Djeva Marija.

U jasle ga stavljaše,
Majka mu se klanjaše,
I slatko ga ljubljaše
Sveta Djeva Marija.

Anđeli mu služahu,
Novu pjesmu pjevahu,
Od njeg milost prošahu
S' svetom Djevom Marijom.

* 16. PASTIRI SE KLANJAJU BOŽANSKOMU DJETETU

Božić

One noći kad se rodio Isus, čuvali su pastiri svoje stado u okolici Betlehema. I gle! Anđeo Gospodnji dođe k njima i svjetlost ih obasja. Pastiri su se vrlo uplašili. I reče im anđeo: »Ne bojte se! Javljam vam veliku radost: danas vam se rodio Spasitelj u Betlehemu. I eto vam znaka: naći ćete Dijete gdje leži u jaslicama.« — Ujedanput je došlo s neba mnogo anđela koji su hvalili Boga i pjevali: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima koji su dobre volje.« I anđeli se vrate u nebo.

Tada su se pastiri odmah požurili u Betlehem gdje su našli Dijete Isusa u jaslicama. Pastiri su se poklonili Isusu. Zatim su se radosni vratili i zahvaljivali Bogu za sve što su čuli i vidjeli.

*

60. *Ko je prvi došao pokloniti se djetetu Isusu?*

Prvi su došli pokloniti se djetetu Isusu pobožni pastiri iz okolice Betlehema.

61. *Ko je javio pastirima da se rodio Isus?*

Da se rodio Isus, javio je pastirima anđeo.

62. *Što su pjevali anđeli kad se rodio Isus?*

Kad se rodio Isus, pjevali su anđeli: »Slava Bogu na visini, a na zemlji mir ljudima koji su dobre volje.«

63. *Gdje se možemo i mi lako pokloniti Isusu?*

I mi se možemo lako pokloniti Isusu u crkvi.

64. *Na kojem je mjestu Isus u crkvi?*

Isus je u crkvi na oltaru u svetohraništu.

Pred svetohraništem gori vječno svijetlo.

*

PAMTI! Kad dođeš u crkvu i kad odlaziš iz crkve, okreni se prema svetohraništu. Prigni koljeno pred Isusom i tako mu se pokloni.

Kad ministrant kod svete mise zvoni na Podizanje, klekni na oba koljena. Svećenik podigne najprije presveto Tijelo Isusovo. — A ti pobožno pogledaj svetu Hostiju i odmah se pokloni, udaraj se u prsi triput i reci: »Gospodine moj i Bože moj!« »Zdravo Tijelo Isusovo, na oltaru posvećeno! Bože, vjerujem u te! Bože, ufam se u te! Bože, ljubim te nada sve!« Zatim podigne svećenik presvetu Krv Isusovu. — A ti pobožno pogledaj sveti kalež i opet se pokloni, udaraj se triput u prsi i reci: »Gospodine moj i Bože moj!« »Zdravo, Krvi Isusova, na oltaru posvećena! Oprosti nam, Gospodine! — Usliši nas, Gospodine! — Smiluj nam se, Gospodine!«

Kod odlaska iz crkve opet prigni koljeno i pokloni se Spasitelju u svetohraništu. Ako si se već jedanput poklonio(la) bilo na kojem god mjestu u crkvi, ne trebaš po drugi put prignuti koljeno kod vratiju.

* 17. MUDRACI SE KLANJAJU BOŽANSKOMU DJETETU

Bogojavljenje

Kad se Isus rodio u Betlehemu, došli su mudraci od istoka u Jerusalim, glavni grad židovske zemlje. I oni zapitaju: »Gdje je židovski kralj koji se rodio, jer smo vidjeli njegovu zvijezdu na istoku i došli smo da mu se poklonimo.«

Kad je to čuo kralj Herod, uplašio se vrlo i upitao svećenike i starješine, gdje bi se Krist rodio? Oni su odgovorili: »U Betlehemu, jer je tako Bog rekao.«

Onda je Herod ispitivao mudrace, kad im se pojavila zvijezda. Zatim ih je poslao u Betlehem i rekao im: »Idite i raspitajte dobro za dijete, pa kad ga nadete, javite mi da idem i ja da mu se poklonim.«

Mudraci su pošli iz Jerusalima. I opet im se pokazala ona zvijezda koju su vidjeli na istoku. Ona ih dovede u Betlehem, gdje je bilo božansko dijete. Kad su mudraci našli božansko dijete s Marijom, Majkom njegovom, pali su ničice i poklonili se Isusu i dali svoje darove: tamjan, zlato i plemenitu mast. Potom im Bog zapovjedi da se ne vraćaju k Herodu. I mudraci otidu drugim putem u svoju zemlju.

*

65. *Ko je poslije pastira došao pokloniti se djetetu Isusu?*

Poslije pastira došli su pokloniti se djetetu Isusu tri mudraca ili tri kralja s istoka.

66. *Kako su doznali mudraci da se rodio Isus?*

Da se rodio Isus, doznali su mudraci po čudnovatoj zvijezdi koja im se pojavila na istoku.

Spomen na poklon svetih triju kralja djetetu Isusu slavimo na Bogojavljenje ili Sveta tri kralja (6 siječnja). Taj dan je zapovjedni blagdan pa ga moramo svetkovati kao i ostale blagdane koje je Crkva naredila. Prva zapovijed crkvena glasi: »Svetkuj zapovjedne blagdane.«

*

PAMTI! Svetim trim kraljima pokazala je čudnovata zvijezda put do Betlehema gdje je bio Isus. Isti Isus kojemu su se klanjala sveta tri kralja, nalazi se u crkvi na oltaru u svetohraništu. To nam pokazuje vječno svijetlo koje gori pred svetohraništem. Rado dolazi k Isusu u crkvu kad god možeš i moli pred njim pobožno, makar to bilo i ukratko.

Pjesma.

O sveta tri kralja,
O blažen vaš dan!
Kad kralj svijetu mladi
Nam s neba bi dan.

O sretne li zvijezde,
Što svijetlila vam
Kad Sinka je Djeva
Porodila nam.

A kud ćete sada
Na daleki put?
Kad svud zima vlada
I vjetar je ljut.

Gle zvjezdica vodi
Na svem putu nas,
To znak da se rodi
Svim ljudima spas.

O pođite k njemu
U prosti mu stan.
Oj svijetu je svemu
Sad radosti dan!

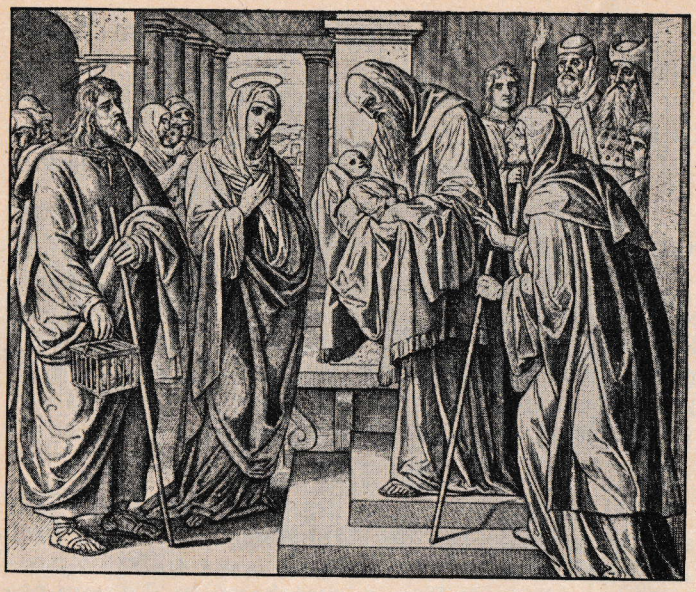

* 18. ISUSA PRIKAZUJU U HRAMU

Svijećnica

Kad je Isusu bilo četrdeset dana, donijeli su ga Josip i Marija u Jerusalim da ga prikažu Bogu. Ujedno su prinijeli u hramu svoj dar: dvije grlice ili dva goluba. Tako je propisivao zakon Božji.

U to je vrijeme živio u Jerusalimu pobožni starac imenom Šimun. Njemu je Duh Sveti kazao da neće umrijeti dok ne bude vidio Spasitelja. Dok su Josip i Marija bili s božanskim djetetom u hramu, došao je Šimun i odmah je prepoznao obećanoga Spasitelja. Tada je Šimun uzeo Isusa na ruke i rekao: »Sad ću mirno umrijeti, jer sam vidio Spasitelja svijeta.« A Mariji, Majci Isusovoj, reče: »Ti ćeš se mnogo žalostiti, jer će ljudi progoniti Isusa«.

U isto je doba živjela u Jerusalimu i starica imenom Ana. Ona je često dolazila u hram, mnogo je postila i molila. I ona je došla u hram kad su Isusa pri-

kazali. Sretna, što je vidjela Isusa, zahvaljivala je Bogu i ljudima je pripovijedala da je došao Spasitelj.

*

67. *Što znamo o Isusu kad mu je bilo četrdeset dana?*

Kad je Isusu bilo četrdeset dana, bio je u jerusalimskom hramu Bogu prikazan.

Spomen na taj dan slavimo na Svijećnicu (2 veljače). Svećenik blagosilja na taj dan u crkvi voštane svijeće. Potom idu vjernici sa zapaljenim svijećama u ophodu. Ovaj ophod naznačuje put Marijin u Jerusalim kad je Isusa u naručaju nosila u hram.

Dobri kršćani užižu te blagoslovene svijeće i kod kuće kad zaprijeti kakva nevolja, nevrijeme ili bolest, i mole Boga da odvrati od njih svaku nesreću. Isto tako stavljaju se blagoslovene svijeće u ruke umirućima neka ih Bog vodi u svijetlo vječnoga života.

*

PAMTI! Starac Šimun bio je presretan, što je smio primiti Isusa na svoje ruke. Mi smo još sretniji od njega, jer možemo i smijemo primiti Isusa u svoje srce u svetoj pričesti. Treba da misliš rado na Isusa. Želi ga primiti i pripravljaj se za taj dan tako da se čuvaš grijeha i pobožnije moliš.

* 19. BOG IZBAVLJA ISUSA OD POKOLJA

Skrovito življenje Isusovo

Herod je uzalud čekao mudrace i vrlo se razljutio, što se nisu vratili k njemu. Nato je zapovjedio da se u Betlehemu i okolici pomore svi dječaci do dvije godine. Herod je mislio da će tako pogubiti i Isusa.

Ali prije nego su došli Herodovi ljudi, javio se anđeo Josipu u snu i rekao: »Ustani, uzmi dijete i njegovu Majku i bježi u Egipat, jer Herod hoće da pogubi dijete«. Josip je ustao odmah, pa je s božanskim djetetom i njegovom Majkom pobjegao u Egipat.

Uto su stigli Herodovi ljudi i pomorili sve dječake do dvije godine u Betlehemu i njegovoj okolici. I nastao je u Betlehemu veliki plač.

Sveta Obitelj je ostala u Egiptu do Herodove smrti. A kad je Herod umro, opet se javio anđeo Josipu i rekao mu: »Vrati se, jer su umrli oni koji su htjeli ubiti dijete.« Tada se vrati sveta Obitelj i nastani se u Galileji, u gradu Nazaretu. A Isus je živio u kući svojih roditelja i bio im je poslušan.

*

68. *Zašto je sveta Obitelj pobjegla u Egipat?*

Sveta Obitelj je pobjegla u Egipat, jer je kralj Herod htio pogubiti Isusa.

Bog je znao i vidio što je Herod mislio učiniti Isusu. Zato se unaprijed pobrinuo da bude Isus na sigurnu mjestu.

69. *Gdje je živio Isus kad se vratio iz Egipta?*

Kad se Isus vratio iz Egipta, živio je u Nazaretu u kući svojih roditelja i bio im je poslušan.

70. *Zašto je Isus, Sin Božji, htio biti poslušan?*

Isus, Sin Božji, htio je biti poslušan da pokaže djeci kako treba slušati roditelje.

Isus je tim pokazao kako treba držati četvrtu zapovijed Božju.

*

PAMTI! Premda nas Bog ljubi, ipak dopušta da trpimo i mi poput maloga Isusa različite nevolje. Budi dobar(ra), slušaj svoje roditelje, moli Boga da te oslobodi od zla. Pobožno izgovaraj u očenašu riječi: »I z b a v i n a s o d z l a«.

* 20. DJEČAK ISUS IDE U HRAM

Skrovito življenje Isusovo

Marija i Josip su išli svake godine u Jerusalim na blagdane. Kad je Isusu bilo dvanaest godina, pošao je i on s njima. Poslije blagdana vraćali su se kući, a Isus je ostao u Jerusalimu. Marija i Josip otidu dan hoda i opaze da nema Isusa u društvu. A kad ga nisu našli među rođacima i znancima, vratili su se u Jerusalim da ga tamo traže. Poslije tri dana nađu ga u hramu među učiteljima kako ih sluša i pita. A svi koji su ga slušali, divili su se kako Isus mudro pita i odgovara.

Tada mu reče Majka: »Sinko, što si nam učinio tako? Evo žalosni smo te tražili.« A Isus odgovori: »Zašto ste me tražili? Zar niste znali da meni treba biti u onom što je Oca mojega.«? I vratio se Isus sa svojim roditeljima u Nazaret gdje je ostao do svoje tridesete godine.

*

71. *Što znamo o Isusu kad mu je bilo dvanaest godina?*

Kad je Isusu bilo dvanaest godina, išao je sa svojim roditeljima u Jerusalim i ondje ostao tri dana u hramu.

72. *Zašto je Isus išao u hram?*

Isus je išao u hram da nam pokaže kako treba rado ići u crkvu, ondje se pobožno vladati i Boga moliti.

73. *U koje dane treba ići u crkvu?*

U crkvu treba ići u nedjelje i u sve zapovjedne blagdane.

*

PAMTI! Isus je trebao tri dana do hrama. To je bio dugačak i naporan put. Tebi je pak crkva mnogo bliže, pa zato ti je moguće da lako i redovno dolaziš u crkvu k svetoj misi. Znaj da je crkva kuća Božja i stan Isusov. Stoga budi u crkvi uvijek miran(na), pristojan(na) i pobožan(na) da razveseliš tako Gospodara Crkve koji se nalazi u presvetom Oltarskom Sakramentu. To nam osobito zapovijeda treća zapovijed Božja i druga zapovijed crkvena.

Radosnih događaja iz djetinstva Isusova sjećamo se u radosnoj krunici (rozariju):

1. **Koga si, Djevice, po Duhu Svetom začela.**
2. **Koga si, Djevice, idući Elizabeti u pohode nosila.**
3. **Koga si, Djevice, rodila.**
4. **Koga si, Djevice, u hramu prikazala.**
5. **Koga si, Djevice, u hramu našla.**

* 21. TRI BOŽANSKE OSOBE OBJAVLJUJU SE KOD ISUSOVA KRŠTENJA

O presvetom Trojstvu

U okolici rijeke Jordana živio je sveti Ivan Krstitelj, sin Zaharije i Elizabete. On je već kao dječak otišao u pustinju i ondje činio pokoru. Nosio je priprosto odijelo i hranio se siromašno. Nije pio vina ni opojnog pila. Bog je Ivana pozvao da pripravi narod za Isusov dolazak. Ivan je počeo propovijedati: »Pokoru činite, jer je blizu kraljevstvo nebesko.« Mnogi su ljudi dolazili k svetomu Ivanu i priznavali svoje grijehe, a Ivan ih je krstio u rijeci Jordanu.

Kad je bilo Isusu trideset godina, došao je i on k Ivanu da ga krsti. Ivan je rekao Isusu: »Treba da ti mene krstiš, a ne ja tebe.« Isus mu odgovori: »Pusti samo, jer tako Bog hoće.« Tada je Ivan krstio Isusa. Potom se otvorilo nebo i Duh Sveti je sašao

kao golub na Isusa. I čuo se glas nebeskoga Oca: »Ovo je Sin moj ljubazni koji je po mojoj volji.«

*

74. *Ko se objavio kod Isusova krštenja?*

Kod Isusova krštenja objavio se Bog: Otac, Sin i Duh Sveti.

75. *Koliko je osoba u Bogu?*

U Bogu su tri osobe: Otac, Sin i Duh Sveti.

76. *Da li je svaka božanska osoba pravi Bog?*

Jest; Otac je pravi Bog, Sin je pravi Bog i Duh Sveti je pravi Bog.

77. *Da li je ipak samo jedan Bog?*

Jest; te tri božanske osobe samo su jedan Bog. Sve su tri božanske osobe oduvijek; sve su jednako moguće, dobre i savršene.

78. *Kako se tri božanske osobe zovu jednim imenom?*

Tri božanske osobe zovu se jednim imenom presveto Trojstvo.

Da vjerujemo u presveto Trojstvo, pokazujemo kad se križamo, jer onda izgovaramo: »U ime Oca i Sina i Duha Svetoga« — kad molimo: »Slava Ocu i Sinu i Duhu Svetomu.« — Prve nedjelje poslije Duhova slavimo blagdan p r e s v e t o g T r o j s t v a.

*

PAMTI! Kad izgovaraš ime triju božanskih osoba, sjeti se da te je Bog Otac s t v o r i o, Bog Sin o t k u p i o, a Bog Duh Sveti p o s v e t i o. Križaj se često, ali izgovaraj ova sveta imena p o b o ž n o! Pazi da ničim ne pogrdiš presveto ime Božje ili druga sveta imena, jer to zabranjuje d r u g a z a p o v i j e d B o ž j a.

P j e s m a.

Bože, Tvoja riječ nek bude — Koja redom stvori sve: — Nebo, zemlju, plod i ljude, — Što nas svaki vjeruje. — Nauk taj donese nama — Sin Tvoj vječni, mudrost sama, — S Tobom, Duhom, pravi Bog.

* 22. ISUS ČINI PRVO ČUDO NA SVADBI

O sakramentu ženidbe

Bila je svadba u Kani Galilejskoj. Na tu je svadbu bio pozvan i došao Gospodin Isus sa svojom presvetom Majkom i s učenicima. Kod svadbe je ponestalo vina. A Marija reče Isusu: »Nemaju vina.« Isus joj odgovori: »Još nije došao moj čas.« A Marija je razumjela da će Isus pomoći. Zato je rekla slugama neka čine što god im bude rekao Isus. A bilo je ondje šest velikih posuda za vodu. I reče Isus slugama: »Napunite sudove vodom!« I napunili su ih do vrha. Opet reče Isus slugama: »Zahvatite i nosite kumu!« Kad je kum okusio vodu koja je postala vino, a nije znao otkuda je, pozvao je mladenca i rekao mu: »Svaki čovjek najprije iznosi dobro vino, a onda slabije; ti si pak sačuvao dobro vino sve dosad«. To je bilo prvo čudo koje je Isus učinio na svadbi u Kani Galilejskoj i vjerovali su u njega učenici njegovi.

*

79. *Koje je prvo Isusovo čudo?*

Prvo je Isusovo čudo što je pretvorio vodu u vino.

80. *Gdje je Isus učinio prvo čudo?*

Isus je učinio prvo čudo na svadbi u Kani Galilejskoj.

Time, što je Isus došao na svadbu, odlikovao je mladence, a ženidbi je dao veliku čast i svetost. Po ženidbi dobivaju mladenci od Boga roditeljsku vlast i milost da u ime Gospodnje zapovijedaju svojoj djeci i da ih uzgoje kršćanski. Ženidbu je Isus uzvisio na sakramenat.

81. *Što je ženidba?*

Ženidba je sakramenat kojim se podjeljuje roditeljska vlast i milost.

82. *Ko je naredio ženidbu?*

Ženidbu je naredio sam Bog u zemaljskom raju, a Isus ju je uzvisio na sakramenat.

Prije nego zaručnici prime sakramenat ženidbe treba da su dobro poučeni u kršćanskom nauku. Zatim treba da paze da nemaju ženidbenih zapreka ni zabrana. Zapreke, po kojima je ženidba nevaljana, jesu na pr. ako još živi bračni drug, nedoraslost, viši redovi, svečani zavjeti, rodbinstvo, tazbina itd. Zabrane, po kojima je ženidba nedopuštena, jesu na pr. ako ženidba nije propisno naviještena, ako je jedna stranka nekatoličko-kršćanske vjere itd. Nekoje ženidbene zapreke i zabrane može Crkva oprostiti iz važnih razloga. — Zaručnici treba da prime sakramenat ženidbe u posvećujućoj milosti; zato valja de se prije vjenčanja dostojno ispovjede i pričeste.

Sakramenat ženidbe prima se ovako: Zaručnici očituju pred mjesnim župnikom ili njegovim zamjenikom u prisutnosti dvojice svjedoka da se uzimaju. Pošto su ovako primili sakramenat ženidbe, blagosilja svećenik njihov ženidbeni vez. Bez crkvenoga vjenčanja nema sakramenta ženidbe.

83. *Kako dugo traje ženidbeni vez?*

Ženidbeni vez traje do smrti muža ili žene.

Iz važnih razloga može duhovna vlast (ženidbeni sud) dopustiti ženidbenim drugovima da ne žive zajedno. Ali dok je oboje u životu, nijedan od njih ne može sklopiti novu valjanu ženidbu.

Ona ženidba u kojoj je jedna stranka katolička, a druga kršćansko-nekatolička zove se mješovita ženidba. U načelu zabranjuje Crkva mješovite ženidbe. Dopušta ih ipak, ako katolička stranka može bez zapreke vršiti svoje vjerske dužnosti; ako stranke obećaju da će svoju djecu odgajati u katoličkoj vjeri i ako se vjenčanje obavi pred katoličkim svećenikom.

Katolička stranka koja se vjenča pred nekatoličkim službenikom učini teški grijeh, a osim toga potpada i pod crkvenu kaznu. Ovakva ženidbena veza koja je sklopljena pred nekatoličkim dušobrižnikom nema valjanosti u katoličkoj Crkvi.

*

PAMTI! Roditelji su po sakramentu ženidbe primili vlast i milost da se skrbe za tijelo, a još više za dušu svoje djece. Oni su primili i dužnost da djecu odgajaju kršćanski, da dodu jednom u nebo. Zato treba da djeca štuju, ljube i slušaju svoje roditelje kao Božje namjesnike.

Moli Boga svaki dan za svoje roditelje, i nastoj da im učiniš kakvu uslugu i veselje. Pomaži ih koliko možeš, osobito kad ostare.

»Majčin dan« neka te napose sjeća na velika dobročinstva roditelja prema tebi, i na tvoju dužnost zahvalnosti prema njima. A kad ih Bog uzme k sebi u vječnost, moli svaki dan za pokoj njihove duše.

Kad pak odrastu mladići i djevojke i odluče da stupe u ženidbeni život, neka se prije mole Bogu Duhu Svetomu, Majci Božjoj i svetom Josipu da ih pomognu u toj važnoj i ozbiljnoj odluci. Napose treba da se tačno drže ženidbenih propisa svete katoličke Crkve. Blagoslov Božji primaju samo oni koji se drže tih propisa i koji stupaju u ženidbu sa svetom i ozbiljnom nakanom.

Kršćanske obitelji neka se posvete presvetom Srcu Isusovu i Svetoj Obitelji Isusa, Marije i Josipa. Sv. O. Papa Leo XIII veli da imaju oci obitelji

uistinu prekrasni primjer u sv. Josipu, u njegovoj ljubavi i očinskoj skrbi za svetu Obitelj. Uzvišeni izgled imaju i majke u ljubavi, čednosti, podložnosti duha i savršenoj vjeri presvete Djevice Bogorodice. U Isusu pak koji im je bio poslušan, imaju djeca božanski primjer poslušnosti.

* 23. ISUS UTIŠA OLUJU NA MORU

Isusova čudesa

Jednom dođe Isus sa svojim učenicima do galilejskoga mora i uđe u lađicu, a za njim uđu i njegovi apostoli. I reče Isus apostolima neka ga prevezu na drugu stranu mora. Oni to rado učine. Dok su tako plovili, Isus je zaspao. Ujedanput se podigne na moru velika oluja tako da su lađicu pokrili valovi. Uplašeni učenici prikuče se Isusu, probude ga i reknu: »Gospodine, izbavi nas, jer ćemo poginuti!« A Isus im

reče: »Zašto ste tako strašljivi, malovjerni?« Tada zapovjedi Isus vjetrovima i moru, i postane velika tišina. A ljudi koji su to vidjeli čudili se i govorili su: »Ko je ovaj da ga slušaju vjetrovi i more?«

*

Isus kao pravi čovjek bio je umoran i spavao je u lađi, a kao pravi Bog zapovijedao je vjetru i valovimá i činio čudesa.

Kad su učenici Ivana Krstitelja pitali Isusa, da li je on obećani Spasitelj, odgovori im Isus: »Idite i javite Ivanu što čujete i vidite: Slijepi gledaju, hromi hodaju, gubavi se čiste, mrtvi ustaju, siromašnima se propovijeda evandelje«.

84. *Kaži nekoliko čudesa što ih je činio Isus!*

Isus je pretvorio vodu u vino; utišao oluju na moru; ozdravljivao bolesne i uskrisivao mrtve.

85. *Zašto je Isus činio čudesa?*

Isus je činio čudesa neka ljudi poznaju da je On pravi Sin Božji.

86. *Što vjerujemo o Isusu Kristu?*

O Isusu Kristu vjerujemo da je pravi Bog i pravi čovjek.

*

PAMTI! Isus je svojim čudesima jasno pokazao ljudima da je pravi Sin Božji. Ali je činio čudesa i zato da pomogne ljude u njihovim različitim nevoljama. Kako nas to može umiriti i tješiti, jer će Isus i nas u nevoljama pomagati! Samo treba da se njemu pobožno molimo i čvrsto se u njega ufamo. Veli Sveto Pismo: »Sinci, pogledajte sve narode, i znajte da se nijedan nije osramotio koji se pouzdao u Gospodina. Ko vjeruje u Boga, taj pazi na zapovijedi; i ko se pouzdaje u Gospodina, neće trpjeti oskudice«. Zato treba da smo strpljivi kad nas stigne kakva nevolja, a ne valja da se odviše žalostimo i uznemirujemo, jer Bog uvijek bdi nad nama. Ako nam nitko od ljudi ne bude mogao pomoći, učiniće to Isus koji sve može, jer je gospodar neba i zemlje.

24. KAKO SE ISUS POBRINUO ZA BOLESNIKE

O sakramentu posljednjeg pomazanja

Dok je Isus javno naučavao na zemlji, vrlo se brinuo i za bolesnike. Ljudi su mu priveli mnoge bolesnike koji su trpjeli od različitih nevolja i bolova, a Isus ih je ozdravio. Tako se jednom dogodilo u nekom gradu da su do kuće gdje je Isus učio, donijeli na nosilima uzetoga bolesnika. U kući je bilo toliko ljudi da nisu mogli s bolesnikom do njega. Zato su bolesnika odnijeli na krov i spustili pred Isusa nosila, na kojima je ležao bolesnik. Kad je Isus vidio njihovu vjeru, rekao je bolesniku: »Uzdaj se, sinko, opraštaju se grijesi tvoji.« Zatim mu reče: »Ustani, uzmi nosila i idi kući!« A bolesnik je odmah ustao, uzeo nosila i otišao kući hvaleći Boga. Svi su se tome čudili i govorili su: »Još nigda nismo takva šta vidjeli.« Tako je Isus pomogao mnoge bolesnike: oprostio im je grijehe, a zatim ih je ozdravio.

Ali je Isus naredio i svojim apostolima da idu k bolesnicima i da ih pomognu. Apostoli su pošli i propovijedali bolesnicima da čine pokoru; potom su ih mazali uljem i mnogi su bolesnici ozdravili.

Napokon je Isus za bolesnike naredio i jedan posebni sveti sakramenat. O tom piše sveti Jakov apostol ovako: »Boluje li ko među vama, neka dozove svećenike Crkve i neka mole nad njim i mažu ga uljem u ime Gospodnje. I molitva vjere spasiće bolesnika i podignuće ga Gospodin, i ako je učinio grijehe, oprostiće mu se.« Taj sveti sakramenat zove se posljednje pomazanje.

*

87. *Što je posljednje pomazanje?*

Posljednje pomazanje je sakramenat nareden za bolesnike na korist duše, a višeput i tijela.

Posljednje pomazanje koristi duši i tijelu. Duši jača u muci i napastima osobito u smrtnoj borbi, i oprašta grijehe. Tijelu pak koristi tako da višeput olakšava bolove, a daje i zdravlje, ako je to za spasenje duše.

Sveto ulje kojim maže svećenik bolesnika zove se bolesničko ulje, a blagosilja ga biskup na Veliki četvrtak.

88. *Ko može primiti posljednje pomazanje?*

Posljednje pomazanje može primiti svaki kršćanin koji je došao k razumu, a teško je obolio.

89. *Kada treba da primi bolesnik posljednje pomazanje?*

Posljednje pomazanje treba da primi bolesnik, ako je moguće dok je još kod svijesti.

Posljednje pomazanje može se primiti u svakoj teškoj bolesti jedanput, pa i u istoj bolesti može se opet primiti, ako bolest dugo traje i ako je nastala nova pogibao.

U kući u kojoj se ima podijeliti posljednje pomazanje treba pripraviti ovo: pokriti stol čistim bijelim

stolnjakom, i prirediti dvije ili barem jednu svijeću; na stol neka se postavi još propelo, čaša s blagoslovenom vodom, tanjur s nešto soli, malo kruha i šest mekanih kuglica od pamuka ili lana. Solju i kruhom otire svećenik ulje s palca kojim je pomazivao bolesnika, a pamukom otire sjetila bolesnikova koja je pomazao uljem. Ova sol i pamuk imadu se sažgati u vatri. Neka bude na stolu i čaša s običnom vodom.

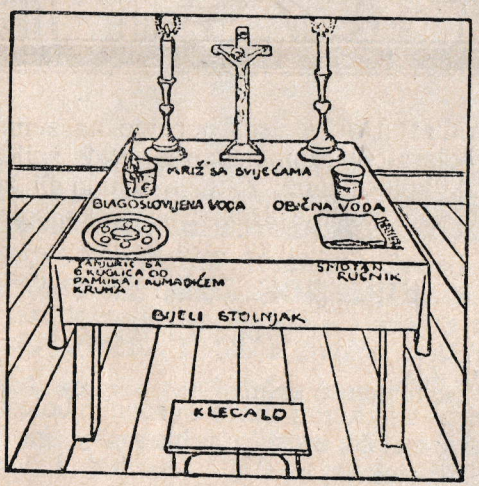

Svećenik maže svetim uljem bolesnika u liku križa: oči, uši, nosnice, usne, dlanove na ruci i noge kod gležnja. Kod mazanja izgovara ove riječi: »Ovim svetim pomazanjem i svojim preblagim milosrđem oprostio ti Gospodin, štogod si sagriješio(la) gledanjem ... slušanjem ... mirisanjem ... kušanjem i govorom ... ticanjem i hodom. Amen.« Dok svećenik podjeljuje sveto pomazanje, neka prisutni pobožno Boga mole za bolesnika(cu). I poslije treba da ukućani mole s bolesnikom i opominju ga da se Bogu preporučuje.

PAMTI! Dok je Isus boravio na zemlji, sam je išao k bolesnicima i pomagao ih. Sada šalje Isus svećenike k bolesnicima. Zato, ako tebi ili komu drugomu u kući pošalje dragi Bog tešku bolest, nemoj odvlačiti do posljednjega časa da pozoveš svećenika u kuću, jer te može preteći smrt prije negoli ti dođe svećenik u pomoć. Svećenik će donijeti u kuću Isusa da ti pomogne svetim sakramentima ispovijedi, pričesti i posljednjeg pomazanja. Ukućani teško griješe, ako bolesnik njihovom krivnjom za vrijeme ne primi tih svetih sakramenata i umre bez njih.

U teškoj bolesti posve se predaj volji Božjoj i često zazivaj sveta imena Isusa, Marije i Josipa. Pouzdaj se u moć svetih sakramenata i u snagu molitve koju svećenik moli nad bolesnikom: »... Izliječi, molimo, Otkupitelju naš, milošću Duha Svetoga slabosti ovoga bolesnika(ce), iscijeli njegove (njezine) rane, otpusti mu (joj) grijehe i odagnaj od njega (nje) sve bolove duše i tijela te mu (joj) milosrdno povrati potpuno zdravlje iznutra i izvana da ozdravi s pomoću tvoga milosrđa i oporavi se za prijašnje dužnosti. Koji s Ocem i s istim Duhom Svetim živiš i kraljuješ Bog u sve vijeke vjekova. Amen.«

* 25. STOTNIK VJERUJE I PONIZUJE SE, A ISUS GA NAGRAĐUJE

Ponizi se prije svete pričesti

Jednom pristupi k Isusu neki stotnik iz neznabožačkog naroda i reče: »Moj sluga leži kod kuće teško bolestan i jako se muči.« Isus mu odgovori: »Ja ću doći i ozdraviti ga.« A stotnik reče: »Gospodine, nisam dostojan da uniđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdraviće sluga moj«. Kad je to čuo Isus, rekao je narodu koji je išao za njim: »Zaista vam kažem, nisam našao tolike vjere ni kod Izrailjaca.« A stotniku reče Isus: »Idi, i kako si vjerovao, neka ti bude!« I ozdravi sluga u taj čas.

•

Kako je Isus htio poći u stotnikovu kuću, tako hoće da dođe i k nama u svetoj pričesti.

90. *Što treba kazati Isusu prije svete pričesti?*

Prije svete pričesti treba Isusu kazati da vjerujemo u njega, da ga ljubimo i da ga nismo dostojni primiti.

Prije pričešćivanja otvori svećenik svetohranište i izvadi kalež u kojem se čuva presveta Pričest. Zatim uzme svetu hostiju u ruke i okrene se prema narodu. Ministrant zvoni malim zvoncem. Ti se tad udaraj u prsi triput i svakiput kaži Isusu da ga nisi dostojan(na) primiti.

91. *Kako ćemo kazati Isusu da ga nismo dostojni primiti?*

Kazaćemo ovako: »Gospodine, nisam dostojan (na) da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdraviće duša moja«.

*

PAMTI! Isus je nagradio stotnika, što je vjerovao i ponizio se: pohvalio ga je pred narodom i ozdravio mu slugu.

I ti ćeš dobiti mnogo milosti ovdje na zemlji, a k tomu vječnu nagradu na nebu, ako budeš čvrsto vjerovao u Isusa i ponizno ga primao u svetoj pričesti.

26. ISUS OŽIVI LAZARA

Tjelesna i duhovna djela milosrđa

U mjestu Betaniji, nedaleko Jerusalima, živio je Lazar koga je Isus ljubio. Jednom je Lazar teško obolio. Sestre njegove Marija i Marta javile su to Isusu koji se nalazio s onu stranu rijeke Jordana. A Isus reče apostolima da će ta bolest proslaviti Sina Božjega.

Dva dana iza toga kazao je Isus apostolima: »Hajdemo u Betaniju! Umro je naš prijatelj Lazar.« A kad je došao Isus u Betaniju, bilo je već četiri dana što je Lazar umro.

Marta dođe u susret Isusu i reče: »Gospodine, da si bio ovdje, moj brat ne bi bio umro.« Isus joj odgovori: »Tvoj brat će uskrsnuti.« A Marta reče: »Znam da će uskrsnuti na sudnji dan.« Opet joj reče Isus: »Koji vjeruje u mene, ako i umre, živjeće.« Nato mu Marta reče: »Vjerujem da si Krist, Sin Božji, koji si došao na ovaj svijet.«

Uto dođe k Isusu i druga sestra Marija. Kad je vidio Isus kako plaču sestre i ljudi koji su ondje bili, i sam se ražalostio. Tada upita Isus: »Kamo ste ga metnuli?« A oni mu reknu: »Gospodine, dođi i vidi!« I navale Isusu suze na oči.

Kad je Isus došao na grob, rekao je: »Maknite kamen s groba!« Marta odgovori: »Gospodine, već zaudara, jer su četiri dana kako je umro.« A Isus joj reče: »Nisam li ti kazao, ako vjeruješ, da ćeš vidjeti slavu Božju.« Potom odvale kamen. A Isus podigne oči k nebu i reče glasno: »L a z a r e, i z i đ i n a p o l j e!« I izađe L a z a r ž i v.

A kad su Židovi vidjeli što je učinio Isus, mnogi su vjerovali u njega.

*

a) Marija i Marta brinule su se za bolesnog brata. Tražile su pomoć Isusovu.

Tako treba da se i mi brinemo, ako nam ko oboli. Pomognimo bolesnika kolikogod možemo. Ustrpljivo ga dvorimo, a zovimo i liječnika.

Još više pak treba da se brinemo za dušu bolesnika. Potaknimo ga da bude strpljiv u bolovima i da se kaje za svoje grijehe. Ako je učinio komu nepravdu, neka je popravi.

S bližnjim neka se izmiri. Upućujmo bolesnika da se preda u volju Božju, da pobožno prizivlje sveta imena Isusa, Marije i Josipa i da češće probudi u sebi djelo vjere, ufanja i ljubavi.

Svakako treba k bolesniku pravodobno pozvati svećenika koji će donijeti Isusa u svetoj pričesti i pomazati bolesnika svetim uljem. I bolesniku i ukućanima neka bude glavna briga da molitvom zazivaju Božju pomoć.

92. Kako se treba pobrinuti za dušu bolesnika?

Za dušu bolesnika treba se pobrinuti tako da primi svete sakramente ispovijedi, pričesti i posljednjeg pomazanja.

b) Bog je dopustio da je Lazar umro.

Tako ćemo i mi svi umrijeti. Tijelo naše vraća se u zemlju, ali duša je naša besmrtna i živi uvijek. To nas tješi, jer ćemo se na drugom svijetu opet sastati s onima koji su nam bili na zemlji najmiliji. Ondje je život ljepši i bolji, jer ćemo gledati Boga licem u lice.

Ali i tijelo naše neće zauvijek ostati u grobu. Isus Bog koji je uskrisio Lazara, uskrisiće i nas. Isus reče: »Koji vjeruje u mene, ako i umre, živjeće.«

93. Da li prestaje za nas svaki život poslije ovoga života na zemlji?

Poslije ovoga života na zemlji ne prestaje za nas svaki život, jer duša živi dalje zauvijek. Naša je duša besmrtna.

c) Isus je plakao, tješio i pomogao. Činio je tjelesna i duhovna djela milosrđa.

I mi treba da pomažemo bližnjega u nevolji. Tako na pr. budimo milosrdni siromasima i sirotama koji nemaju hrane ni pila, stana ni odijela. Brinimo se za starce i starice. Rado pohodimo bolesne i sužnje. U kući gdje netko umre, pomognimo koliko možemo da se pokojnik dostojno sahrani.

To su dobra djela, a zovemo ih tjelesna djela milosrđa. Ali naš bližnji je često i u duhovnoj nevolji. Tako treba da nastojimo odvratiti grešnika od zlih navika i grijeha i da ga pokaramo, osobito, ako ustraje u zlu. Zatim valja da neuke poučimo u dobru, osobito da ih učimo kršćanski nauk. Mnogoga bližnjega našega muče kojekakve dvojbe. Tu treba da mu damo dobar savjet da ustraje u dobru. Mnogo ima na zemlji žalosnih ljudi. Tješimo ih i tako im olakšajmo duševni bol. Među ljudima ima mnogo nepravde i čine krivo jedan drugomu. Treba da krivice strpljivo podnosimo i nikad da se ne osvećujemo. Od srca rado opraštajmo onima koji su nas uvrijedili. Napokon svaki dan treba da pobožno Bogu preporučujemo sve ljude žive i mrtve.

To su dobra djela, a zovemo ih duhovna djela milosrđa.

94. *Kako treba da pomažemo bližnjega u nevolji?*

Bližnjega u nevolji treba da pomažemo tjelesnim i duhovnim djelima milosrđa.

95. *Koja su tjelesna djela milosrđa?*

Tjelesna djela milosrđa jesu: 1. gladna nahraniti, 2. žedna napojiti, 3. gola odjenuti, 4. gosta primiti, 5. sužnja otkupiti, 6. bolesna pohoditi, 7. mrtva ukopati.

96. *Koja su duhovna djela milosrđa?*

Duhovna djela milosrđa jesu: 1. grešnika pokarati, 2. neuka poučiti, 3. dvoumna dobro svjetovati, 4. tužna utješiti, 5. krivicu strpljivo podnositi, 6. uvreditelju oprostiti, 7. za žive i mrtve Boga moliti.

*

PAMTI! Život je čovječji na zemlji kratak. Sveto Pismo kaže da je život kao sjena koja brzo nestaje; kao cvijet koji ukratko uvene; slab kao paučina i prolazi kao dim. Život je neznatan i malen kao list na drvetu, kao kapljica vode prema velikom moru, kao trenutak prema vječnosti.

Upotrebimo dakle dane svoga života na dobro i živimo bogoljubno. Isus će nas nagraditi u vječnosti prema tome kako smo činili dobra djela milosrđa. On će reći: »Što ste učinili jednomu od moje najmanje braće, meni ste učinili.« Sveti apostol Petar nas opominje: »Budite dakle mudri i bdite u molitvama. Poslužujte jedan drugoga svaki onim darom što ga je primio ... radujte se, što trpite zajedno s Kristom ... Dakle, koji trpe po volji Božjoj, neka predadu vjernom Stvoritelju duše svoje dobrim djelima«.

* 27. ISUS JE ČUDOM NAHRANIO PET TISUĆA LJUDI

Bog je naš predobri otac

Kad je Isus jednom bio u pustinji, dođe k njemu mnogo ljudi. Isus ih je učio i ozdravljivao njihove bolesnike. Pred večer zapita Isus apostole: »Gdje ćemo kupiti hljeba da ovi jedu?« Jedan apostol odgovori: »Trebalo bi mnogo novaca za hljeb da svaki dobije samo malo.« A drugi apostol reče: »Ovdje je jedan dječak koji ima pet ječmenih hljebova i dvije ribice; ali što je to za tolike!« Nato Isus zapovjedi apostolima: »Kažite ljudima neka sjednu«. I ljudi su posjedali na travu, a bilo ih je oko pet tisuća. Tada uze Isus hljebove i ribe, zahvali Bogu, blagoslovi ih, prelomi hljebove i dade učenicima da dijele među ljude. Kad su se ljudi nasitili, reče Isus apostolima: »Saberite komade što su preostali da ništa ne propadne.« A apostoli su sabrali i napunili dvanaest košara komada što su preostali. Kad je narod vidio to čudo, rekao je: »Ovo je zaista prorok koji ima doći na svijet.« Isus je znao da ga ljudi hoće učiniti kraljem; zato je otišao u goru sam i molio ondje.

Isus je ljude učio tri godine. Nauka Isusova zove se Evanđelje ili riječ Božja.

97. *Što je naučavao Isus?*

Isus je naučavao sve ono što treba vjerovati i činiti da se spasimo.

Isus je ljude nahranio u pustinji. Isus hrani i nas. Ljudi obrađuju zemlju, siju sjeme i žanju usjeve, ali Bog daje da raste.

98. *Skrbi li Bog i za nas?*

Bog skrbi i za nas, jer od njega nam je život i zdravlje, hrana i pilo i svako dobro za dušu i tijelo.

99. *Zašto nam daje Bog toliko dobra?*

Bog nam daje toliko dobra, jer je naš predobri otac.

100. *Kakvi treba da smo mi Bogu kad je on naš predobri otac?*

Kad je Bog naš predobri otac, treba da smo dobra njegova djeca i da ga ljubimo nada sve.

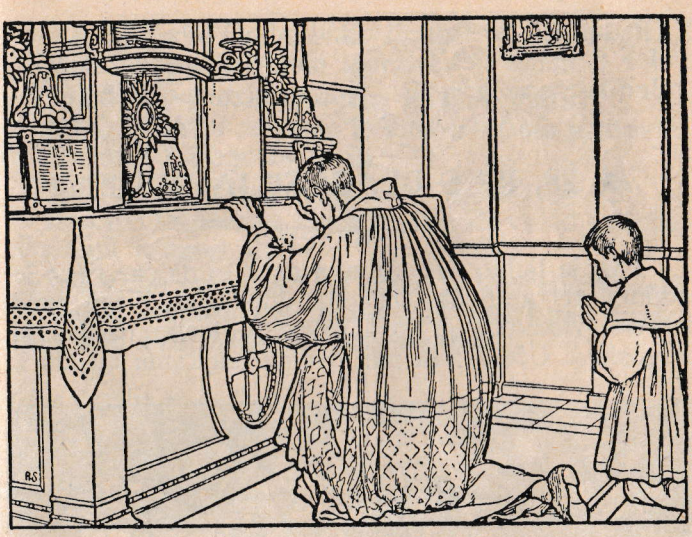

MOLITVA PRIJE JELA. † Blagoslovi, Gospodine Bože, nas i ove tvoje darove koje ćemo primiti od tvoje darežljivosti. Po Kristu Gospodinu našem. Amen.

MOLITVA POSLIJE JELA. † Zahvaljujemo ti, svemogući Bože, za sva tvoja dobročinstva. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova. Amen.

PAMTI! Budi Bogu zahvalan za svaki zalogaj kojim ti hrani tijelo za zemaljski život. Ne izostavljaj molitvu prije i poslije jela! Izgovaraj polagano i pobožno riječi »Kruh naš svagdanji daj nam danas.« Ali ima i nebeski hljeb, a to je sveta Pričest. Treba da moliš i za taj hljeb. Vladaj se tako dobro da ga zavrijediš primiti češće u svoje srce. Taj nebeski hljeb hrani nas za vječni život.

Pjesma:

1. Odzivam se, Isuse,
Jer ti mene zoveš,
Jer ti mene hoćeš,
Ave Jesu!

2. Dolazim ti, Isuse,
Jer ti mene tražiš,
Jer ti mene paziš,
Ave Jesu!

3. Gledam u te, Isuse,
Jer ti mene tješiš,
Jer ti mene krijepiš,
Ave Jesu!

4. Ljubim tebe, Isuse,
Jer ti mene ljubiš,
Jer ti mene žudiš,
Ave Jesu!

* 28. ISUS BLAGOSILJA DJECU

O blagoslovu

Isus je ljubio sve ljude, a osobito djecu. Tako je jednom propovijedao narodu cijeli dan i bio vrlo umoran. Podveče su došle majke s djecom da ih Isus blagoslovi. Učenici su pak branili majkama da idu k

Isusu. A kad je to vidio Isus, rekao je apostolima: »Pustite djecu neka dolaze k meni i ne branite im, jer takvima pripada kraljevstvo nebesko.« I Isus je djecu uzeo k sebi, zagrlio ih, metnuo na njih ruke i blagoslovio ih.

101. *Koga je Isus osobito ljubio?*
Isus je osobito ljubio djecu.

102. *Kako je Isus pokazao da ljubi djecu?*
Da ljubi djecu pokazao je Isus tako, što je stavio na njih ruke i blagoslovio ih.

103. *Čemu je Isus blagoslovio djecu?*
Isus je blagoslovio djecu da ih sačuva od grijeha i svakoga drugog zla.

104. *Gdje možemo i mi dobiti Isusov blagoslov?*
Isusov blagoslov možemo i mi dobiti kod svete mise i kod »Večernje« ili »Blagoslova«.

*

PAMTI! Na svršetku svete mise blagosilja nas svećenik blagoslovom Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. A kod Večernje ili Blagoslova, kad je izložen presveti oltarski sakramenat, blagosilja nas sam Isus. Dok se daje blagoslov s presvetim Sakramentom, poklekni, prikloni glavu, udari se u prsi i reci: »Budi hvaljen i slavljen presveti, božanski Sakramenat«.

Djeca koja su pred svetohraništem u crkvi mirna i pobožna, dobivaju od Isusa mnoge pomoći ili milosti. Isus ih osobito voli. Nevaljala pak djeca ne dobivaju od Isusa ništa, jer ga vrijeđaju.

29. PRVA I NAJVEĆA ZAPOVIJED

O ljubavi prema Bogu

Bog je stvorio nebo i zemlju i sve što je na njima. Bog je stvorio i nas ljude. On nam daje život i zdravlje, hranu i pilo i svako dobro za dušu i tijelo. Bog nas je toliko ljubio da je poslao i svoga Sina, Isusa Krista na ovaj svijet da ne propadnemo u pakao, već da dođemo u nebo gdje ćemo Boga gledati i radovati se s njim uvijeke. Uistinu, Bog je naš predobri Otac koji nas ljubi više nego što ljubi najbolji zemaljski otac svoju djecu. Zato treba da i mi ljubimo Boga više nego sve drugo na svijetu. To nam zapovijeda i sam Krist, i uči nas da je najveća zapovijed ljubiti Boga.

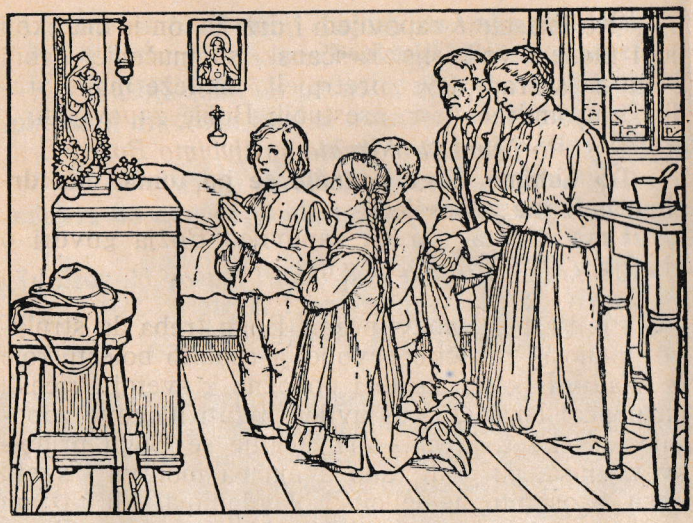

Tako je jednom neki književnik zapitao Isusa, koja je prva zapovijed od sviju. Isus mu odgovori: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem svojim i svom dušom svojom i svom mišlju svojom. To je prva i najveća zapovijed. A druga je ovoj jednaka: »Ljubi bližnjega svoga kao samoga sebe.«

*

105. *Koja je prva najveća zapovijed?*

Prva najveća zapovijed jest ljubiti Boga.

106. *Kako treba da ljubimo Boga?*

Boga treba da ljubimo nada sve, tj. da ga ljubimo više nego sve drugo u svijetu i da smo pripravni sve izgubiti, negoli se grijehom razdružiti od Boga.

107. *Zašto smo dužni ljubiti Boga nada sve?*

Boga smo dužni ljubiti nada sve zato, jer je on najveće dobro i jer nam je od njega svako dobro.

Od tebe mi sve što imam,
Od tebe mi sve što trebam.
Ti, Dobroto, ljubiš mene!
Daj da ljubim i ja tebe!

»Ko ima moje zapovijedi i drži ih, on je onaj koji ljubi mene,« veli Isus. Kršćanski su mučenici ljubili Boga pa su radi njega pretrpjeli i najteže muke; radije su i umirali nego prestupili Božje zapovijedi.

108. *Po čemu se poznaje da ljubimo Boga?*

Da ljubimo Boga poznaje se po tomu, ako držimo njegove zapovijedi.

Prva, druga i treća zapovijed Božja govori o ljubavi prema Bogu.

*

PAMTI! Iz ljubavi prema Bogu treba da strpljivo podnosiš različite nevolje, a osobito bolesti koje te snađu. Pristupi često i pobožno k svetoj Pričesti pa obećaj Isusu da ćeš uvijek držati njegove zapovijedi. Neka ti je mila crkva gdje se Bogu prinosi sveta misa, pa dođi rado u nju na molitvu i svetu misu, a osobito nedjeljom i blagdanima. Ali i izvan crkve ćeš rado pokazivati kako ljubiš dragoga Boga. To pokaži naročito molitvom svojom ujutru, u podne i uveče. Kao kratki uzdah možeš upotrebiti i ovo: »Slatko Srce moga Isusa, daj da te ljubim sve to više!« Nauči naizust i moli češće »Djelo ljubavi«.

Pjesma:

Pjevajmo, braćo kršćani,
Pjevajmo pjesmu veselu
Isusu Sinu Božjemu,
Svojem milom Spasitelju!

Pripjev: O slavno vrelo ljubavi,
Isuse Spasitelj premili!
O Srce, naše ufanje,
Izvore svake milosti.

Ko želi naći utjehe
U svojim teškim tugama,
K Isusu neka pristupi,
K njegovu Srcu presvetom. *(Pripjev).*

Slušajte kako milostiv
Nevoljne k sebi dozivlje:
Dođite k meni žalosni,
Dođite da vas utješim. *(Pripjev).*

30. DRUGA NAJVEĆA ZAPOVIJED

O ljubavi prema bližnjemu

Jednom pristupi k Isusu neki književnik i upita ga: »Učitelju, što ću činiti da dobijem život vječni?« A Isus mu reče: »U zakonu što je pisano? Kako čitaš?« Književnik odgovori: »Ljubi Gospodina Boga svoga svim srcem, svom dušom, svom mišlju i svom snagom svojom, a bližnjega svoga kao samoga sebe.« I reče mu Isus: »Pravo si odgovorio; to čini, pa ćeš dobiti život vječni.« A književnik opet upita Isusa: »A ko je moj bližnji?« Nato mu Isus pripovjedi ovu priču: Neki čovjek pođe iz Jerusalima u Jerihon i dođe među razbojnike. Ti ga svuku, izrane i ostave napola mrtva na putu. Dogodi se da je ovim putem išao neki svećenik. On ga pogleda i prođe. Tako učini i neki službenik hrama koji je prolazio ovuda. Napokon dođe jedan Samarijac. Kad ugleda ranjenoga čovjeka, sažali mu se, zavije mu rane i zalije ih uljem

i vinom. Zatim ga posadi na svoje kljuse i odvede u gostinjac. Potom dade krčmaru dva dinara i reče: »Brini se za nj, i što više potrošiš, ja ću platiti.« A Isus zapita književnika: »Šta misliš, koji je od one trojice bio bližnji onomu koji je došao među razbojnike«? Književnik odgovori: »Onaj koji ga je pomogao.« I reče mu Isus: »Idi, i ti čini tako!«

*

109. *Koja je druga najveća zapovijed?*

Druga najveća zapovijed jest ljubiti bližnjega.

110. *Ko je naš bližnji?*

Naš bližnji je svaki čovjek bio nam prijatelj ili neprijatelj.

Milosrdni Samarijac je od srca želio izranjenomu čovjeku da ozdravi, kao što bi to želio i sebi da je zapao u takvu ili sličnu nevolju. Njegova je ljubav prema bližnjemu bila i s k r e n a.

Samarijac je unesrećenomu čovjeku povio rane, doveo ga u gostinjac da ga ondje njeguju i platio je trošak za njega. Učinio je dobro nevoljniku koliko je mogao. Njegova je ljubav prema bližnjemu bila d j e l o t v o r n a.

Videći ranjenika u najvećoj nevolji nije Samarijac ispitivao da li mu je on znanac ili zemljak, već ga je pomogao bez obzira na to da li mu je prijatelj ili neprijatelj. Njegova je ljubav prema bližnjemu bila o p ć e n i t a.

Takva treba da je i n a š a ljubav prema bližnjemu.

111. *Kakva treba da je naša ljubav prema bližnjemu?*

Naša ljubav prema bližnjemu treba da je i s k r e n a, d j e l o t v o r n a i o p ć e n i t a.

112. *Kada je naša ljubav i s k r e n a?*

Naša je ljubav iskrena kada bližnjemu od srca želimo dobro kako to želimo sebi.

113. *Kada je naša ljubav d j e l o t v o r n a?*

Naša je ljubav djelotvorna kada bližnjemu dobro činimo koliko možemo.

114. *Kada je naša ljubav općenita?*

Naša je ljubav općenita kada ljubimo svakoga čovjeka bio nam prijatelj ili neprijatelj.

Dužni smo ljubiti sve ljude pa i neprijatelje, jer nam je to Krist zapovjedio i svojim primjerom nas učio. Isus je rekao: »Ljubite neprijatelje svoje, činite dobro onima koji na vas mrze. Molite za one koji vas progone i kleveću, da budete sinovi Oca svoga nebeskoga koji čini da sunce njegovo izlazi nad zlima i dobrima i daje kišu pravednima i nepravednima.« Na križu je Isus molio za svoje neprijatelje ovako: »Oče, oprosti im, jer ne znadu što čine.«

Dužni smo ljubiti sve ljude i zato, jer su svi ljudi djeca jednoga Oca nebeskoga, svi su Kristovom krvlju otkupljeni i na vječno blaženstvo pozvani.

Četvrta, peta, šesta, sedma, osma, deveta i deseta zapovijed Božja govori o ljubavi prema bližnjemu.

*

PAMTI! Isus kaže: »Što nećeš da drugi tebi čini, ne čini ni ti drugomu.« Zato ne prezri svoga bližnjega, ako je možda siromašan. Ne rugaj mu se, ako ima kakvu pogrešku. Ne osvećuj se onomu koji ti je učinio zlo, već mu oprosti od srca. Sjeti se da nas je Isus učio ovako u očenašu: »Otpusti nam duge naše kako i mi otpuštamo dužnicima našim.« Svi smo mi ljudi djeca nebeskoga Oca, pa stoga smo i braća među sobom. Ljubi Boga i bližnjega, pa ćeš doći u nebo.

* 31. OTAC OPRAŠTA IZGUBLJENOM SINU

Sveta ispovijed

Isus je pripovijedao ovu priču: Jedan je čovjek imao dva sina. Mlađi sin reče ocu neka mu dade njegov dio od imovine. I otac mu dade. A sin uzme svoje i otide u daleku zemlju. Tamo je živio raskošno i potrošio sve što je imao.

Uto je nastao glad u toj zemlji, i sin je bio u nevolji. Zato je otišao služiti nekoga gospodara one

zemlje. Taj ga je poslao u svoj zaselak da pase svinje. Tu je želio nahraniti se jelom što su jele svinje, ali mu ni toga nije nitko dao.

Tada je sin počeo razmišljati: Kod moga oca imaju svi hljeba i previše, a ja ovdje umirem od glada. Ustaću i otići ću k ocu svojemu i kazaću mu: »Oče sagriješio sam Bogu i tebi; nisam dostojan više zvati se tvojim sinom; primi me u kuću kao najamnika.« Potom je ustao i otišao k ocu.

Kad je još sin bio podaleko, ugledao ga je otac i bilo mu ga žao. Otac mu potrči u susret, zagrli ga i poljubi. A sin reče: »Oče, sagriješio sam Bogu i tebi; nisam dostojan zvati se tvojim sinom.« Otac pak zapovjedi slugama: »Iznesite brzo najljepše haljine i obucite ga; podajte mu na ruku prsten i na noge obuću; zakoljite ugojeno tele da jedemo i da se veselimo. Jer ovaj moj sin bio je izgubljen i našao se.« I počeli su se veseliti.

I. PRIJE ISPOVIJEDI

Ispitaj svoju savjest

Izgubljeni sin je mislio u nevolji na svoga oca koga je ostavio. Sjetio se svojih grijeha.

I mi treba da prije ispovijedi razmišljamo što smo sagriješili. To se zove ispitivanje savjesti.

115. *Što moramo razmišljati prije ispovijedi?*

Prije ispovijedi moramo razmišljati što smo sagriješili: to jest ispitati svoju savjest.

Prije ispitivanja savjesti pomoli se Bogu da ti prosvijetli pamet; zatim zazovi Majku Božju i svoga anđela čuvara. To nađeš u molitveniku.

Lako se možemo sjetiti svojih grijeha, ako se ispitujemo prema Božjim i crkvenim zapovijedima što smo sagriješili.

Kod velikih ili smrtnih grijeha ispitaj se i za broj grijeha koliko puta si ih učinio.

Pokaj se za grijehe

Izgubljeni sin se kajao za svoje grijehe, tj. bilo mu je žao, što je ostavio svoga oca; sada mu je to bilo mrsko.

I mi moramo žaliti i mrziti na svoje grijehe kojima smo uvrijedili Boga i zaslužili njegovu kaznu. To znači u sebi probuditi pokajanje.

116. *Što moramo u sebi probuditi da nam Bog oprosti grijehe?*

Da nam Bog oprosti grijehe, moramo u sebi probuditi pokajanje.

117. *Što će reći pokajati se?*

Pokajati se reći će žaliti i mrziti na učinjene grijehe.

Kod ispovijedi je najvažnije da se skrušeno pokaješ za svoje grijehe. Bez pokajanja Bog nikomu ne oprašta grijehe. Zato ne valja da samo brzo izgovoriš riječi: »Kajem se od svega srca...« nego treba da paziš na svaku riječ koju kod toga izgovaraš, i da ti bude uistinu od svega srca žao, što si uvrijedio(la) dragoga Boga, najveće i najmilije dobro. Takvo se pokajanje zove vrhunaravsko savršeno.

Ako se kaješ, što si grijehom izgubio(la) nebo i zaslužio(la) pakao, tvoje je pokajanje vrhunaravsko nesavršeno. U ispovijedi je dovoljno i ovakvo pokajanje.

Odluči da nećeš više griješiti

Izgubljeni sin je odlučio vratiti se k svomu ocu i popraviti se. I mi moramo odlučiti da ćemo se vratiti k Bogu i popraviti se. To je dobra odluka.

118. *Što moramo odlučiti prije ispovijedi?*

Prije ispovijedi moramo odlučiti da ćemo se popraviti i da nećemo više griješiti.

Niti kod odluke ne valja samo brzo izgovoriti riječi: »Tvrdo odlučujem da ću se popraviti...« nego treba da ozbiljno i od svega srca odlučiš da ćeš se popraviti. Pošto razmisliš svoje grijehe, pokaješ se i odlučiš popraviti se, pristupi k ispovijedi.

II. KOD ISPOVIJEDI

Ispovijedaj se iskreno

Izgubljeni sin vratio se kući i priznao ocu da je sagriješio. — I mi treba da priznamo svoje grijehe duhovnomu ocu i namjesniku Božjemu; a to je svećenik pred kojim ispovijedamo svoje grijehe zato da nas od njih odriješi. To se zove ispovijed.

119. *Što će reći ispovjediti se?*

Ispovjediti se reći će skrušeno kazati učinjene grijehe svećeniku da nas od njih odriješi.

120. *Zašto moramo kazati ispovjedniku svoje grijehe?*

Svoje grijehe moramo ispovjedniku kazati zato, jer je tako naredio Isus Krist.

Kad dođe na tebe red da se ispovjediš, poklekni u ispovijedaonici. Svećenik te blagoslovi, a ti kaži: »Hvaljen Isus«, prekriži se i počni ispovijed.

121. *Kako se počinje ispovijed?*

Ispovijed se počinje ovako: »Skrušeno ispovijedam svoje grijehe koje sam učinio(la) od...« (na pr. od djetinstva, od konca, početka školske godine; od Uskrsa, Božića...). Sad

kaži sve grijehe, ili barem sve smrtne kojih se sjećaš. O smrtnim grijesima kaži koliko puta si ih učinio(la). Ako toga točno ne znaš, reci otprilike koliko puta na dan, na sedmicu, na mjesec.

Pošto kažeš sve ovo, moli ovako: **»Molim pokoru i odrešenje od grijeha.«** Izatoga pozorno saslušaj pouke ispovjednikove i p o k o r u koju ti on zada. A onda klečeći još u ispovijedaonici završi ispovijed skrušenim p o k a j a n j e m.

122. *Kako se završuje ispovijed?*

Ispovijed se završuje ovako: »Kajem se od svega srca, što sam uvrijedio(la) Boga, najveće i najmilije dobro. Mrzim na sve svoje grijehe i tvrdo odlučujem da ću se popraviti i da neću više griješiti.«

Čekaj u ispovijedaonici, dok te svećenik odriješi riječima: »J a t e o d r e š u j e m o d g r i j e h a t v o j i h u i m e O c a i S i n a i D u h a S v e t o g a. A m e n.« Onda se prekriži, otidi k oltaru, izmoli pokoru i »Molitve poslije ispovijedi« iz molitvenika.

Ako si na ispovijedi zaboravio(la) kazati koji smrtni grijeh, ispovijed je ipak bila valjana, pa se smiješ pričestiti. Što si zaboravio(la) reći ćeš na idućoj ispovijedi. Ali ako je ko na ispovijedi hotimice zatajio koji smrtni grijeh, ispovijed mu je bila nevaljana, pa se ne smije pričestiti dok se valjano ne ispovjedi.

III. POSLIJE ISPOVIJEDI

Izvrši dobivenu pokoru

Izgubljeni sin je želio da ga otac primi kao najamnika u svoju kuću. On je bio pripravan pretrpjeti svaku kaznu koju će mu otac odrediti, samo da ga zadovolji.

I mi treba da budemo pripravni izvršiti sve ono što nam ispovjednik naloži, da tako zadovoljimo Boga za svoje grijehe. To se zove z a d o v o l j š t i n a ili p o k o r a.

123. *Što moramo izvršiti poslije ispovijedi?*

Poslije ispovijedi moramo izvršiti onu pokoru koju nam je zadao ispovjednik.

Zadovoljštinu ili pokoru činimo i onda kad strpljivo podnosimo sve nevolje koje nam pošalje dobri Bog.

*

PAMTI! I nama će nebeski Otac oprostiti sve što smo sagriješili, ako se za svoje grijehe skrušeno kajemo, iskreno ih ispovjedimo i čvrsto odlučimo više ne griješiti. Bog će dati onda i našoj duši najljepšu haljinu, posvećujuću milost. Čuvaj taj divni nebeski dar i bićeš sretan(na) ovdje na zemlji i zauvijek u nebu.

* 32. ISUS NAREĐUJE PRESVETI OLTARSKI SAKRAMENAT

O presvetom oltarskom sakramentu

Dan prije posljednje večere otišao je apostol Juda k židovskim svećeničkim poglavarima i rekao im: »Što ćete mi dati da vam izdam Isusa?« Oni su mu odredili trideset srebrnika.

Drugi dan, u četvrtak, blagovao je Isus s apostolima vazmeno janje. To je bila Isusova posljednja večera. Kod večere reče Isus: »Vrlo sam želio s vama blagovati to vazmeno janje prije nego počnem trpjeti.« Za vrijeme večere uzme Isus ubrus i redom opere apostolima noge. Dok im je noge prao, rekao im je: »Vi ste čisti, ali ne svi«, jer je znao da će ga Juda izdati.

Sad je došao sveti čas da Isus dade ljudima svoje presveto tijelo za jelo i svoju presvetu krv za pilo. I uze Isus k r u h u svoje svete ruke, blagoslovi ga, prelomi, dade učenicima i reče: »U z m i t e i j e d i t e, **ovo je tijelo moje.**« Zatim uze kalež s v i n o m, blagoslovi ga, dade im i reče: »P i j t e i z n j e g a s v i, j e r **ovo je krv moja. To činite na moj spomen.**«

Tako je Isus naredio presveti oltarski sakramenat i svetu misu.

*

124. *Što je kod posljednje večere rekao Isus nad kruhom, a što nad vinom?*

Kod posljednje večere rekao je Isus nad kruhom: »Ovo je tijelo moje«, a nad vinom: »Ovo je krv moja«.

125. *Što je postalo od kruha i vina kad je Isus rekao: »Ovo je tijelo moje«; »Ovo je krv moja«?*

Kad je Isus rekao: »Ovo je tijelo moje«, »Ovo je krv moja«, od kruha je postalo pravo tijelo Isusovo, a od vina prava krv njegova.

To je bila prva pretvorba i prva sveta misa.

Poslije tih riječi Isusovih ostale su od kruha i vina još samo prilike kruha i vina, tj. sve ono što od kruha i vina vidimo i osjećamo kao: oblik, boja, tek, miris itd.

126. *Koju vlast je dao Isus apostolima na posljednjoj večeri?*

Na posljednjoj večeri dao je Isus apostolima vlast da i oni pretvaraju kruh i vino u tijelo i krv njegovu.

Tu vlast je dao Isus apostolima kad im je rekao: »To činite na moj spomen«.

127. *Komu su apostoli predali vlast pretvarati kruh i vino u tijelo i krv Isusovu?*

Vlast pretvarati kruh i vino u tijelo i krv Isusovu predali su apostoli biskupima i svećenicima.

128. *Gdje pretvaraju biskupi i svećenici kruh i vino u tijelo i krv Isusovu?*

Biskupi i svećenici pretvaraju kruh i vino u tijelo i krv Isusovu u svetoj misi.

To biva kod Pretvorbe na oltaru prije Podizanja.

Jer se tijelo i krv Isusova pod prilikama kruha i vina tvori i čuva na oltaru da bude našoj duši

za hranu, zato se ta najsvetija tajna kršćanske vjere zove presveti oltarski sakramenat.

129. Što je presveti oltarski sakramenat?

Presveti oltarski sakramenat je pravo tijelo i prava krv Isusa Krista pod prilikama kruha i vina našoj duši za hranu.

Kako je Isus naredio taj presveti sakramenat, toga nas sjeća sveta Crkva na Veliki četvrtak i na Tijelovo.

Taj sveti sakramenat imenuje se još ovako: Euharistija, sveta Hostija, Pričest, presveto Tijelo, Popudbina itd.

Naredio je Isus taj sakramenat zato da bude uvijek među nama; zatim da se u svetoj misi žrtvuje za nas; napokon, da nam se u svetoj pričesti daje za hranu.

Presveti oltarski sakramenat ostaje tako dugo dok ostaju prilike kruha i vina.

*

PAMTI! Isus nas doista jako ljubi, jer hoće da ostaje uvijek među nama. Zahvaljuj mu za tu veliku dobrotu i ljubav! Dođi često i rado k njemu u crkvu gdje se čuva presveti oltarski sakramenat. Tu se klanjaj njemu i pozdravljaj ga: »Budi hvaljen i slavljen Isus u presvetom oltarskom sakramentu sada i vazda i u vijeke vjekova. Amen.«

Pjesma I.

Zdravo sveti Sakramente,
Slatka tajno vjere svete;
Tebi um naš poklanja se,
Dive ti se rajske čete.

Ti nas krijepi sa oltara,
Kruše živi svakog dana;
Daj nam kušat slasti tajne
Što ih rajska daje hrana.

Pjesma II.

Zdravo, Tijelo Isusovo, — Na oltaru posvećeno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Svetim Duhom upućeno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Od Djevice porođeno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
U jaslice položeno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Velegorko izmučeno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Za nas na križ pribijeno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Mrtvo u grob položeno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Treći danak uskrsnulo!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Na nebesa uzneseno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Zdesna Ocu posađeno!

Zdravo, Tijelo Isusovo,
Nam za hranu svima dano!

* 33. APOSTOLI PRIMAJU SVETU PRIČEST

Što treba činiti da dostojno primimo svetu pričest

Kad je Isus naredio presveti oltarski sakramenat, dao je apostolima svoje tijelo za jelo i svoju krv za pilo. Apostoli su tada prvi puta primili tu nebesku hranu. To je bila njihova prva sveta pričest. Oni su bili presretni kad je Isus došao u njihovo srce. Sad su se lakše mogli čuvati grijeha i činiti dobro.

Poslije svete pričesti rekao je Isus apostolima: »Mir vam ostavljam, mir svoj dajem vama.« — »Ako budete držali moje zapovijedi, ostaćete u mojoj ljubavi.« — »Ljubite jedan drugoga!« Potom su se Isus i apostoli zahvaljivali nebeskom Ocu, a onda su zajedno otišli na Maslinsku Goru.

*

130. *Što primamo u svetoj pričesti?*

U svetoj pričesti primamo tijelo i krv Gospodina našega Isusa Krista duši za hranu.

To je nebeska hrana.

131. *S kim se dakle najuže združujemo kod svete pričesti?*

Kod svete pričesti združujemo se najuže s Isusom Kristom. To je najveća milost Božja.

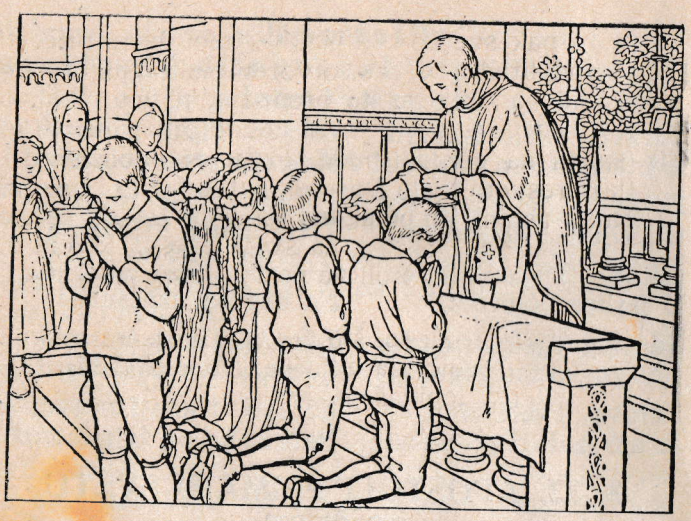

132. *Koju još milost dobiva duša u svetoj pričesti?*

U svetoj pričesti dobiva duša još milost da se može lakše čuvati grijeha i činiti više dobra.

Tu milost su dobili svi apostoli koji su bili čisti od smrtnoga grijeha.

133. *Ko dobiva tu milost u svetoj pričesti?*

U svetoj pričesti dobiva tu milost svaki koji je čist od smrtnoga grijeha.

*

Ko bi se usudio pristupiti k pričesti u smrtnom grijehu, taj bi učinio svetogrđe. Stoga valja brižno nastojati da se valjano ispovijedamo.

Na pričest valja doći natašte, tj. da od ponoći ništa ne jedemo niti pijemo. Još treba paziti da smo čisto i pristojno odjeveni.

Kad svećenik obrnut od oltara prije pričešćivanja drži u ruci svetu Hostiju, tad se ti duboko naklonjen(a) udaraj u prsi triput, i svaki put izgovori ove riječi: »Gospodine, nisam dostojan(na) da uđeš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdraviće duša moja.«

Kad pak svećenik pristupi k tebi da te pričesti, stavi pod bradu na prsi otvoren molitvenik ili čist rupčić ili posebnu za to propisanu pliticu. Podigni glavu, gledaj u svetu Hostiju, čedno otvori usta i jezik spusti na donju usnicu. Pošto si pobožno primio(la) presveto tijelo Isusovo, zatvori usta i pokloni se. Zatim ustani, idi polagano na svoje mjesto i iduć gledaj preda se. Došavši na svoje mjesto, klekni na oba koljena i moli »Molitve poslije svete pričesti« iz molitvenika.

*

PAMTI! Veseli se, što ćeš primiti Isusa u svoje srce i čvrsto odluči da ga više nećeš uvrijediti. Po svetoj pričesti dobivaš mir duše i postaješ uistinu sretan(na). Toga mira ne mogu dati ljudi, nego ga daje samo Spasitelj. Dok imaš taj mir u duši, ti si u prijateljstvu s Isusom i ostaješ u njegovoj ljubavi.

Molitve poslije svete pričesti Isus najradije sluša i usliša. Zato ne izlazi iz crkve odmah pošto si se pričestio(la), nego moli Isusa da ostaneš dobar(ra). Moli za svoje roditelje, braću i sestre; a moli i za pokojnike.

Kad se vratiš od pričesti k svojemu svagdanjem poslu, pazi da ne upadneš opet u svoje stare grijehe. Odbijaj od sebe svaku nečistu misao. Kloni se bestidnih razgovora i budi stidljiv(a) i čist(a) u govoru i vladanju! S drugovima, s braćom i sestrama živi u miru! Ne čini nikome ništa nažao! Ne svađaj se! Tako ćeš pokazati da ljubiš bližnjega.

Svaki je kršćanin dužan primiti svetu pričest u uskrsno vrijeme. Četvrta zapovijed crkvena glasi: »Svake se godine najmanje jedanput ispovjedi i o Uskrsu pričesti.« A ti dolazi rado k Isusu i u drugo vrijeme, klanjaj mu se i primaj ga češće. Ako ti je duša čista od smrtnoga grijeha, možeš se pričešćivati višeput i bez ispovijedi.

Pjesma:

Za tobom mi vene duša,
Spasitelju moj!
Daj da tebe sretna kuša,
Daj joj pokoj svoj!

Pripjev:
Dođi, dođi, Spasitelju moj,
Stan ne prezri srca moga,
Budi pokoj moj!

Dođi, dođi, željo moja!
Tebe žudim ja!
Samo ljubav sveta tvoja
Pokoj dati zna. *(Pripjev)*

34. ISUS MOLI U SMRTNOJ MUCI

O molitvi

Pošto su Isus i apostoli svršili posljednju večeru, rekao je Isus apostolima: »Noćas ćete me svi ostaviti.« A Petar odgovori: »Ako te i svi ostave, ja te neću ostaviti.« Nato će mu Isus: »Zaista ti kažem, prije nego pijetao zapjeva, triput ćeš se mene odreći.«

Potom su otišli na Maslinsku Goru. Tamo je Isus rekao apostolima: »Žalosna je duša moja do smrti. Počekajte ovdje i bdite.« Nato je otišao malo dalje sam, pao je na zemlju i molio: »O č e m o j, a k o j e m o g u ć e, o d u z m i o v u m u k u o d m e n e. A l i n e k a n e b u d e k a k o j a h o ć u, n e g o k a k o t i h o ć e š.«

Zatim je došao Isus k apostolima, našao ih gdje spavaju i rekao im: »Bdite i molite da ne padnete u napast!« I otišao je pa je opet molio kao i prije. A kad je Isus tako molio i treći puta, osjetio je smrtnu muku i oblio ga krvav znoj. Tada mu se javi anđeo s neba i okrijepi ga.

Kad je Isus svršio molitvu, opet je došao k apostolima koji su spavali. I reče im: »Ustanite, idemo! Evo približio se moj izdajnik.«

*

134. *Što je činio Isus kad je bio žalostan?*

Kad je Isus bio žalostan, molio se Ocu nebeskomu.

135. *S kim se razgovaramo kad molimo?*

Kad molimo, razgovaramo se s Bogom ili sa svetima.

136. *Na što treba misliti kad molimo?*

Kad molimo, treba misliti na ono što molimo, a čuvati se drugih misli. Tad molimo p o b o ž n o.

Moliti treba još ponizno, pouzdano, Bogu odano i postojano. P o n i z n o molimo kad priznajemo da

nismo vrijedni onoga što molimo. — P o u z d a n o molimo kad se tvrdo uzdamo u Boga da će nas uslišiti, ako je ono što molimo njemu na slavu a nama na spasenje. — B o g u o d a n o molimo ako ostavljamo Bogu na volju da nas usliši kad i kako je njegova sveta volja. — P o s t o j a n o molimo ako ne prestanemo moliti ni onda kad nam se čini da nas Bog nije uslišio.

137. *Zašto molimo?*

Molimo ili da Boga slavimo ili da mu zahvaljujemo ili da od njega što prosimo.

Najizvrsnija je molitva očenaš ili molitva Gospodnja. Zove se molitva Gospodnja, jer je sam Krist, Gospodin naš, učio ljude moliti očenaš i zapovjedio da tako molimo.

*

PAMTI! Kad te stigne kakva žalost, ne prestani moliti, nego se predaj u Božje ruke i reci otprilike ovako: »Dragi Bože, oduzmi od mene ovu muku, ali: budi volja tvoja.« Tako je činio Isus.

Isus je molio, a i apostolima je rekao: »Bdite i molite, da ne padnete u napast.« I mi treba da molimo, jer je Bog naš Gospodar, a mi smo njegovi službenici; Bog je naš Otac, a mi smo njegova djeca. Treba da molimo i zato, jer veli sv. Petar da naš neprijatelj, tj. sotona kao lav ričući hodi unaokolo i traži koga da zgrabi i upropasti. Ko ne moli, neće se spasiti.

Molitva neka nam bude uvijek mila. Ona nas združuje s Bogom; jača protiv zla i krijepi nas u dobru. Molitva nas tješi u žalosti i nevolji i pribavlja nam potrebnu milost da ustrajemo u dobru do smrti.

Pjesma:

O Isuse, daj da pjevam
Muku tvoju, suze lijevam
Gledajuć te nevina
Za nas grešne mučena.

Na Maslinskoj moliš Gori,
Tu te smrtna muka mori
I oblijeva krvav znoj,
Isuse, o Bože moj!

Pripjev: Isukrste svoju muku
Tisni u srca svome puku,
Po toj muci ti nam daj
Poslije smrti vječni raj.

35. ISUS SE PREDAJE U RUKE SVOJIH NEPRIJATELJA

Opraštajmo uvrediteljima

Pošto je Juda ostavio Isusa i apostole kod posljednje večere, došao je k židovskim svećeničkim poglavarima. Oni su mu dali veliku četu s mačevima i toljagama da uhvate Isusa. A Juda je četi rekao: »Koga poljubim, onaj je, držite ga i odvedite.«

Kad je Juda s četom došao na Maslinsku Goru, pristupio je k Isusu i rekao mu: »Zdravo, učitelju!« i poljubio ga. Isus mu reče: »Prijatelju, što si došao? Juda, poljupcem izdaješ Sina čovječjega?« Tada stupi Isus pred četu i zapita: »Koga tražite?« Odgovore mu: »Isusa iz Nazareta.« A Isus im reče: »Ja

sam.« Nato su ljudi uzmakli i pali na zemlju. Isus im opet reče: »Ako dakle mene tražite, ostavite ove neka idu.« Zatim su metnuli ruke na Isusa i pograbili ga.

Kad je to vidio apostol Petar, izvadio je mač i otsjekao uho slugi svećeničkom. A Isus reče Petru: »Zadjeni mač u korice! Ili misliš da ja ne mogu moliti Oca svojega, pa bi mi poslao sada više od dvanaest četa anđela.« I dohvati se Isus slugina uha i ozdravi ga. Nato je četa odvela Isusa. Apostoli su se razbjegli, samo su Petar i Ivan išli izdaleka za Isusom.

*

Isus je učio da treba ljubiti i svoje neprijatelje i opraštati im. To je on pokazao i svojim primjerom. On je blago i prijateljski govorio izdajniku Judi, a slugi koji je došao da ga hvata, ozdravio je uho.

Treba da i mi ljubimo svoje neprijatelje i one koji su nas uvrijedili. Pokazaćemo da ih ljubimo tako da im oprostimo od srca i pomognemo ih u nevolji.

*

PAMTI! Isus je rekao: »Sve što hoćete da čine vama ljudi, činite i vi njima.« Mi bismo svi htjeli da nam drugi ljudi oproste. Opraštajmo i mi drugima!

36. ISUSA LAŽNO OPTUŽUJU I OSUĐUJU NA SMRT

O laži i kleveti

S Maslinske Gore dovela je četa Isusa svezana k velikom svećeniku Kajfi. Kod njega su bili sabrani židovski svećenički poglavari i starješine. Ti su tražili svjedočanstvo na Isusa da bi ga ubili, ali ga nisu našli. Svjedoci su optuživali Isusa, ali se njihova svjedočanstva nisu slagala.

Nato ustane Kajfa i zapita Isusa: »Reci nam, jesi li ti Krist, Sin Božji?« Isus odgovori: »J e s a m«. A veliki svećenik reče: »Što nam trebaju više svjedoci? Eto, čuli ste kako je pogrdio Boga. Što mislite?« I oni su mu odgovorili: »Z a s l u ž i o j e s m r t.«

Potom su Isusa odveli u tamnicu. Tamo su mu se rugali, pljuvali mu u lice i udarali ga šakama. A jedni su mu pokrili oči, udarali ga po licu i govorili

mu: »Reci ko te je udario?« I druge mnoge pogrde govorili su na Isusa.

*

Isus je govorio istinu da je on Sin Božji, premda je znao da će ga radi toga osuditi. Svjedoci pak su optuživali Isusa, ali se njihova svjedočanstva nisu slagala. Svjedoci su l a g a l i i Isusa k l e v e t a l i.

L a ž e onaj koji hotimice govori što zna da nije istina.

K l e v e ć e onaj koji izmišlja pogreške na bližnjega ili njegovu pogrešku promišljeno povećava.

*

PAMTI! Sveto Pismo kaže: »Laž je ružna sramota za čovjeka.« — »Lažni svjedok neće ostati bez kazne, i ko govori laži, neće kazni izbjeći.« — »Čuvaj svoj jezik od zla, i tvoja usta neka ne govore prijevare.«

Zato se čuvaj laži! Ne tuži nikoga krivo! Govori uvijek istinu, pa makar i trpio radi toga.

P j e s m a:

Gledam gdje te sucem tuže, Gdje te biju, psuju, kunu,
A vojnici kruti ruže, Stavljaju na glavu krunu,
Gdje od ljutih bičeva Krunu oštru trnovu
Krv se tvoja prolijeva. Da ti rani glavu svu.

Pripjev: Isukrste, svoju muku...

37. PETAR SE KAJAO I UZDAO, A JUDA JE OČAJAO

Uzdaj se u milosrđe Božje

Dok su Isusa u noći ispitivali u sudnici, napolju se u dvorištu Petar grijao kod vatre. I pristupi k njemu sluškinja vratarica i reče: »I ti si bio s Isusom.« A Petar zataji Isusa pred svima: »Ne poznajem ga.« I kad je izašao k vratima, ugleda ga druga sluškinja i reče onima koji su bili ondje: »I ovaj je bio s Isusom iz Nazareta.« I opet reče Petar: »Ne znam toga čovjeka«. A malo potom pristupili su i drugi i rekli Petru da je i on jedan od Isusovih učenika. Tada se počeo Petar kleti i preklinjati da ne

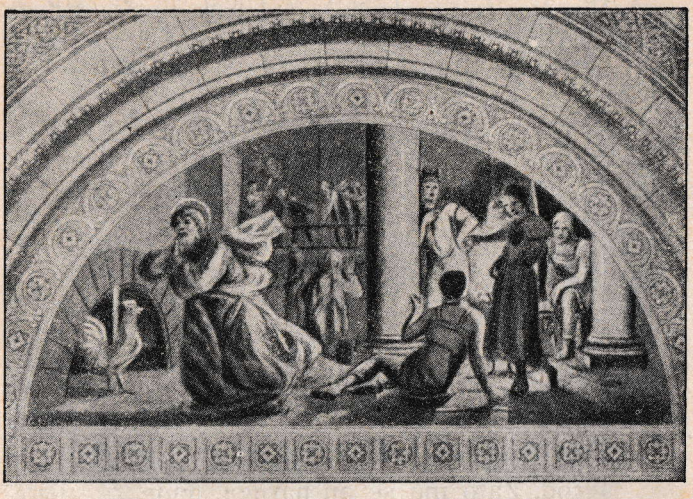

poznaje Isusa. I odmah zapjeva pijetao. A Gospodin se okrenuo i p o g l e d a o Petra. Nato se Petar sjetio kako mu je Isus rekao iza posljednje večere: »Prije nego pijetao zapjeva, triput ćeš se mene odreći.« Potom je Petar izašao napolje i p l a k a o g o r k o.

Kad je vidio izdajnik Juda da su Isusa osudili na smrt, bude mu žao. I on odnese trideset srebrnika k starješinama pa im reče: »Sagriješio sam, što sam izdao pravednika.« A oni mu rekoše: »Što mi marimo za to!« A Juda baci srebrnike u hramu i objesi se.

*

Petar se skrušeno k a j a o, što je zatajio Isusa. Njegovo je pokajanje bilo valjano. Zato mu je Isus oprostio.

138. *Oprašta li Bog svakomu grešniku?*

Bog oprašta svakomu grešniku koji se skrušeno kaje za svoje grijehe. B o g j e m i l o s r d a n.

I Juda se kajao za svoj grijeh, ali njegovo kajanje nije bilo valjano. J u d a s e n i j e u z d a o da će mu Bog oprostiti, nego je zapao u očajanje.

139. *Što treba da se ufamo od Boga?*

Od Boga treba da se ufamo da će nam oprostiti grijehe, dati svoju milost i život vječni.

*

PAMTI! Ako ko teško sagriješi, ili ga stigne koja nevolja, neka ne pada u očajanje kao Juda. Neka se skrušeno kaje za grijehe i uzda se u Boga kao Petar, i Bog će mu oprostiti.

Uzdaj se, dakle, stalno u Boga, jer »Bog svojih ne ostavlja«.

* 38. PILAT PREDAJE ISUSA NA MUKU I SMRT

Četvrti članak vjere

U petak ujutru dovedoše Isusa k Ponciju Pilatu, upravitelju židovske zemlje, da ga i on osudi. Poncije Pilat ga ispita, ali ne nađe nikakve krivnje na njemu. A kad je saznao da je Isus iz Galileje, poslao ga je k Herodu, poglavaru galilejskom, koji je tada bio u Jerusalimu. Ali Isus ništa nije odgovarao kad ga je pitao Herod. Zato mu se on naruga, dade ga obući u bijelu haljinu i posla ga natrag k Pilatu.

Pilat je rekao starješinama i narodu: »Eto, ja sam ga pred vama ispitao i nikakve krivice nisam našao na njemu. A ni Herod nije našao ništa što bi zasluživalo smrt.« A o blagdanu je bio običaj da upravitelj pusti narodu po jednoga sužnja koga oni hoće. Pilat je htio pustiti Isusa. Zato je zapitao starješine i narod: »Koga hoćete da vam pustim, Barabu ili Isusa?« A oni odgovoriše: »Pusti nam Barabu, a Isus neka se razapne.« Kad je pak vidio Pilat da ništa ne pomaže i da je buna sve veća, uze vode, opra ruke pred narodom i reče: »Ja nisam kriv što ćete ubiti ovoga pravednika, nego vi.« A sav narod odgovori: »Krivi ćemo biti mi i djeca naša.«

Tada preda Pilat Isusa vojnicima da ga bičuju. Oni su ga bičevali i obukli u crvenu haljinu. Zatim su opleli vijenac od trnja i metnuli mu ga na glavu, a u desnicu stavili mu trstiku. I kleknuli su na koljena pred njim i rugali se: »Zdravo, kralju židovski«. Još su pljuvali na njega i trstikom ga tukli po glavi.

Pilat još jednoć pokuša da oslobodi Isusa. Zato ga izvede u crvenoj haljini i s trnovom krunom pred

narod i reče: »Evo čovjeka!« Ali je narod vikao: »Ako ovoga pustiš, nisi prijatelj cesaru!« Kad je Pilat to čuo, predao im je Isusa da ga razapnu.

*

140. *Ko je Isusa osudio na smrt?*

Isusa je osudio na smrt rimski upravitelj židovske zemlje Poncije Pilat.

Isus je trpio n e d u ž n o, jer nije bio ništa kriv; d r a g o v o l j n o, jer nije morao umrijeti; k r o t k o, jer se nije otimao, niti protivio, ni prigovarao. Isus je bio k r o t a k kao jaganjac.

141. *Kako je trpio Isus?*

Isus je trpio nedužno, dragovoljno i krotko iz prevelike ljubavi k nama.

*

PAMTI! U četvrtom članku »Vjerovanja« kažemo: »...M u č e n p o d P o n c i j e m P i l a t o m, r a s p e t, u m r o i p o k o p a n«. Zahvaljujmo Isusu, Jaganjcu Božjemu, što je uzeo na sebe naše grijehe i mjesto nas trpio najteže muke.

Moli Isusa da ti oprosti, što si sagriješio(la). Udaraj se u prsi od žalosti radi svojih grijeha i moli pobožno: »Jaganjče Božji, koji odnimaš grijehe svijeta, oprosti nam, Gospodine!«

39. ISUSOV KRIŽNI PUT

Pobožnost križnoga puta

Kad su se vojnici narugali Isusu, svukli su mu crvenu haljinu i obukli ga u njegovu haljinu. Zatim su ga izveli na goru Kalvariju da ga razapnu. A Isus je nosio teški križ i pod njim je više puta pao na zemlju. Na putu su natjerali nekoga Šimuna iz Cirene da Isusu ponese križ. A neka pobožna žena (Veronika) pružila je rubac Isusu da otare svoje sveto lice.

Kad su došli na goru Kalvariju, dali su vojnici Isusu ocat, pomiješan sa žučju. Isus je okusio ocat, ali piti nije htio. Ondje su mu svukli odijelo, raspeli ga na križ i pribili mu čavlima ruke i noge. Nad glavu su mu metnuli natpis: »I s u s n a z a r e t s k i k r a l j

židovski.« A raspeli su i dva zločinca, jednoga Isusu s desne strane, a drugoga s lijeve. Vojnici su pak razdijelili među sobom Isusove haljine.

*

142. *Gdje su Isusa raspeli na križ?*

Isusa su raspeli na križ na gori Kalvariji blizu Jerusalima.

Isus je nosio teški križ od Pilatove sudnice na goru Kalvariju. Zato se taj put zove »Križni put«. Pobožni su kršćani već od davnih vremena putovali u Svetu Zemlju i pohodili taj križni put u Jerusalimu. Oni su vršili pobožnost »križnoga puta«. Na tom su putu na nekim mjestima postajali i razmatrali muku Isusovu. Išli su pak onamo to radije, jer im je Crkva podijelila velike oproste vremenitih kazna.

No kršćanima je teško putovati u Svetu Zemlju, jer je daleko. Stoga je Crkva naredila da možemo vršiti pobožnost »križnoga puta« u svakoj crkvi gdje ima 14 križnih postaja i dobiti potpun oprost svih vremenitih kazna.

*

PAMTI! Isus je i za tebe nosio teški križ na Kalvariju. Misli često na to, pa rado gledaj i promatraj 14 slika »križnoga puta«. One se nalaze u crkvi na zidovima.

Sjeti se muke Isusove i svakoga petka. Na uspomenu toga, što je Isus taj dan toliko trpio za nas odredila je Crkva za taj dan u sedmici nemrs, tj. da ne jedemo mesa. Treća zapovijed crkvena glasi: »Posti zapovjedne poste i u određene dane ne mrsi.« Nauči naizust i moli češće »Djelo ufanja«.

Pjesma:

Ah, ti mirno križ svoj nosiš,
Nit se tužiš, niti prosiš.
Dobri pastir duša svih,
Rado trpiš sve rad njih.

Pripjev: Isukrste, svoju muku...

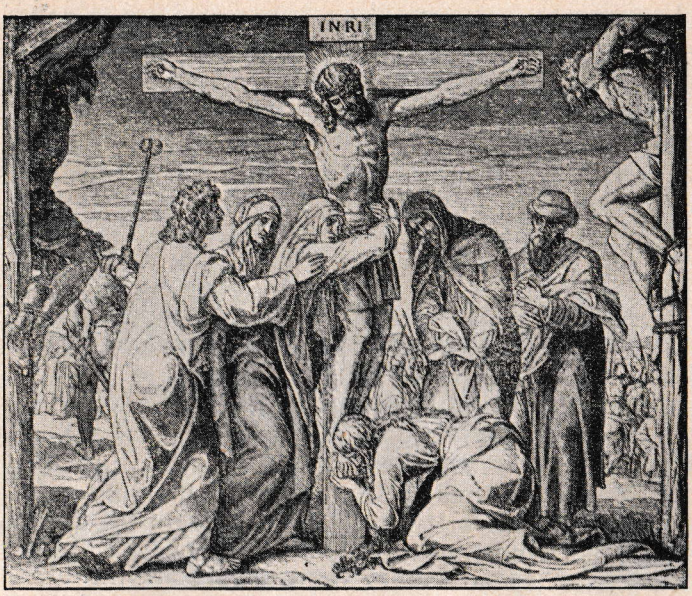

* 40. ISUS UMIRE NA KRIŽU

Sveta misa

Kad su Isusa čavlima pribijali na križ, stajalo je okolo mnogo ljudi. A oni koji su prolazili onuda, rugali su mu se i potsmijevali: »Ako si Sin Božji, siđi s križa.« A Isus je molio za neprijatelje: »O č e, o p r o s t i i m, j e r n e z n a d u š t o č i n e.« Pa i jedan zločinac koji je bio raspet s Isusom grdio ga je: »Ako si Krist, pomozi sebi i nama.« No drugi ga pokara: »Zar se ti ne bojiš Boga? Mi smo osuđeni pravedno, ali Isus nije učinio nikakva zla.« I reče Isusu: »Opomeni se mene, Gospodine, kad dođeš u kraljevstvo svoje.« A Isus mu odgovori: »Zaista ti kažem, danas ćeš biti sa mnom u raju.«

Kod križa je stajala Majka Isusova, a s njom su bili apostol Ivan, Marija Magdalena i druge pobožne žene. Isus reče Majci: »E v o t i s i n a.« Potom reče Ivanu: »E v o t i M a j k e.« I od toga časa je uzeo Ivan k sebi Majku Isusovu.

Oko podne nastade tama po cijeloj zemlji i potraja do treće ure. Tada poviče Isus: »O č e, u r u k e t v o j e p r e d a j e m d u h s v o j,« prekloni glavu i umre.

I gle, zemlja se potrese, grobovi se otvore, i ustanu mnogi sveci koji su bili umrli. A satnik i oni koji su s njime čuvali Isusa, vrlo su se uplašili i govorili su: »Zaista, ovaj je bio Sin Božji.« A sav narod koji je to gledao vraćao se u Jerusalim i udarao se u prsi.

*

143. *Što je učinio Isus da nas otkupi i spasi?*

Da nas otkupi i spasi Isus se žrtvovao za nas na križu.

144. *Kako se Isus žrtvovao za nas na križu?*

Isus se žrtvovao za nas na križu tako da je trpio, krv svoju prolijevao i umro.

Isus se na križu žrtvovao k r v n i m n a č i n o m. Ali je Isus htio da svoju žrtvu na križu o b n a v l j a do konca svijeta. Zato je naredio s v e t u m i s u i zapovjedio da se ima neprestano prikazivati.

145. *Gdje obnavlja Isus svoju žrtvu na križu?*

Svoju žrtvu na križu obnavlja Isus u svetoj misi.

Žrtva Isusova na križu i sveta misa bitno je ista žrtva, samo što Isus u svetoj misi ne trpi, ne prolijeva svoje krvi, niti umire. Zato je sveta m i s a n e k r v n a ž r t v a I s u s o v a.

I u Starom Zavjetu su ljudi Bogu žrtvovali kad su prikazivali životinje i zemaljske plodove.

U N o v o m Z a v j e t u pak prikazuje se Bogu za žrtvu sam S i n B o ž j i, I s u s K r i s t p o d p r i l i k a m a k r u h a i v i n a. S v e t a m i s a j e ž r t v a N o v o g a Z a v j e t a.

146. *Što je sveta misa?*

Sveta m i s a j e n e k r v n a ž r t v a N o v o g a Z a v j e t a u k o j o j s e I s u s K r i s t p o d p r i l i k a m a k r u h a i v i n a n e p r e s t a n o p r i k a z u j e s v o m u n e b e s k o m u O c u.

Sveta misa ima tri glavna dijela, a ti su: P r i k a z a n j e, P r e t v o r b a (Podizanje) i P r i č e s t. Samo onaj dobro sluša svetu misu koji je pobožan kod svih dijelova svete mise.

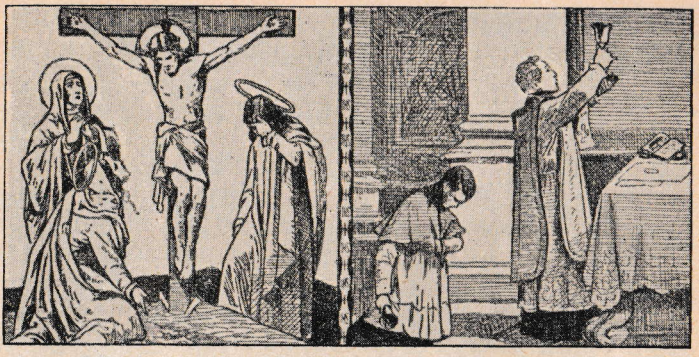

147. *Komu koristi sveta misa?*

Sveta misa koristi cijeloj Crkvi: živima i mrtvima, a najviše onima za koje se prikazuje i koji je pobožno slušaju.

PAMTI! Druga zapovijed crkvena glasi: »Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i ostale zapovjedne blagdane.«

Prevelika je sreća za nas, što imamo svetu misu koja se svaki dan Bogu prikazuje. Veliku korist ima od svete mise ko dolazi da je sluša kad god može, a golemu štetu za svoju dušu ima onaj koji ne dolazi k misi. Nemoj dakle zanemariti svetu misu radi kakve god male stvari. Budi pobožan kod svete mise kao da stojiš pod križem na Kalvariji.

Kod Prikazanja izruči Bogu svoje srce, svoj život i sve svoje. — Kod Pozidanja klanjaj se klečeći Isusu koji je sišao na oltar, zahvaljuj mu za sva dobročinstva i moli ga za oproštenje. — Kod Pričesti probudi želju da ga možeš primiti u svoje srce. (To je duhovna pričest).

* 41. ISUSA SNIMAJU S KRIŽA I POLAŽU U GROB

Zašto je Isus za nas trpio

Onaj dan kad je Isus umro na križu bio je petak. Prije nego su Isusovo tijelo snimili s križa, jedan je vojnik probo kopljem Isusovo Srce. I odmah je potekla iz njega krv i voda.

Podveče toga dana dođu k Pilatu dva odlična čovjeka i zamole da smiju ukopati Isusa. Pilat im je to dopustio. I oni snime s križa Isusovo tijelo, pa ga obaviju platnom i mirodijama. A jedan od te dvojice, imenom Josip iz Arimateje, imao je u blizini novi grob što ga je bio za sebe isjekao u kamenu. U taj grob su položili sveto Isusovo tijelo. Na vrata od groba metnuli su veliki kamen. — Sutradan rano, u subotu, došli su svećenički poglavari, zapečatili grob i postavili stražare da ga čuvaju.

*

148. *Što je trpio Isus?*

Isus je trpio mnoge i velike muke, a napokon je umro na križu.

149. *Za koga je trpio i umro Isus?*

Isus je trpio i umro za nas i za sve ljude.

150. *Zašto je za nas trpio i umro Isus?*

Isus je za nas trpio i umro da nas otkupi i spasi.

151. *Od čega nas je otkupio i spasio Isus?*

Isus nas je otkupio i spasio od grijeha i vječnih muka u paklu.

152. *Kamo su položili Isusovo tijelo kad su ga snimili s križa?*

Kad su Isusovo tijelo snimili s križa, položili su ga u grob gdje je ostalo do trećega dana.

Kako je Isus umro i u grob bio položen, toga nas sjeća Crkva na V e l i k i p e t a k.

*

PAMTI! Iz probodenoga Isusova Srca potekla je posljednja kap njegove presvete krvi. O, koliko nas Isus ljubi! Ljubi i ti njegovo presveto Srce! Štuj ga i pobožno zazivaj: »Presveto Srce Isusovo, smiluj se nama!«

Na Veliki petak stavlja svećenik u »Božji grob« presveti oltarski sakramenat. Tu ti se pruža prilika da Isusu osobito zahvaljuješ, što je za tebe trpio i umro.

Žalosnih događaja iz života Isusova sjećamo se u žalosnoj krunici:

1. Koji se za nas krvlju znojio.
2. Koji je za nas bičevan bio.
3. Koji je za nas trnjem okrunjen bio.
4. Koji je za nas teški križ nosio.
5. Koji je za nas raspet bio.

* 42. ISUS USKRSNUO OD MRTVIH

Peti članak vjere — Uskrs

Isusovo tijelo je ležalo u grobu do trećega dana. Treći dan rano ujutru je Isus u s k r s n u o o d m r t v i h i slavno izašao iz groba. I gle! Anđeo Gospodnji sašao je s neba, odvalio kamen s grobnih vrata i sjeo na kamen. I zemlja se vrlo potresla. Lice anđelovo bilo je sjajno kao munja, a njegovo odijelo bijelo kao snijeg. A stražari su uzdrhtali od straha i postali su kao mrtvi. Potom su otišli u grad i javili svećeničkim poglavarima sve što se dogodilo.

Isti dan ujutru, vrlo rano, pošle su neke pobožne žene s mirodijama da pomažu Isusovo tijelo. Putem

su među sobom govorile: »Ko će nam odvaliti kamen od grobnih vrata?...« A kad su došle do groba, opazile su da je kamen odvaljen. Nato je otrčala Marija Magdalena u grad k apostolima da im javi. Ostale su pak žene vidjele u grobu anđela, odjevena u bijele haljine i uplašile se. A anđeo im reče: »Nemojte se bojati! Isusa tražite raspetoga? Uskrsnuo je! Nema ga ovdje. Evo mjesto, gdje su ga bili položili. Idite i kažite njegovim učenicima i Petru da je Isus uskrsnuo.«

Kad su čuli Petar i Ivan, što im kazuje Marija Magdalena, pošli su odmah na Isusov grob. Ondje su našli plahte gdje leže i ubrus koji je bio na Isusovoj glavi. Zatim su se vratili u Jerusalim.

*

153. *Kamo je sašla Isusova duša kad se rastala s tijelom?*

Kad se Isusova duša rastala s tijelom, sašla je nad pakao gdje su bile duše preminulih pravednika.

Duše preminulih pravednika bile su nad paklom, jer je zbog grijeha bilo zatvoreno nebo.

154. *Kako je dugo ostalo tijelo Isusovo u grobu?*

Tijelo Isusovo ostalo je u grobu do trećega dana, našto se opet združilo s dušom, te je Isus slavno uskrsnuo iz groba.

Spomen na taj događaj slavimo na U s k r s. Uskrsnuće je najslavnije Isusovo čudo.

155. *Čim je Isus najviše dokazao da je pravi Bog?*

Da je pravi Bog, to je Isus najviše dokazao svojim slavnim uskrsnućem.

* *

PAMTI! U petom članku »Vjerovanja« kažemo: »S a š a o n a d p a k a o, t r e ć i d a n u s k r s n u o o d m r t v i h.« Isus je u svojoj muci i smrti bio prezren i ponižen. Majka Isusova i drugi prijatelji njegovi bili su prežalosni. A neprijatelji Isusovi već su mislili da su pobijedili i da je Isusa nestalo zauvijek!

Treći dan iza smrti Isusove sve se iznenada promijenilo! Isus je živ izašao iz groba kao pobjednik. Zato se i slika s barjakom u ruci kao znakom pobjede. Tim je Isus potvrdio da je sve istina što je učio, i da su na pravom putu svi koji čvrsto u njega vjeruju i koji ga slijede.

Na Veliku subotu uveče slavimo »Uskrsnuće«. Uz svečani glas zvona nosi se u procesiji presveti oltarski sakramenat. Pjeva se »Aleluja«, što znači »Slavimo Gospodina«.

Kraljice neba, raduj se! Aleluja!
Jer kog si dostojna bila nosit'! Aleluja!
Uskrsnu kako je rekao! Aleluja!
Moli Boga za nas! Aleluja!

Raduj se i veseli se, Djevice Marijo, Aleluja.
Jer uskrsnu Gospodin uistinu, Aleluja.

P o m o l i m o s e. Bože, koji si se dostojao razveseliti svijet uskrsnućem Sina svoga, Gospodina našega Isusa Krista, daj, molimo te, da po njegovoj

Majci, Djevici Mariji, postignemo radosti vječnoga života. Po istom Kristu Gospodinu našem. Amen.

P j e s m a :

Na čast uskrsnuloga
Sina, Boga vječnoga

Pripjev: Veseo glas uzdignimo,
Te Isusa dičimo. Aleluja.

Uskrsnuvši preslavno
Spase ljudstvo nevoljno.

Slava pobjeditelju
Našemu Spasitelju.

Radujte se, kršćani,
Jer nas Isus obrani.

Satre kletvu žalosti,
Pribavi nam milosti.

Grijeha se okanimo,
Život svoj promijenimo.

Kad nam dođe smrtni čas,
Kriste, ti pomiluj nas!

* 43. ISUS SE JAVLJA APOSTOLIMA NAREĐUJE SAKRAMENAT POKORE

Deseti članak vjere — Oproštenje grijeha

Uveče onoga dana kad je Isus uskrsnuo, bili su apostoli zajedno u jednoj sobi u Jerusalimu. Vrata su zaključali, jer su se bojali onih koji su mučili Isusa. Uto dođe Isus, stane među njih i reče: »Mir vama«!« Apostoli su se uplašili i mislili su da vide duha. A Isus im reče: »Što se plašite? Pogledajte mi ruke i noge, jer duh nema tijela kao što vidite da ja imam.« I kad to reče, pokaže im ruke i noge. A dok još nisu apostoli vjerovali i u čudu se radovali, upita ih Isus: »Imate li što za jelo?« A oni mu dadu pečene ribe i meda u saću. I Isus je jeo pred njima. Tada su apostoli vjerovali da je to zaista Isus, i bili su veseli.

Onda Isus dahne u apostole i reče im: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe, oprostiće im se, a kojima zadržite, zadržaće se.« Tako je Isus naredio sakramenat pokore ili svetu ispovijed.

*

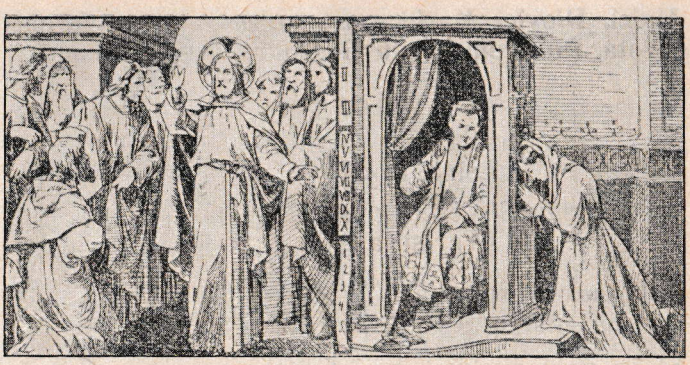

156. *Kakvu je vlast dao Isus apostolima na dan svoga uskrsnuća?*

Na dan svoga uskrsnuća dao je Isus apostolima vlast opraštati grijehe.

157. *Kojim je riječima dao Isus apostolima vlast opraštati grijehe?*

Isus je dao apostolima vlast opraštati grijehe ovim riječima: »Primite Duha Svetoga! Kojima oprostite grijehe oprostiće im se, a kojima zadržite zadržaće se.«

158. *Komu su apostoli predali vlast opraštati grijehe?*

Vlast opraštati grijehe predali su apostoli biskupima i svećenicima.

Biskupi i svećenici opraštaju grijehe u svetoj ispovijedi ili sakramentu pokore.

159. *Što je sakramenat pokore?*

Sakramenat pokore je sakramenat u kojem biskupi i svećenici mjesto Boga opraštaju grijehe.

U sakramentu pokore opraštaju se grijesi samo skrušenim vjernicima, tj. onima koji se za grijehe od srca pokaju, iskreno ih ispovjede i volju imaju popraviti se i za grijehe zadovoljiti.

160. *Mogu li se svi grijesi oprostiti u sakramentu pokore?*

U sakramentu pokore mogu se oprostiti svi grijesi koji su učinjeni poslije krštenja.

Sakramaenat pokore potreban je za spasenje svakomu koji je smrtno sagriješio poslije krštenja.

*

PAMTI! U desetom članku »Vjerovanja« kažemo: (Vjerujem)... »O p r o š t e n j e g r i j e h a.« Isus je sve učinio što je bilo potrebno da nas otkupi i spasi. Čim je ukrsnuo, još je isti dan naredio sakramenat pokore, i dao vlast apostolima i njihovim nasljednicima da nam opraštaju grijehe. Zahvali Bogu za tu milost i odluči da ćeš se dobro pripraviti na svetu ispovijed. Sveti apostol Ivan veli: »Ako ispovijedamo svoje grijehe, Bog je pripravan da nam oprosti i očisti nas od svake nepravde.« Tako ćeš i ti imati koristi i utjehe od prevelike Isusove dobrote i ljubavi.

P j e s m a:

Isukrst nam slavni Dan je sad veselja,
Uskrsnu, a mrak tamni Dan je Spasitelja,
I žalosni minu, Hvalu svi mu dajmo
Dan radosti sinu: Aleluja. Radosno pjevajmo:
Aleluja.

Smrću smrt nadvlada,
Neumrli sada
Podaj, Bože sveti,
Sretno nam umrijeti. Aleluja.

* 44. ISUS OSNIVA SVOJU CRKVU I DAJE JOJ VRHOVNOGA POGLAVARA

Deveti članak vjere — O Crkvi katoličkoj

Isus je jednom rekao apostolu Petru: »Ti si Petar, to jest stijena i na toj stijeni sazidaću Crkvu svoju i vrata paklena neće je nadvladati. I tebi ću dati ključeve od kraljevstva nebeskoga. Pa štogod svežeš na zemlji, biće svezano i na nebesima, i štogod razriješiš na zemlji, biće razriješeno i na nebesima.« Tim je riječima Isus obećao Petru da će mu dati najveću vlast u svome kraljevstvu. — Što je Isus obećao, to je izvršio poslije svoga uskrsnuća. Kad se

Isus javio apostolima na Galilejskom Jezeru, upitao je Petra: »Ljubiš li me više nego ovi?« Petar odgovori: »Da, Gospodine, ti znaš da te ljubim.« Reče mu Isus: »Pasi jaganjce moje.« Opet ga upita Isus: »Petre, ljubiš li me?« Petar odgovori: »Da, Gospodine, ti znaš da te ljubim.« Reče mu Isus: »Pasi jaganjce moje.« I treći puta ga zapita Isus: »Petre, ljubiš li me?« A Petar se ražalostio, što ga je Isus i treći puta pitao, pa je odgovorio: »Gospodine, ti sve znaš! Ti znaš da te ljubim.« A Isus mu reče: »Pasi ovce moje.«

*

Jaganjci su kršćani na zemlji, a ovce su apostoli i njihovi nasljednici: biskupi. Jedne i druge predao je Isus apostolu Petru i njegovim nasljednicima. Tako je Isus osnovao svoje kraljevstvo koje se zove katolička Crkva. Nasljednik svetoga Petra je Sveti Otac Papa.

161. *Što je katolička Crkva?*

Katolička Crkva jesu svi kršćani na zemlji koji imaju Svetoga Oca Papu za vrhovnoga vidljivoga poglavara.

162. *Koga je Isus postavio prvim vrhovnim vidljivim poglavarom katoličke Crkve?*

Prvim vrhovnim vidljivim poglavarom katoličke Crkve postavio je Isus apostola Petra.

Zato se sveti Petar obično i slika s ključevima u ruci.

163. *Kojim riječima je Isus postavio apostola Petra vrhovnim poglavarom?*

Isus je postavio apostola Petra vrhovnim poglavarom ovim riječima: »Pasi jaganjce moje, pasi ovce moje.«

164. *Ko je po smrti svetoga Petra vrhovni vidljivi poglavar katoličke Crkve?*

Po smrti svetoga Petra je vrhovni vidljivi poglavar katoličke Crkve Sveti Otac Papa.

Vrhovni poglavar zove se S v e t i Otac, jer je namjesnik Isusa Krista na zemlji.

Riječ P a p a znači Otac. On je Otac svih crkvenih poglavara i svih vjernika. On je n a j v i š i U č i t e l j Crkve koji nas uči nauku Isusovu i vodi nas u nebo. Prvi Papa bio je apostol Petar.

*

PAMTI! U devetom članku »Vjerovanja« velimo: (Vjerujem)... »S v e t u C r k v u k a t o l i č k u.« Isus se pobrinuo da se mogu spasiti svi ljudi do svršetka svijeta. Zato nam je dao svoju Crkvu da nas vodi kao majka u vječni život. Poštuj Svetoga Oca Papu, jer je on Isusov namjesnik na zemlji i vrhovni Učitelj cijele Crkve. Moli za njega! Budi mu poslušan i odan!

45. ISUS ŠALJE APOSTOLE SVIMA NARODIMA

Određenje Crkve

Poslije uskrsnuća javio se Isus apostolima i drugim učenicima na gori u Galileji. Ondje je bilo zajedno jedanaest apostola, a s njima više od pet stotina vjernika. Kad su vidjeli Isusa, poklonili su mu se.

A Isus pristupi k apostolima i reče im: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite, dakle, i naučavajte sve narode i krstite ih u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Učite ih da drže sve što sam vam zapovjedio. I evo, ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.«

Tako je Isus dao apostolima vlast da naučavaju sve narode; da im daju spasonosne zapovijedi; da im dijele svete sakramente i tako ih vode u život vječni.

*

165. *Zašto je Isus osnovao Crkvu?*

Isus je osnovao Crkvu zato da po njoj vodi sve ljude u život vječni.

166. *Kako vodi Crkva ljude u život vječni?*

Crkva vodi ljude u život vječni tako da ih naučava, da im daje spasonosne zapovijedi, i dijeli svete sakramente.

167. *Ko čuva Kristov nauk čist i nepokvaren?*

Kristov nauk čist i nepokvaren čuvaju vrhovni učitelji Crkve.

168. *Koji su vrhovni učitelji Crkve?*

Vrhovni učitelji Crkve jesu Sveti Otac Papa i s njim sjedinjeni biskupi. Oni su n a u č a v a j u ć a Crkva.

Vrhovnim učiteljima Crkve, tj. apostolima i njihovim nasljednicima u službi obećao je Isus Duha Svetoga koji će biti uvijek s njima. Rekao je i za sebe da će biti s njima do svršetka svijeta; a za Crkvu je rekao da je neće nadvladati ni paklena vrata. Zato ne mogu pogriješiti vrhovni učitelji Crkve kad nas naučavaju ono što smo dužni vjerovati i činiti da se spasimo. Sv. Otac Papa je i sâm nepogrešiv (ili nezabludiv) kad naučava kao vrhovni učitelj Crkve.

Sveti Otac Papa i s njim sjedinjeni biskupi jesu dakle n e p o g r e š i v i u č i t e l j i C r k v e.

*

PAMTI! Zahvaljuj Bogu što si u katoličkoj Crkvi i ostani u njoj do smrti. Moli za crkvene poglavare. Drži se onoga što oni odrede. — Slušaj njihove opo-

mene, savjete i nauke. Poštuj svoje duhovne poglavare kao Božje namjesnike. Ko njih sluša, sluša Isusa.

Pjesma:

Spasitelju, dobri Isukrste!
Ti si dobar pastir stada svog.
Ti nad njime lebdiš, bdiješ, paziš,
Da ga ništa ne zadesi zlog.

I ja hoću biti ovca tvoja,
Vjerno ići za tobom ću svud;
Glas ću slušat premili tvoj vazda,
Nit od tebe ja ću ići kud.

Zapovijedi tvoje svete Crkve
Vršiti ću od sveg srca rad;
Volim trpjet sve zlo na tom svijetu,
No uvrijedit grijehom tebe kad.

Isukrste, moj pastiru dobri,
Koj se brineš i za mene vijek,
Čuvaj, pazi, vodi, ravnaj mene
Dok nastupi vječnosti mi tijek.

46. ISUS DAJE SVOJOJ CRKVI BISKUPE I SVEĆENIKE

O sakramentu svetoga reda

Kad je Isus na posljednjoj večeri pretvorio kruh i vino u svoje tijelo i krv, rekao je apostolima: »To činite na moj spomen.«

Na dan uskrsnuća rekao je Isus apostolima: »Primite Duha Svetoga i kojima oprostite grijehe, oprostiće im se, a kojima zadržite, zadržaće se.«

Poslije svoga uskrsnuća javio se Isus opet apostolima na gori u Galileji. Ondje se sakupilo više stotina vjernika. I kad su vidjeli Isusa, poklonili su mu se. A Isus pristupi k apostolima i reče im: »Dana mi je sva vlast na nebu i na zemlji. Idite dakle i naučajte sve narode i krstite ih

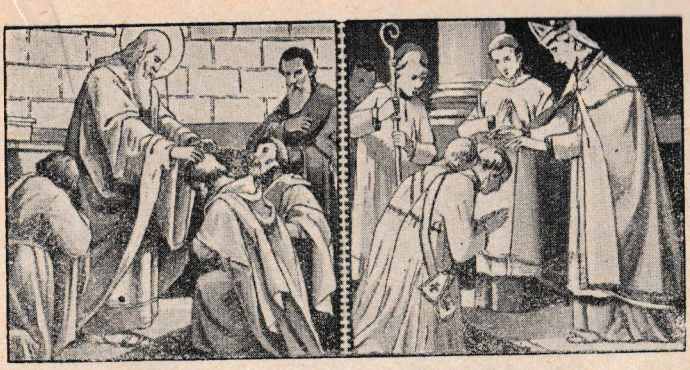

u ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Učite ih da drže sve što sam vam zapovjedio. I evo ja sam s vama u sve dane do svršetka svijeta.«

Tako je Isus dao apostolima vlast: pretvarati kruh i vino u tijelo i krv njegovu, zatim opraštati grijehe i naučavati sve narode. — Kad su apostoli primili tu vlast, postali su svećenici i biskupi. Oni su primili svećeničku vlast i milost ili sveti red koji su drugima davali polaganjem svojih ruku.

*

169. *Što je sveti red?*

Sveti red je sakramenat kojim se podjeljuje svećenička vlast i milost.

Svećenička vlast i milost koju je Isus dao apostolima, prelazi na biskupe i svećenike.

170. *Koju osobitu vlast imadu biskupi i svećenici?*

Biskupi i svećenici imadu osobitu vlast: pretvarati kruh i vino u tijelo i krv Isusovu, zatim opraštati grijehe i naučavati nauk Kristov.

Sveti red bilježi dušu neizbrišljivim biljegom. Zato se smije primiti samo jedanput u životu.

171. *Čemu nam daje Isus biskupe i svećenike?*

Isus nam daje biskupe i svećenike da nas vode u život vječni.

Biskupi i svećenici koji su pod vrhovnim poglavarom svetim Ocem Papom, jesu naši crkveni ili duhovni poglavari.

Svećenici mogu postati samo dobri kršćanski mladići koji osjećaju u sebi da ih Bog zove u tu svetu službu. Škola, u kojoj se mladići pripravljaju za svećenike, zove se Bogoslovija ili Sjemenište.

*

PAMTI! Isus je rekao apostolima: »Ko vas sluša, mene sluša. Ko vas prezire, mene prezire.«

Po svom namjesniku, Svetomu Ocu Papi, šalje nam Isus biskupe i svećenike da nas naučavaju u katoličkoj vjeri i da nas vode u nebo. Slušaj ih kao namjesnike Božje!

Moli Boga da pozove što više dobrih mladića u svetu svećeničku službu.

47. ISUS TRAŽI DA VJERUJEMO I ČINIMO ŠTO NAS UČI CRKVA

Vjeruj, drži zapovijedi, primaj sv. sakramente

Iz Galileje su došli apostoli u Jerusalim gdje im se javio Isus posljednji puta. To je bilo četrdeseti dan poslije Isusova uskrsnuća. Tada reče Isus apostolima: »Idite po svemu svijetu i propovijedajte evanđelje svima. Koji vjeruje i pokrsti se, spasiće se, a koji ne vjeruje, osudiće se.«

*

Spasiti se kažemo još »doći u nebo«.

172. *Što je prije svega potrebno za naše spasenje?*

Za naše spasenje je potrebno prije svega vjerovati sve što je Bog objavio.

173. *Zašto smo dužni vjerovati sve što je Bog objavio?*

Sve što je Bog objavio dužni smo vjerovati zato, jer je Bog nepogrešivo istinit.

174. *Ko nas uči sve što je Bog objavio?*

Sve što je Bog objavio uče nas poglavari katoličke Crkve.

Sve što je Bog objavio znade katolička Crkva iz Svetoga Pisma (Biblije) i Usmene

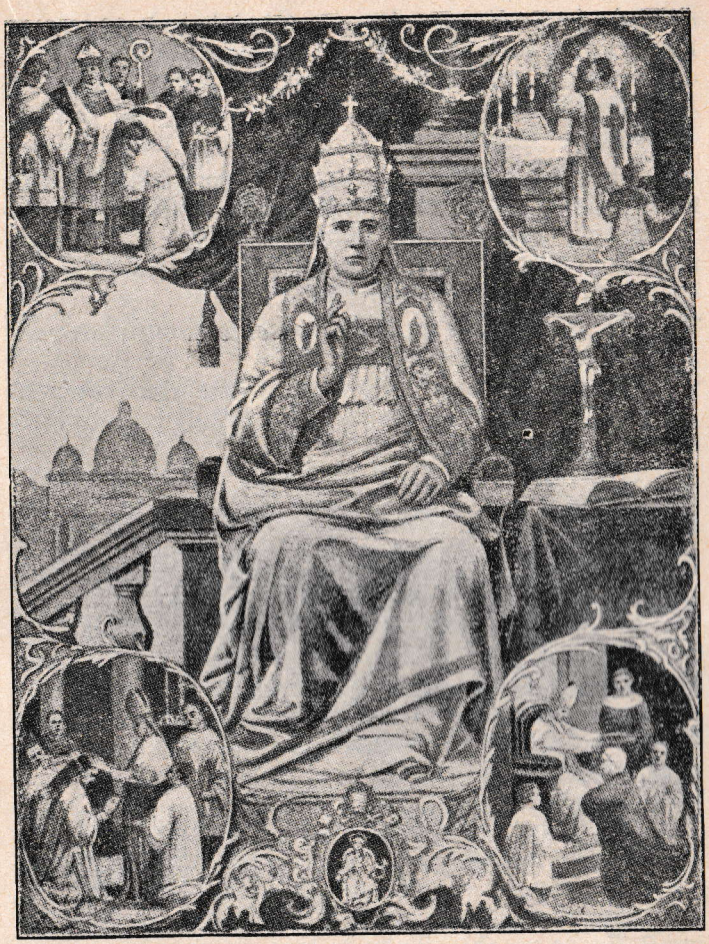

1. *U gornjem lijevom kutu:* Ređenje za svećenika. 2. *U gornjem desnom kutu:* Prva sveta misa. 3. *U donjem lijevom kutu:* Posvećenje za biskupa. 4. *U donjem desnom kutu:* Udjeljenje kardinalskoga šešira 5. *U sredini:* Sveti Otac Papa, vrhovni poglavar katoličke Crkve.

P r e d a j e. Sveto Pismo (B i b l i j a) sadržava riječ Božju koju su napisali ljudi prosvijetljeni i nadahnuti od Duha Svetoga. Usmena Predaja sadržava riječ Božju koju su apostoli naučavali, ali je nisu napisali.

*

Isus je nadalje rekao apostolima poslije svoga uskrsnuća: »Idite i naučavajte sve narode... i učite ih da drže sve što sam vam zapovjedio.« A nekom mladiću reče jednom Isus: »Ako želiš ući u život (tj. spasiti se), drži zapovijedi.«

175. *Je li dosta za naše spasenje samo vjerovati sve što je Bog objavio?*

Za naše spasenje nije dosta samo vjerovati sve što je Bog objavio, nego treba držati i zapovijedi koje nam je Bog dao.

176. *Koje zapovijedi treba da držimo osobito?*

Treba da držimo osobito Božje i crkvene zapovijedi.

Nabroj deset zapovijedi Božijh!...

177. *Nabroj pet zapovijedi crkvenih!*

1. **Svetkuj zapovjedne blagdane.** 2. **Slušaj pobožno svetu misu u nedjelju i u ostale zapovjedne blagdane.** 3. **Posti zapovjedne poste i u određene dane ne mrsi.** 4. **Svake se godine najmanje jedanput ispovjedi i o Uskrsu pričesti.** 5. **Ne svadbuj svečano u zabranjeno vrijeme.**

*

Isus je rekao: »Koji vjeruje i p o k r s t i s e, spasiće se.« A kad je obećao presveti oltarski sakramenat, rekao je: »Zaista vam kažem, ako ne budete jeli tijela Sina čovječjega i pili krvi njegove, nećete imati života u sebi.« Tako je Isus zapovjedio da primamo krst i presveti oltarski sakramenat. Isto tako je zapovjedio da primamo i ostalih pet sakramenata koje je naredio za naše spasenje.

178. *Nabroj sedam svetih sakramenata!*

1. **Krst,** 2. **Potvrda,** 3. **Presveti oltarski sakramenat,** 4. **Pokora,** 5. **Posljednje pomazanje,** 6. **Sveti red,** 7. **Ženidba.**

Krst nam oprašta osobito istočni grijeh. Potvrda nam daje Duha Svetoga. Presveti oltarski Sakramenat nam daje Isusa duši za hranu. Pokora oprašta grijehe. Posljednje pomazanje daje bolesnicima milost za korist duše i tijela. Sveti red nam daje biskupe i svećenike. Ženidba nam daje dobre roditelje.

*

PAMTI! Kad te ko upita: »Koje si vjere?«, odgovori mu: »Ja sam rimokatoličke vjere«. Rimokatolička vjera uči nas najbolje poznavati Boga. Tu vjeru uče nas svećenici katoličke Crkve. Katolička vjera napisana je u »Kršćanskom Nauku« ili »Katekizmu«.

Uči rado nauk vjere! Zahvaljuj Bogu, što si spoznao(la) katoličku vjeru i čuvaj je do smrti. Moli svaki dan »Vjerujem u Boga«.

Sveti Augustin piše: »Nema većega bogatstva ni većeg blaga nego što je katolička vjera. Drži se čvrsto svete vjere katoličke. Ugledaj se na svete mučenike koji su voljeli sve izgubiti, pa i isti život, nego otstupiti od vjere.«

48. ISUS UZAŠAO NA NEBESA

Šesti članak vjere — Spasovo

Četrdeseti dan poslije svoga uskrsnuća javio se Isus apostolima posljednji puta u Jerusalimu. Tada im je zapovjedio da čekaju ondje dok ne prime Duha Svetoga. Potom ih izvede na Maslinsku Goru.

Kad su došli na Maslinsku Goru, podiže Isus ruke i blagoslovi ih. I poče se uznositi na nebo, a oblak ga zakloni i više ga nisu vidjeli. Isus uzađe na nebo, gdje sjedi Bogu o desnu.

Dok su apostoli gledali na nebo kamo je uzašao Isus, pokazaše im se dva anđela u bijelim haljinama i rekoše im: »Ovaj Isus koji je uzašao na nebo, tako će opet doći, kao što ste vidjeli da je otišao na nebo.« I apostoli se poklone Isusu i vrlo radosni vrate se u Jerusalim.

*

179. *Koliko je dana ostao Isus na zemlji poslije svoga uskrsnuća?*

Poslije svoga uskrsnuća ostao je Isus na zemlji još četrdeset dana i više puta se pokazao svojim učenicima.

180. *Što je učinio Isus četrdeseti dan poslije svoga uskrsnuća?*

Četrdeseti dan poslije svoga uskrsnuća je Isus uzašao na nebo.

Isus je uzašao na nebo na Maslinskoj Gori pred svojim učenicima. — Spomen na taj dan slavimo na Spasovo.

181. *Koga je poveo Isus sa sobom u nebo?*

Isus je poveo sa sobom u nebo duše pravednika koje su bile nad paklom.

182. *Možemo li i mi doći k Isusu u nebo?*

I mi možemo doći k Isusu u nebo, ako budemo vjerovali u njega i držali njegove zapovijedi.

*

PAMTI! U šestom članku »Vjerovanja« velimo: »Uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega«.

Anđeli i sveci presretni su, jer gledaju u nebu Isusa licem u lice. Ali je Isus također na zemlji, samo je sakriven u presvetom oltarskom sakramentu. Pobožno i često primaj ga u svetoj pričesti, pa ćeš ga i ti jednoć gledati u slavi nebeskoj.

Pjesma:

Kako krasno svršuje se
O Isuse, život tvoj;
Preobražen vraćaš nam se
Na nebeski prijesto svoj.
Da odonud svaki čas
U životu braniš nas!

Blagoslov i nauk dade
Posljednji im u čas taj,
Podiže se u visine
K višnjem Ocu u svoj raj
Kog na zemlji proslavi,
A rod ljudski izbavi.

* 49. ISUS ŠALJE SVOJOJ CRKVI DUHA SVETOGA

Osmi članak vjere — Duhovi

Po uzašašću Isusovu bili su apostoli u Jerusalimu u jednoj kući. S njima je bila i Marija, Majka Isusova, s drugim pobožnim ženama i molili su Boga. Mjesto Jude izabrali su apostoli Matiju i primili ga među apostole. I tako ih je bilo opet dvanaest.

Pedeseti dan po Uskrsu bili su svi zajedno na istom mjestu. Ujedanput se začuje jak šum s neba, kao od silnoga vjetra, i napuni svu kuću gdje su bili. I pokažu im se razdijeljeni jezici kao od vatre i spuste se po jedan na svakoga od njih. I svi su primili Duha Svetoga i počeli govoriti različite jezike.

Kad se čuo onaj glas s neba, sabralo se mnogo ljudi pred kućom apostola. A Petar im reče: »Izrailjci! Vi ste pribili na križ i ubili Isusa koji je među vama činio mnoga čudesa. Taj Isus je uskrsnuo i uzašao na nebo, a danas je poslao Duha Svetoga«. Kad su ovo ljudi čuli, vrlo su se ražalostili i upitali su Petra: »Što ćemo činiti?« A Petar im reče: »Pokoru činite i neka se krsti svaki od vas, pa ćete i vi primiti Duha Svetoga.« I pokrsti se taj dan oko tri tisuće ljudi.

*

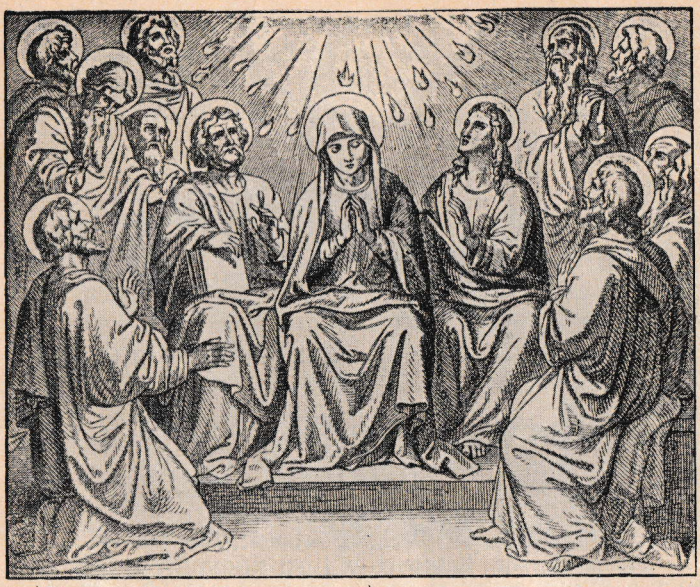

183. *Kada su apostoli primili Duha Svetoga?*

Apostoli su primili Duha Svetoga pedeseti dan poslije Isusova uskrsnuća.

Spomen na taj događaj slavimo na D u h o v e.

Apostoli su primili od Duha Svetoga osobitu milost da su mogli vjeru Isusovu stalno priznavati i po njoj živjeti. Usto su dobili i sedam darova Duha Svetoga.

184. *Ko je Duh Sveti?*

Duh Sveti je treća božanska osoba, s Ocem i Sinom pravi Bog.

Duh Sveti se slika kao golub, jer se tako pojavio kad se Isus krstio. A slika se i kao vatreni jezici, jer je na Duhove u slici vatrenih jezika sašao na apostole.

Duh Sveti je kao Bog svagdje, a osobito je u katoličkoj Crkvi i duši pravednika.

185. *Kako dugo ostaje Duh Sveti u duši pravednika?*

Duh Sveti ostaje u duši pravednika dotle dok čovjek ne sagriješi smrtnim grijehom.

*

PAMTI! U osmom članku »Vjerovanja« kažemo: »Vjerujem u Duha Svetoga«. Čuvaj se grijeha da ti bude duša dostojan stan Duha Svetoga. Rado moli Boga Duha Svetoga da te prosvijetli i pomogne te da budeš dobar(ra). Osobito ga moli pobožno da udijeli tvojoj duši sedam svojih darova: dar mudrosti, razuma, savjeta, jakosti, znanja, pobožnosti i straha Božjega.

1.
Dođi, Duše presveti,
Pamet našu prosvijetli
Zrakom višnje svjetlosti!

2.
Dođi, Oče ubogih,
Djelitelju milosti,
Dođi, srca svjetlosti!

3.
Tješitelju predobri,
Goste duše premili,
Slatka naša rashlado.

4.
Pokoju utrudenih,
Rashlado upaljenih,
Tješitelju žalosnih.

5.
Svjetlosti preblažena,
Ti u srcu vjernika
Skromne misli ispuni,

6.
Jer bez tvoje milosti
Nema u nas svjetlosti,
Ništa nije nevino.

7.
Kaljavo sve odnosi,
Što je suho narosi,
Liječi što je ranjeno.

8.
Prigni sve ukočeno,
Ogrij što je studeno,
Sve što manjka naknadi.

9.
Sedam dara milosti
Vjernim svojim dopusti
Koji se u te ufaju.

10.
Nama daj po kreposti
Postići u vječnosti
Vjekovite radosti.

50. ĐAKON FILIP KRSTI KRALJEVSKOGA DVORANINA

O sakramentu krsta

Poslije dolaska Duha Svetoga na apostole bilo je sve više ljudi koji su vjerovali u Isusa. Tako se jednom vraćao iz Jerusalima dvoranin neke kraljice. On je sjedio u kolima i čitao Sveto Pismo. K njemu pristupi đakon Filip, jedan od onih koji su pomagali apostole. Ovaj zapita dvoranina da li razumije što čita. Dvoranin mu odgovori: »Kako bih mogao ra-

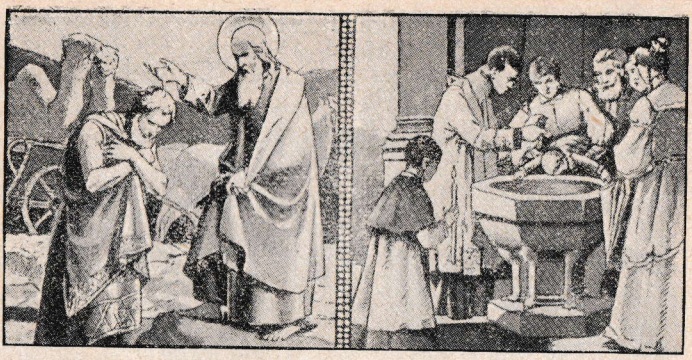

zumjeti, ako mi ko ne objasni?« I zamoli Filipa neka sjedne k njemu na kola. Filip učini tako, pa mu objasni Sveto Pismo i pouči ga u Isusovoj vjeri.

Putem su došli do neke vode i dvoranin je zaželio da ga Filip krsti. Filip mu reče: »Ako vjeruješ od svega srca, možeš se krstiti.« Dvoranin odgovori: »Vjerujem da je Isus Sin Božji.« I zapovjedi da kola stanu. Njih dvojica siđu s kola i Filip pokrsti dvoranina. Potom je dvoranin otišao kući i radovao se, što je primio sakramenat krsta.

*

186. *Koji je sakramenat najpotrebniji za spasenje?*

Za spasenje je najpotrebniji sakramenat krsta. Isus je rekao: »Ko vjeruje i pokrsti se, spasiće se.«

187. *Koje grijehe oprašta sakramenat krsta?*

Sakramenat krsta oprašta istočni grijeh i sve druge grijehe koje je čovjek možda učinio prije krštenja.

188. *Koju još milost dobivamo u sakramentu krsta?*

U sakramentu krsta dobivamo još posvećujuću milost i postajemo djeca Božja.

189. *Kako se podjeljuje sakramenat krsta?*

Sakramenat krsta podjeljuje se ovako: Kršteniku se polijeva glava vodom i ujedno se izgovaraju Kristove riječi: »Ja te krstim u ime Oca i Sina i Duha Svetoga.«

Krsti obično svećenik, i to župnik ili njegov zamjenik. U nuždi smije krstiti svaki čovjek bez razlike, ako ima nakanu krstiti i ako upotrebi vodu i riječi krštenja onako kako to određuje Crkva. Ako je moguće, neka budu kod takva krsta prisutna dva svjedoka ili bar jedan.

Bez krsta ne može nitko doći u vječno blaženstvo. Zato Crkva želi da se krštenje djeteta iza rođenja ne odgađa nadugo. Krst bilježi dušu neizbrišljivim biljegom. Zato se krst smije primiti samo jedanput u životu. Ko bi se drugi puta krstio, učinio bi teški grijeh, i taj krst ne bi bio valjan.

Kad dijete odraste, obnavlja krsno obećanje ili krsni zavjet. To biva obično kod prve svečane svete pričesti. Također se običaje obnavljati krsni zavjet na Bijelu nedjelju ili na blagdan presvetoga Trojstva.

Ko bez svoje krivnje ne primi sakramenat krsta, može se spasiti krstom želje ili pak krstom krvi. Krst želje je čin savršene ljubavi ili pokajanja s ozbiljnom nakanom i željom u svemu ispuniti volju Božju. Krst krvi je mučenička smrt koju je nekrštena osoba pretrpjela za vjeru ili za krepost kršćansku. Prije krsta ne može se valjano primiti nijedan sakramenat.

PAMTI! Svećenik koji nas je krstio zapisao nam je ime u knjigu krštenih. Tako smo ubilježeni kao djeca katoličke Crkve i ujedno kao djeca Božja. To je naša najveća sreća. Budi Bogu zahvalan za tu veliku milost. Ali se sjećaj i milijuna pogana koji još nisu kršteni. Moli Boga da im pošalje misijonare, tj. svećenike i redovnike katoličke Crkve da ih pouče u kršćanskoj vjeri i da ih krste. Osim toga učinićeš djelo milosrđa, ako što pridoneseš bilo u novcu bilo u drugim stvarima za katoličke misije.

Pazi da se nikad ne iznevjeriš svojoj majci Crkvi katoličkoj koja te je po krstu primila za svojega člana. Čuvaj se osobito teškoga grijeha da tako ostaneš uvijek dijete Božje. Zazivaj u pomoć i slavi onoga sveca čije si ime primio(la) na svetom krstu, i nastoj da živiš po njegovu svetom primjeru.

Pjesma:

Stoj čvrst mi, krsni zavjete,
Ja Crkvu slušat hoću
I majčine joj savjete,
A vijek ću bježat zloću.
Sved hvaljen Bog na daru tom
Što žiće moje sveza s njom,
Njoj vjeran biću vazda.

Oj divna svezo ljubavi,
Bog otac moj, ja dijete.
Ti, Bože, me ne ostavi
Kad napasti mi prijete!
A ljubit Boga cilj je moj,
Jer nauk, Majko, svet je tvoj
Teb' vjeran biću vazda!

51. SAVAO SE OBRATI I POKRSTI

O milosti djelujućoj i posvećujućoj

Neki židovski odličnik imenom S a v a o silno je mrzio Isusovu vjeru i progonio kršćane. Od velikoga svećenika u Jerusalimu je dobio dopuštenje da ide u grad Damasak i da kršćane svezane dovede u Jerusalim. Kad je bio blizu Damaska, obasjala ga je svjetlost s neba i on je pao na zemlju. Uto začuje glas: »Savle, Savle! Zašto me progoniš?« A Savao zapita: »Ko si ti, Gospodine?« I čuje glas: »Ja sam Krist koga ti progoniš.« Savao pak reče drhćući: »Gospodine, što hoćeš da činim?« Isus mu reče: »Ustani, idi u grad; tamo će ti se kazati što treba da činiš.« Savao ustane i otvorenim očima ništa ne vidi. A ljudi koji su bili s njim uzmu ga za ruke i odvedu u Damasak. I bio je ondje tri dana, ništa nije jeo ni pio, nego je neprestano molio.

U Damasku je živio Isusov učenik imenom Ananija. Njemu reče Gospodin: »Idi i potraži Savla, jer sam ga izabrao da propovijeda moje ime neznabošcima.« Ananija dođe u kuću gdje je bio Savao, metnu ruke na njega i reče: »Savle brate! Gospodin Isus koji ti se javio na putu poslao me da progledaš i primiš Duha Svetoga.« I odmah progleda Savao i dade se krstiti.

Savao je ostao nekoliko dana s Isusovim učenicima u Damasku i po židovskim je zbornicama počeo propovijedati da je Isus Sin Božji.

*

Bog je pomogao Savla da je od grešnika postao pravednik. Pomoć koju Bog daje svakomu čovjeku da se može spasiti, zove se milost Božja.

190. *Kolikovrsna je milost Božja?*

Milost Božja je dvovrsna: djelujuća i posvećujuća.

191. *Što djeluje u nama milost djelujuća?*

Milost djelujuća prosvjetljuje nam razum i potiče volju na dobro.

Milost Božja tako nam je potrebna da bez nje ne možemo Boga služiti niti doći u nebo.

Da nam bude milost na spasenje, ne smijemo je odbijati, nego treba da s njom zajedno radimo.

192. *Što je milost posvećujuća?*

Milost posvećujuća je vrhunaravski nezasluženi dar kojim Duh Sveti posvećuje našu dušu.

193. *Što postajemo po milosti posvećujućoj?*

Po milosti posvećujućoj postajemo pravednici, djeca Božja i baštinici kraljevstva nebeskoga.

194. *Gdje dobiva grešnik milost posvećujuću?*
Milost posvećujuću dobiva grešnik u sakramentu krsta, a ako je kršten, u sakramentu pokore.
195. *Kako dugo ostaje milost posvećujuća u duši pravednika?*
Milost posvećujuća ostaje u duši pravednika tako dugo dok ne sagriješi smrtnim grijehom.

*

PAMTI! Kao što je tijelo mrtvo bez duše, tako je duša mrtva za nebo bez milosti posvećujuće. Ona daje duši svrhunaravski život. Milost posvećujuća je najdragocjeniji dar, vredniji od zdravlja i života, od ikakva blaga i bogatstva zemaljskoga.

Čuvaj se dakle grijeha, a osobito smrtnoga koji otima duši milost posvećujuću. Ako po nesreći teško sagriješiš, znaj da više nisi dijete Božje niti možeš doći u nebo dok se ne pokaješ i valjano ne ispovjediš.

Moli Boga da sačuvaš milost posvećujuću do smrti.

52. APOSTOLI PODJELJUJU SAKRAMENAT POTVRDE

Što treba činiti da dostojno primimo sakramenat Potvrde

Mnogi Židovi su primili vjeru Isusovu i pokrstili se. Njihovim poglavarima to nije bilo pravo i počeli su jako progoniti kršćane u Jerusalimu. Tada su mnogi njih ostavili grad i razišli se po cijeloj židovskoj zemlji.

Đakon Filip otišao je u grad Samariju. Tamo je naučavao ljude i ozdravljivao bolesnike. Zato su mnogi vjerovali u Isusa i pokrstili se. To su čuli apostoli u Jerusalimu, pa su poslali onamo Petra i Ivana da pokrštenima dijele Duha Svetoga. I oni podu, pa se pomole za njih. A kad su na krštene položili ruke, primili su i oni Duha Svetoga.

Tako su apostoli podjeljivali sakramenat p o t v r d e.

*

Vlast podjeljivati svetu potvrdu prešla je od apostola na biskupe.

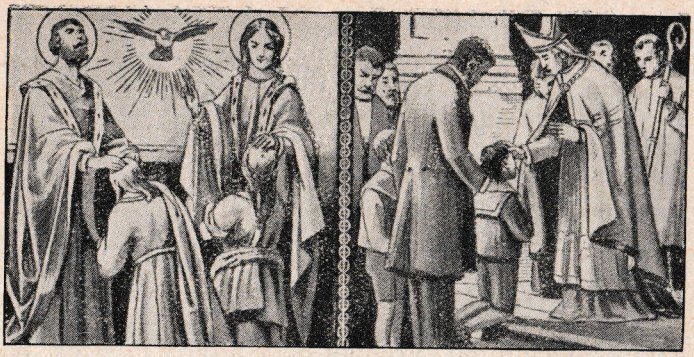

196. *Što je potvrda?*

Potvrda je sakramenat u kojem se potvrđeniku polaganjem biskupovih ruku, mazanjem svetom krizmom i molitvom daje Duh Sveti.

Kod rimokatolika podjeluje sakramenat potvrde redovno samo biskup, a kod grkokatolika biskup ili svećenik.

Sveto ulje kojim biskup maže čelo potvrđenika, zove se k r i z m a, a blagosilja ga biskup na Veliki četvrtak.

197. *Koju osobitu milost daje nam Duh Sveti u sakramentu potvrde?*

U sakramentu potvrde daje nam Duh Sveti osobitu milost, da možemo svoju vjeru stalno priznavati i po njoj živjeti.

198. *Kako se podjeljuje potvrda?*

Potvrda se podjeljuje ovako: Biskup polaže ruke na onoga koji se potvrđuje, moli nad njim i čini mu na čelu svetom krizmom znak križa.

Kod toga čina govori biskup ove riječi: »Znamenujem te znakom križa i potvrđujem te krizmom spasenja. U ime Oca i Sina i Duha Svetoga. Amen.«

Ko ide na svetu potvrdu, treba da osobito prizivlje Duha Svetoga i da pobožno moli za sedam darova njegovih. Zatim neka obeća Bogu da će živjeti i umrijeti kao dobar(ra) katolik(inja).

199. *S kakvom dušom treba primiti svetu potvrdu?*

Svetu potvrdu treba primiti s čistom dušom, zato se moramo prije dostojno ispovjediti i pričestiti.

Potvrda bilježi dušu neizbrišljivim biljegom. Zato se smije primiti samo jedanput u životu. Ko bi se usudio drugi put primiti svetu potvrdu, taj bi teško i svetogrdno sagriješio.

Svaki potvrđenik treba da dobije od svoga dušobrižnika potvrdnu cedulju. Tu cedulju neka donese sa sobom u crkvu na dan potvrde.

Svaki potvrđenik ima svoga kuma. Kum treba da je katoličke vjere i da je već sam potvrđen. U nekim biskupijama je propisano da potvrđenik ponese sa sobom bijelu platnenu vrpcu (oko 80 cm dugačku). Kod potvrđivanja drži kum (kuma) desnu ruku na desnome ramenu potvrđenika(ce).

Kad primiš sakramenat potvrde, ne idi odmah kući, nego čekaj dok biskup podijeli blagoslov svima zajedno.

*

PAMTI! Biskup je vrhovni duhovni poglavar u svojoj biskupiji. Na dan svete potvrde dolazi on svečano u crkvu uz glas zvona i zvuk orgulja. Tamo stoji pred potvrđenicima u biskupskom odijelu s biskupskim štapom u ruci; raširuje ruke i priziva Duha Svetoga na potvrđenike. To je najsvečaniji čas! Tad zazivaj i ti Duha Svetoga, moli pobožno za sedam darova njegovih i obećaj da ćeš uvijek biti vjerno dijete svete majke Crkve katoličke.

Potraži u molitveniku molitve Bogu Duhu Svetomu, moli ih često, a osobito moli za sedam darova Duha Svetoga.

53. ŽIVOT PRVIH KRŠĆANA

Deveti članak vjere — Općinstvo svetih

Prvi kršćani su rado slušali nauk apostolski; polazili su svaki dan k svetoj misi, primali svetu pričest i molili Boga jedan za drugoga. Imućniji su obilno dijelili milostinju siromašnima. Svi su bili kao jedna dobra obitelj. S njima je bila i blažena Djevica Ma-

rija, Majka Isusova koju su kršćani osobito ljubili i štovali.

Za vjeru Isusovu su mnogi kršćani bili mučeni i ubijani. Prvi je od njih bio sveti Stjepan koga su židovski narodni poglavari kamenovali. Potom su i svetoga Petra bacili u tamnicu. Dok je Petar bio u tamnici, svi su kršćani Boga molili za njega bez prestanka. I Bog ga je oslobodio iz tamnice. Poslije toga je sveti Petar propovijedao nauku Isusovu u mnogim krajevima svijeta. Svuda su ga radosno primali i vrlo poštovali kao poglavara Crkve. U Rimu su ga neznabošci raspeli na križ.

Sveti Stjepan, sveti Petar i premnogi drugi kršćani umirali su kao mučenici za vjeru Isusovu. Poslije njihove smrti su ih kršćani još više poštovali i zazivali u pomoć. Njihova su tjelesa sahranjivali s velikim poštovanjem i dolazili su na njihove grobove. Tamo su biskupi i svećenici služili svetu misu i molili svete mučenike da ih pomažu kod Boga.

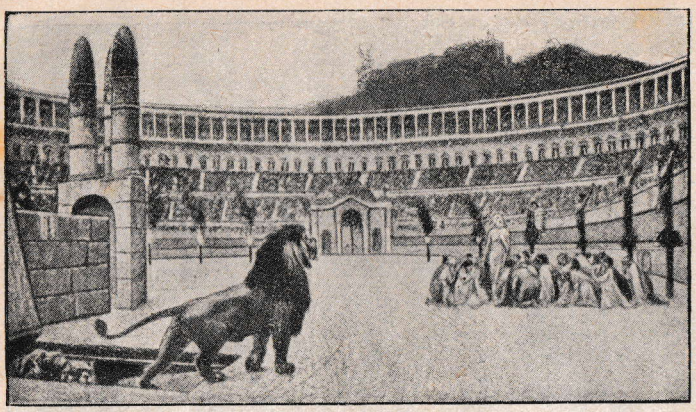

U svojim molitvama su se sjećali kršćani i onih pokojnika koji su u čistilištu, gdje moraju trpjeti kaznu za svoje grijehe. Ove su pomagali molitvom, milostinjom i drugim dobrim djelima, osobito svetom misom, da ih Bog što prije izbavi iz čistilišta i uzme k sebi u nebo.

Tako su kršćani na zemlji duhovno združeni s blaženima na nebu i s dušama u čistilištu u jednu veliku duhovnu zadrugu koju zovemo Općinstvo svetih.

*

200. *S kim su duhovno združeni kršćani na zemlji?*

Kršćani na zemlji su duhovno združeni s blaženima na nebu i s dušama u čistilištu.

201. *Kako se zove ta duhovna zadruga?*

Ta duhovna zadruga se zove Općinstvo svetih.

202. *Kako smo združeni s blaženima na nebu?*

S blaženima na nebu združeni smo tako da ih štujemo kao prijatelje Božje, a oni nas svojim zagovorom pomažu kod Boga.

U počast svima anđelima i svetima na nebu naredila je Crkva blagdan Svih svetih (1 studenoga).

203. *Koga treba da najviše štujemo i prizivamo među anđelima i svetima?*

Među anđelima i svetima treba da najviše štujemo i prizivamo blaženu Djevicu Mariju, Majku Božju.

Katakombe u Rimu, tj. podzemne prostorije u kojima su kršćani za vrijeme progona sahranjivali svoje pokojnike i sakupljali se na molitvu i na svetu misu.

204. *Kako smo združeni s dušama u čistilištu?*
S dušama u čistilištu združeni smo tako da ih pomažemo molitvom i dobrim djelima, a osobito svetom misom.

Svih duša u čistilištu spominjemo se na D u š n i d a n (2 studenoga).

Pomoli se svaku večer za pokojnike ovako: »Pokoj vječni daruj im, Gospodine, i svjetlost vječna svijetlila njima.«

I mi smo kršćani na zemlji duhovno združeni među sobom. Tako smo dionici svih molitava, svetih misa i ostalih duhovnih dobara katoličke Crkve, osobito, ako smo u milosti posvećujućoj.

Od ovih duhovnih dobara uzima Crkva katolička kad nam daje oproštenje vremenitih kazna izvan sakramenta pokore. To se ukratko zove o p r o s t. Da to lakše razumijemo, valja imati na pameti da svakim grijehom zaslužujemo vremenite kazne koje nam Bog ne oprašta uvijek zajedno s grijesima. Preostale kazne morali bismo pretrpjeti ili ovdje na zemlji ili na drugom svijetu u čistilištu. Kad nam sveta Crkva daje oproste, oprašta nam te

preostale kazne, a oprašta ih i Gospodin Bog, ako izvršimo dobro djelo tačno onako kako je to odredila Crkva da se dobije oprost. — Kad nam Crkva oprašta sve vremenite kazne, daje nam potpun oprost; a kad nam oprašta samo jedan dio tih kazna, daje nam nepotpun oprost.

*

PAMTI! U devetom članku »Vjerovanja« velimo: (Vjerujem)... »Svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih.« I mi smo u općinstvu svetih i pozvani smo da dođemo u nebo. Zato molimo jedan za drugoga! Pomognimo i duše u čistilištu! Prikazujmo za njih svetu misu i svete pričesti! Zazivajmo svete mučenike i ostale ugodnike Božje, a osobito one kojih se svete moći nalaze na našim oltarima. Najviše pak molimo i prizivajmo blaženu Djevicu Mariju, kraljicu svih svetih. Marija je Majka Sina Božjega, pa nam zato najviše može pomoći kod Boga. U slavnoj krunici molimo: »...Koji je tebe, Djevice, na nebo uzeo.« i »Koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.«

Slavnih događaja iz života Isusova i bl. Djevice Marije sjećamo se u slavnoj krunici:

1. **Koji je od mrtvih uskrsnuo.**
2. **Koji je na nebo uzašao.**
3. **Koji je Duha Svetoga poslao.**
4. **Koji je tebe, Djevice, na nebo uzeo.**
5. **Koji je tebe, Djevice, na nebu okrunio.**

* 54. PRIČA O BOGATAŠU I PROSJAKU LAZARU

Posebni sud

Isus je pripovijedao ovu priču:

Bio je neki bogat čovjek koji se oblačio u skupo odijelo i gostio se svaki dan gospodski. A bio je jedan prosjak po imenu Lazar koji je ležao pred njegovim vratima. On je želio da se nasiti mrvicama s bogataševa stola, ali mu ih nitko nije dao.

Dogodilo se da je umro prosjak, i odnijeli ga anđeli u naručje Abrahamovo, u raj. A umro je i bogati čovjek i došao u pakao. Kad je bio u paklu u

mukama i podigao svoje oči, ugledao je izdaleka Abrahama i Lazara u raju i povikao: »Oče Abrahame! Smiluj se meni i pošalji Lazara, neka umoči u vodu vrh od svojega prsta da mi rashladi jezik, jer se mučim u ovom ognju.« Abraham mu reče: »Sine! Opomeni se, da si primio dobra u svome životu, a Lazar opet zla; sad se pak on tješi, a ti se mučiš.« Tada reče bogataš: »Molim te, oče, da pošalješ Lazara u kuću mojega oca neka kaže mojoj braći da ne bi i oni došli u ovo mjesto muka.« I reče mu Abraham: »Imaju Mojsija i proroke (tj. svećenike), neka njih slušaju.« A on reče: »Ne, oče Abrahame, nego ako im dođe ko iz mrtvih, činiće pokoru.« Ali mu reče Abraham: »Ako njih ne slušaju, ne bi vjerovali ni onda, kad bi ko ustao od mrtvih.«

205. *Što biva s dušom kad čovjek umire?*
Kad čovjek umire, duša se rastaje s tijelom.
Rastanak duše s tijelom zovemo smrt.
206. *Kamo se vraća tijelo kad čovjek umre?*
Kad čovjek umre, tijelo se vraća u zemlju.

207. *Kamo ide duša kad čovjek umre?*

Kad čovjek umre, duša ide k Bogu na sud.

208. *Kako se zove sud koji će biti odmah poslije smrti?*

Sud koji će biti odmah poslije smrti, zove se posebni sud.

Na posebnom sudu se sudi svakomu čovjeku posebice.

209. *Kamo ide duša poslije posebnoga suda?*

Poslije posebnoga suda ide duša ili u nebo ili u pakao ili u čistilište.

PAMTI! Bogati čovjek došao je u pakao; ali ne zato, jer je bio bogat nego zato, jer se brinuo samo za svoje tijelo. Ništa nije mislio kako će spasiti dušu. Usto je bio i tvrda srca prema siromasima i umro je u grijesima.

Lazar se uzdao u Boga i nije mrmljao, već je strpljivo podnosio svoju nevolju. Umro je u posvećujućoj milosti i zato je došao u nebo.

Čini dobra djela gdje god možeš! Budi strpljiv u nevolji! Brini se ne samo za tijelo nego i za dušu. Slušaj rado kršćanski nauk i živi po njemu, pa će ti Isus blago suditi na posebnom sudu.

* 55. SVRŠETAK SVIJETA

Jedanaesti članak vjere — Uskrsnuće tijela

Jednom su apostoli upitali Isusa, po čemu će ljudi poznati da je došao svršetak svijeta. Isus im odgovori: »Čuvajte se da vas ne zavedu, jer će mnogi doći koji će govoriti u moje ime, i mnoge će zavesti. A kad čujete da se ljudi bune i ratuju, ne plašite se, jer treba da to bude. Ali još nije svršetak. Ustaće narod protiv naroda. Biće veliki potresi i po različitim mjestima biće glada i kuge. Ali prije svega toga progoniće vas i bacati u tamnicu radi mojega imena. A ljudi će umirati od straha pred onim što će doći na ovu zemlju... Poslije te nevolje sunce će pomrčati, i mjesec neće dati svoje svjetlosti, i zvijezde će pasti s neba. I tada će ljudi ugledati Isusa gdje ide na nebeskim oblacima s velikom silom i slavom. A za onaj

dan i uru onu niko ne zna ni anđeli na nebu, nego samo Otac moj.«

Kad dođe taj strašni dan, tada će svi koji su u grobovima čuti glas Sina Božjega. I množina onih koji spavaju u prahu zemlje probudiće se. To će biti ujedanput, na glas posljednje trublje; jer će zatrubiti trublja, i mrtvi će uskrsnuti. I ustaće jedni za život vječni, a drugi za sramotu da je uvijek gledaju. A koji su bili dobri, svijetliće kao sjaj nebeskoga svoda.

*

210. *Dokle ostaje čovječje tijelo u zemlji?*

Čovječje tijelo ostaje u zemlji do sudnjega dana. Onda će Bog probuditi tijelo i zauvijek ga sjediniti s dušom.

211. *Kako zovemo to što će Bog tjelesa mrtvih opet oživiti?*

To što će Bog tjelesa mrtvih opet oživiti, zovemo uskrsnuće tijela.

212. *S kakvim će tijelom ljudi uskrsnuti?*

Dobri će ljudi uskrsnuti s preobraženim tijelom, a zli s ružnim tijelom prokletnika u paklu.

*

PAMTI! U jedanaestom članku »Vjerovanja« kažemo: (Vjerujem)... »Uskrsnuće tijela.«

Isus je uskrsnuo od mrtvih. To nam jamči da ćemo i mi svi uskrsnuti. Na dan uskrsnuća svi će se opet sastati. Zato ne smijemo očajavati kad nam ko umre, pa makar to bila i najmilija osoba. Roditelji će tada opet vidjeti svoju djecu, a djeca roditelje i braću.

Živi tako da ti taj dan uskrsnuća bude početak vječne radosti.

* 56. SUDNJI DAN

Sedmi članak vjere — Općeniti sud

Poslije uskrsnuća tijela sabraće se svi narodi pred Isusovim prijestoljem. Zemlja će se tresti pred njegovim licem. Strijele će rasvijetliti zemaljski krug, i svi će narodi vidjeti Isusovu slavu.

Kad Isus sjedne na svoje prijestolje, otvoriće se knjiga života i sve će se saznati što je bilo tajno i sakriveno. Tada će se ispitivati što su ljudi mislili,

govorili i činili. Potom će Isus razlučiti dobre od zlih kao što pastir razlučuje ovce od jaraca. Dobre će staviti sebi na desnu stranu, a zle na lijevu. Onima s desne strane reći će Isus: »Dođite blagosloveni Oca mojega i primite kraljevstvo nebesko!« A onima s lijeve strane reći će: »Idite od mene prokleti u oganj vječni!« I zli će otići u pakao, a pravedni u nebo.

*

213. *Kad će Isus opet vidljivo doći na zemlju?*

Isus će opet vidljivo doći na zemlju na svršetku svijeta.

214. *Zašto će Isus doći na svršetku svijeta?*

Na svršetku svijeta doći će Isus zato da sudi sve ljude, dobre i zle.

Tada će se suditi o svakoj misli, riječi i činu, pa i o tom jesmo li zanemarili dobra učiniti.

215. *Kako se zove sud na svršetku svijeta?*

Sud na svršetku svijeta zove se sudnji dan ili općeniti sud, jer će se suditi svima ljudima zajedno.

216. *Što će Bog učiniti poslije općenitoga suda?*

Poslije općenitoga suda Bog će dobre uzeti na nebo, a zle baciti u pakao.

217. *Što je nebo?*

Nebo je mjesto gdje pravednici uživaju vječno blaženstvo.

218. *Što je pakao?*

Pakao je vječni oganj gdje će biti uvijek plač i škripanje zuba.

PAMTI! U sedmom članku »Vjerovanja« kažemo: »Odonud će doći suditi žive i mrtve.« Na sudnji dan doći će Isus Krist kao Kralj.

Svetkovinu Isusa Krista Kralja slavimo na posljednju nedjelju mjeseca listopada.

Na sudnji dan radovaće se pravednici, što su za života na zemlji pobožno molili, što su rado dolazili u crkvu, skrušeno ispovijedali svoje grijehe u ispovijedi i pobožno primali svetu pričest. Tada će se oni veseliti, što su svladavali napasti na grijeh i ostali Bogu vjerni.

A osuđenici će se sramiti, jer će svi ljudi saznati za njihova zla djela. Oni su mislili da ih niko nije vidio što su potajno činili. Ali je sve to vidio Bog i zapisao u knjigu života da se otkrije na sudnji dan.

Misli na taj strašni dan, pa se čuvaj i potajnih grijeha.

Ko je teško sagriješio, neka se ispovjedi iskreno i skrušeno i neka čini pokoru; neka se popravi i u dobru ustraje do smrti, pa se neće sramiti na sudnji dan.

* 57. ŽIVOT BLAŽENIH NA NEBU

Dvanaesti članak vjere — Život vječni

Bog je objavio apostolu Ivanu kako će blaženi biti nagrađeni na nebu. Sveti Ivan piše:

Vidio sam veliko mnoštvo kojega nije mogao niko izbrojiti. Od svakoga naroda i plemena i puka i jezika stoje pred prijestoljem i pred Janjetom (Isusom), obučeni u bijele haljine i palme su u njihovim rukama. A pjevali su velikim glasom i zahvaljivali Bogu i Stvoritelju. I svi anđeli su stajali oko prijestolja i poklonili se Bogu govoreći: »Slava i čast

Bogu našemu u vijeke vjekova. Amen.« I vidio sam novo nebo i novu zemlju, jer prvo nebo i prva zemlja prođoše.

Pravednici će u nebu primiti obilnu plaću za sva dobra djela što su ih učinili. Tamo neće više biti ni glada ni žeđe, ni tuge ni vike, ni bola ni smrti, jer je sve to prošlo. Blaženi će gledati Gospodina Boga: Oca i Sina i Duha Svetoga, i blaženstvo njihovo neće imati kraja. (To se zove ž i v o t v j e č n i).

A strašljivima (koji se stide priznati Isusovu vjeru) i nevjernima i nečistima i ubojicama i vračarima i svima lažama, njima je dio u jezeru što gori ognjem i sumporom. To je druga smrt (to jest pakao), gdje se neće nikad utrnuti vatra. Ondje će biti uvijek plač i škripanje zuba. *

219. *Što je život vječni?*

Život vječni je život blaženih na nebu kojemu nema kraja.

220. *Hoće li i osuđeni uvijek živjeti?*

I osuđeni će uvijek živjeti, ali u paklu gdje će se mučiti po sve vijeke.

Poslije općenitoga suda neće više biti čistilišta, nego samo nebo i pakao.

Smrt i sud čeka dobre i zle ljude. Iza toga ima za dobre samo nebo, a za zle samo pakao. Poslije smrti niko se više ne može popraviti, niti može nebo zaslužiti. Zato dok smo na svijetu, treba da živimo po kršćanskom nauku koji nas uči Boga spoznati, ljubiti i služiti. Jedino tako možemo doći u nebo.

221. *Zašto smo na svijetu?*

Na svijetu smo zato da Boga spoznamo, ljubimo, služimo i tako u nebo dođemo.

222. *Kaži Vjerovanje apostolsko.*

Vjerujem u Boga Oca svemogućega, Stvoritelja neba i zemlje. I u Isusa Krista, Sina njegova jedinoga, Gospodina našega; koji je začet po Duhu Svetom, rođen od Marije Djevice; mučen pod Poncijem Pilatom, raspet, umro i pokopan; sašao nad pakao, treći dan uskrsnuo od mrtvih; uzašao na nebesa, sjedi o desnu Boga Oca svemogućega; odonud će doći suditi žive i mrtve. Vjerujem u Duha Svetoga; svetu Crkvu katoličku, općinstvo svetih; oproštenje grijeha; uskrsnuće tijela; život vječni. Amen.

*

PAMTI! U dvanaestom članku »Vjerovanja apostolskoga« kažemo: (Vjerujem)... »Život vječni. Amen.«

»Amen« znači: »Tako jest!«

Četiri posljednje stvari čovjeka jesu: Smrt, sud, pakao i nebo. Sveto Pismo nas ovako uči: »U svim djelima svojim spomeni se posljednjih (stvari) svojih, pa nećeš nikada sagriješiti«. Pobožno molimo u očenašu: »Dođi kraljevstvo tvoje«, to jest da dođe

kraljevstvo milosti i ljubavi u naše srce, i da svi ljudi dođu u kraljevstvo nebesko.

Pjesma:

Alojzije, daj da te slavim,
Nebeski mlače, dušom svom,
Jer ti si sretnim žićem pravim
Vijek bio sličan andelom.

Pripjev:
Oj molimo te, Alojzije,
Ne odbij našeg srca dar!
Alojzije, Alojzije,
O daj nam svoga srca žar.

Ta sam je Bog te odabrao
Da kao sin mu budeš drag.
Za grijehe nisi nikad znao
Već uvijek bio čist i blag.
(Pripjev)

cijeli svijet si prezirao
I sav mu varav sjaj i hud,
Za rajem tek si uzdisao,
Jer rajska ti je bila grud.
(Pripjev.)

I skrušeno te molim stoga,
Zakrili me za žića mog,
I moli za me dobrog Boga,
I spasiće me dobri Bog. *(Pripjev.)*

58. NAŠA VJEČNA DOMOVINA.

Gledanje Boga

Jedan anđeo odvede apostola Ivana u duhu na visoku goru i pokaže mu nebeski Jerusalim. Sveti Ivan vidio je ovo:

»Svjetlost nebeskoga grada bila je kao predragi kamen. Grad je imao visoki zid i dvanaest vrata, i na vratima dvanaest anđela. Zid je imao dvanaest temelja i na njima dvanaest imena apostolâ. Taj je zid bio izgrađen od dragoga kamenja, a grad od čistoga zlata. Temelji zidova bili su ukrašeni svakovrsnim dragim kamenjem. I dvanaest vrata, dvanaest bisera. I ulica je bila od čistoga zlata.

Hrama nisam vidio u gradu, jer je u njemu hram svemogući Bog i Janje. I grad ne treba sunca ni mjeseca da svijetle u njemu, jer ga obasjava Božja slava.

A narodi će hodati u njegovu svijetlu i kraljevi zemlje donijeće svoju slavu u njega. A vrata od grada neće se zatvoriti, jer ondje neće biti noći.

U grad neće ući ništa nečisto i što je ružno i lažno, nego samo oni koji su napisani u životnoj knjizi Janjeta.

Blaženi će gledati Božje lice i njegovo ime biće na njihovim čelima. I bez prestanka pjevaće anđeli Kerubini: Svet, svet, svet je Gospodin Bog svemogući u vijeke! A neće trebati svijetla ni od svjetiljke ni od sunca, jer će ih obasjavati Gospodin Bog i kraljevaće u vijeke vjekova. Amen.«

Tebe Boga hvalimo.
Vjerno ispovijedamo,
Vječnog Oca slavimo,
Složnim glasom pjevamo:
Na nebesih anđeli
Štuju Te s arkanđeli.
Kerubini složno svi,
Duboko se klanjaju,
Serafini smjerno Ti
Jednoglasno pjevaju:
Svet, svet, svet je Gospod Bog,
Kralj preslavni puka svog!

*

Sve na veću slavu Božju!

SADRŽAJ

BIBLIJA:	KATEKIZAM	Strana
1. **Bog je stvorio nebo i zemlju**	**Prvi članak vjere**	6
2. **Bog je stvorio anđele**	**O anđelima**	9
3. **Bog je stvorio prve ljude**	**Stvorenje čovjeka**	11
4. **Grijeh prvih ljudi**	**O prvim ljudima**	13
5. **Bog kazni grijeh i obećava Spasitelja**	**O istočnomu grijehu**	14
6. Kain u srditosti ubija Abela	Glavni grijesi	17
7. Bog kažnjava ljude potopom	Božja svojstva	19
8. Abrahamova žrtva	Svojstva vjere	22
9. Strpljivi Job	Kako nam se vladati u nevolji	24
10. **Bog daje deset zapovijedi**	**Deset zapovijedi Božjih**	27
11. **Izrailjci u sužanjstvu**	**Prestupak zapovijedi**	29
12. Braća Makabejska	Svojstva vjere	33
13. Ljudi su čekali Spasitelja	Advent	35
14. **Anđeo navješta Isusovo rod.**	**Drugii članak vjere**	36
15. **Isus Krist se rodio**	**Treći članak vjere. Božić**	39
16. **Pastiri se klanjaju Bož. djetetu**	„ Božić	42
17. **Mudraci se klanjaju Bož. dj tetu**	„ Bogojavljenje	44
18. **Isusa prikazuju u hramu**	„ Svijećnica	46
19. **Bog izbavlja Isusa od pokolja**	„ Skrov. življenje Isusovo	47
20. **Dječak Isus ide u hram**	„ Skrov. življenje Isusovo	49
21. **Krštenje Isusovo**	**O presvetom Trojstvu**	51
22. **Isus čini prvo čudo na svadbi**	O sakramentu ženidbe	53
23. **Isus utiša oluju na moru**	**Isusova čudesa**	56
24. Kako se Isus pobrinuo za bolesne	O sakramentu posljednjeg pomazanja	58
25. **Stotnik vjeruje i ponizuje se**	**Ponizi se prije sv. pričesti**	62
26. Isus oživi Lazara	Tjelesna i duhov. djela milosr.	63
27. **Isus je čudom nahr. 5000 ljudi**	**Bog je naš predobri otac**	67
28. **Isus blagosilja djecu**	**O blagoslovu**	70
29. Prva najveća zapovijed	O ljubavi prema Bogu	71
30. Druga najveća zapovijed	O ljubavi prema bližnjemu	74
31. **Otac oprašta izgubljen. sinu**	**Sveta ispovijed**	76
32. **Isus naređuje oltarski sakramenat**	**O presv. oltarskom sakramentu**	81
33. **Apostoli primaju sv. pričest**	**O svetoj pričesti**	85
34. Isus moli u smrtnoj muci	O molitvi	88
35. Isus se predaje neprijateljima	Opraštajmo uvrediteljima	90
36. Isusa lažno optužuju	O laži i kleveti	92
37. Petar se kajao, a Juda je očajao	Ufaj se u milosrđe Božje	93
38. **Pilat predaje Isusa na smrt**	**Četvrti članak vjere**	95
39. Isusov križni put	Pobožnost križnog puta	97
40. **Isus umire na križu**	Sveta misa	99
41. **Isusa snimaju s križa**	**Zašto je Isus za nas trpio**	101
42. **Isus uskrsnuo od mrtvih**	**Peti članak vjere. Uskrs**	103
43. **Isus naređuje sakr. pokore**	**Deseti članak vjere.** Oprošt. gr.	106
44. **Isus osniva svoju Crkvu**	**Deveti član. vjere.** O Crkvi kat.	108

BIBLIJA:	KATEKIZAM:	Strana
45. Isus šalje apostole narodima	Određenje Crkve	110
46. Isus daje Crkvi svećenike	O sakramentu sv. reda	112
47. Isus traži da vjerujemo i činimo što nas uči Crkva	Vjeruj, drži zapovijedi i primaj svete sakramente	114
48. **Isus uzašao na nebo**	**Šesti članak vjere.** Spasovo	117
49. **Isus šalje svojoj Crkvi Duha Svetoga**	**Osmi članak vjere. Duhovi**	119
50. Đakon Filip krsti dvoranina	O sakramentu krsta	121
51. Savao se obrati	O milosti djel. i posvećuj.	124
52. Apostoli podjeljuju sakramenat potvrde	O sakramentu potvrde	126
53. Život prvih kršćana	Deveti čl. vj. **Općin. svetih**	128
54. **Priča o bogatašu i Lazaru**	**Posebni sud**	132
55. **Svršetak svijeta**	**Jedanaesti čl. vj.** Uskrsnuće tijela	134
56. **Sudnji dan**	**Sedmi čl. vj.** Općeniti sud	135
57. **Život blaženih na nebu**	**Dvanaesti čl. vj.** Život vječni	137
58. Završetak. Vječna domovina	Gledanje Boga	140

POPIS SLIKA

	Strana
1. Presveto Trojstvo i bl. Djev. Marija u nebu	3
2. Bog stvara nebo i zemlju	6
3. Anđeo čuvar	9
4. Prvi ljudi u raju zemaljskom	11
5. Grijeh prvih ljudi	13
6. Bog kazni grijeh i obećava Spasitelja	15
7. Zdravo budi, Marijo	16
8. Kain u srditosti ubija brata Abela	17
9. Bog kažnjava ljude potopom	20
10. Abrahamova žrtva	22
11. Strpljivi Job	26
12. Bog daje deset zapovijedi	28
13. Izrailjci u sužanjstvu	30
14. Braća Makabejska	33
15. O Marijo, ti sjajna zornice. (Iz kapele b. Strossmayera u Loretu)	36
16. Anđeo naviješta Isusovo rođenje	37
17. Isus Krist se rodio	40
18. **Pastiri se klanjaju božanskom djetetu.** (Iz đakovačke katedrale)	42
19. **Mudraci se klanjaju božanskom djetetu.** (Iz đakovačke katedrale)	44
20. Isusa prikazuju u hramu	46
21. Bog izbavlja Isusa od pokolja	48
22. **Dječak Isus u hramu.** (Iz đakovačke katedrale)	50
23. Isusovo krštenje	51
24. Isus čini prvo čudo na svadbi. Sakramenat ženidbe	53
25. Isus utiša oluju na moru	56
26. **Kako se Isus brine za bolesnike.** (Iz đakovačke katedrale)	58
27. Što treba pripraviti za posljednje pomazanje	60

Strana.
28. Svećenik dijeli sakramenat posljednjeg pomazanja . 61
29. Stotnik vjeruje i ponizuje se 62
30. Isus oživi Lazara 64
31. Isus je čudom nahranio pet tisuća ljudi 68
32. Isus u svetohraništu 69
33. Isus blagosilja djecu 70
34. Zajednička molitva u obitelji 72
35. Milosrdni Samarijac 74
36. Otac oprašta izgubljenom sinu 77
37. **Isus naređuje presv. oltarski sakramenat.** (Iz đakovačke katedrale) 82
38. Ophod s presv. oltarskim sakramentom 83
39. Prva sveta pričest 86
40. Isus moli u smrtnoj muci 89
41. **Isus se predaje u ruke neprijatelja.** (Iz đakovačke katedrale 91
42. Isusa lažno optužuju 92
43. **Petar se kaje.** (Iz đakovačke katedrale) 94
44. Pilat predaje Isusa na muku i smrt 96
45. Isusov križni put 97
46. Isus umire na križu 99
47. Žrtva Isusova na križu. Sveta misa (Podizanje) . . 101
48. Isusa polažu u grob 102
49. Isus uskrsnuo od mrtvih 104
50. Isus naređuje sakramenat pokore. Sveta ispovijed . 107
51. **Isus daje Petru vrhovnu vlast.** (Iz đakovačke katedrale) 109
52. Isus daje Crkvi biskupe i svećenike. Biskup podjeljuje sveti red 113
53. Sveti Otac Papa vrhovni poglavar katol. Crkve . 115
54. **Isus uzlazi na nebo.** (Iz đakovačke katedrale) . . 118
55. Isus šalje svojoj Crkvi Duha Svetoga 120
56. Filip đakon krsti dvoranina. Svećenik krsti . . . 122
57. Savao se obrati 125
58. Apostoli dijele Duha Svetoga. Biskup dijeli sakramenat potvrde 127
59. Sveti Stjepan prvi mučenik 129
60. Kršćanski mučenici pred lavovima 130
61. Katakombe u Rimu 131
62. Priča o bogatašu i prosjaku Lazaru 133
63. Sudnji dan 136
64. Sveti Alojzije, zaštitnik mladeži 138
65. Naša vječna domovina 141

POPRAVI!

Na str. 14 u naslovu iza velike ✻ treba umetnuti broj **5.**

Na str. 29 u naslovu pred broj **11.** treba staviti veliku ✻